

NA KANAWAI

O KE

AUPUNI KUIKAWA

O KO

HAWAII PAEAINA.

HOOHOLOIA E KA AHA KUKA A ME HOOKO.

NA KANAWAI 1 A 86.

HONOLULU:

PAIIA MA KA HALEPAI MAHU O ROBERT GRIEVE,

Helu 209 Alanui Kalepa (maluna.)

1894.

KU A H A U A .

Iloko o na la mua o ka moolelo o Hawaii nei, ua loa iaia he Aupuni Kumukanawai i lawelawe hoopono ia me na hoolilo pakiko no ka pono o ka lehulehu.

Ua kahea aku ka Nohoalii ma ke ano i poe e ao iaia i ka poe naauao, hoopono, a manao kaulike, he poe i kanalua ole ia ko lakou hoopono e ka poe kue ia lakou ma ke kahua kalaiaia.

Ua hooiaia ke kulana kupaa o ke Aupuni, aole i noonocia na manao kue a me na hoalaala kipi. Ua malamaia na pono pilipaa, a ua hoomahuahuaia i kela a me keia manawa na pono o na makaainana, a ua hoemiia mai ka mana o ka Moi mamuli o ka hana pono ana o na Moi mamua a mahope mai o lakou.

Ua mau mai keia ano o ka noho ana, me ke koe o kekahi mau manawa kakaikahi loa, a hiki i ka pau ana o na makahiki mua o ka noho Moi ana o ka Moi Kalakaua i make. Ia wa ua hiki e hoomaopopoia ua loli ae ka manao o ka mea e noho Moi ana a me na mea e alakai ana i ka Nohoalii. Ma keia ua pii mau ae ka manao o ka Moi e hoomahuahua aku i na mana Moi, e hoopunahele i ka poe kuewa a me ka poe ano maikai ole a kulana ole iwaena o ka lehulehu, e hoohaiki i na pono a me na mana o na makaainana ma ka hoomau ana aku i na hana ekaeka e pili ana i ka poe koho balota; a mamuli o ka mana a me ka hooikaika ana o ka poe paa oihana a me na hana ino e ae e alakai hewa i na koho balota ana, a o ka hopena ua lilo ka mana a pau e pili ana i ka Mana Hooko a me

ka Mana Kaukanawai, a pela pu no hoi me kekahi hapa o ka Mana Hookolokolo o ke Aupuni malalo o ka mana o ka Nohoalii.

Mamuli o keia mau mea i ulu mai ai na manao hoowahawaha a me ka ala ana mai o na hana o ka M. H. 1887, nana i lawe mai ka Moi mai i kekahi hapanui o na mana i loaia iaia ma keia ano kupono ole.

O na alakai oia hana aole lakou e huli ana i ko lakou pono iho, aole hoi i ka mana kalaiaina, a me ke kinai ana i ke Aupuni o na kanaka Hawaii.

Ina oia ko lakou manao, ua hiki no ke hooko ia me ka oluolu loa, no ka mea, ua lilo ia lakou ka mana holookoa.

O ko lakou manao, oia no ka loaia o kekahi Aupuni kupono ma o kekahi Aha Kuhina hilineia, i kokua ia, a maluna o lakou ke koikoi o ka lakou mau hana malalo aku o na lunamakaainana i kohoia e na makaainana. Ua hookomoia kekahi olelo o keia ano iloko o ke Kumukanawai, a mahope mai ua hooholoia he kanawai e ka ahaolelo e hoakaka pono ana ma na hana a pau e pili ana i ke Aupuni e hana ka Moi mamuli wale no o ke aoia ana e ka Aha Kuhina, a mamuli wale no oia mea e hana ai oia.

Ua ae oluolu ka Moi i keia manao a ua hoike i na manao minamina no na hana i hala, a ua waiho mai i na ae hooia ana no ka wa e hiki mai ana.

Aneane no mai ka la mai oia mau ae ana a hiki i kona wa i make ai, ua ikeia ka moolelo o ke Aupuni he hakoko mau mawaena o ka Moi ma kekahi aoao a me ka Aha Kuhina me ka Ahaolelo ma kekahi aoao; o ka mua, e hoao mau ana ma na ano a pau e hoole i kana mau mea i ae ai a hoihoi hou mai i na mana i laweia aku.

O keia mau hakoko ana i kekahi manawa ua lilo i haunae-

le, a mahope mai ua ae no ka Moi, a ua hoike no i na manao mihi a me ka ae e hana e like me na hoohaiki ana a ke Kumukanawai a me na kanawai.

Ma keia mau manawa a pau ua hookoia no kana olelo a hiki i ka wa e loa ai he manawa kupono hou, alaila hoomaka hou no ka hakoko ana me ka nana ole i na mea i ae mua ia.

I ka wa i nohoalii ai ka Moi Liliuokalani, no kekahi manawa pokole, ua manaolanaia e loa ana he hana ana ma ke ano hou. Ua hoopau wale ia nae keia manaolana mamuli o kona komo ana iloko o kekahi kua me ka Aha Kuhina e noho ana, i noho ma ko lakou mau wahi me ka aponoia e kekahi hapanui loa o ka Ahaolelo, o ka hopena nae, ua lanakila ka Moiwahine, a ua hoopauia ka Aha Kuhina.

Mamuli o ke kohoia ana o kekahi Aha Kuhina hou i kulike me kona manao a me ko lakou noho ana ma ka oihana a hiki i kekahi manawa mamua koke iho nei, aole i loa kekahi mea e maopopo ai ke ano o na hana e hanaia ana e ka Moiwahine a hiki i ka weheia ana o ka Ahaolelo iloko o Mei, 1892.

Ua hoike mai ka moololo oia Kau Ahaolelo i ka manao paakiki o ka Moiwahine e hahai ma na hana a kona kaikunane i make, a ma na ano a pau loa e hiki ana e imi i ka hoakeaia ana o ka mana Alii, me ka hoemiia mai o na pono o na makaainana.

Iloko o ka hapa hope o ke Kau, ua piha ka Ahaolelo me na hana ekaeka; o ke kipe a me na hana ino e ae ua lawe-lawe akeaia i mea e ko ai ka mea i makemakeia, a o ka hopena ua lanakila oia maluna o na poe kua a pau, a ua hoono-hoia he Aha Kuhina i koho kaokoa ia e ka Moiwahine ma ke ano kua i ka manao o ke Kumukanawai a me ka pono o na makaainana.

Iloko no oia hopena maikai ole, ua noho malie no ka aoao

i haule me ka hana ole aku i kekahi mea. Aole nae i lawa i kona manao i kona lanakila ana, a ma ka la hope o ke Kau, ua lawe kuleana ole ae ka Moi i ka mana e kukala i Kumukanawai hou, a iwaena o na mea i manaoia ma ia Kumukanawai, ua manaoia e hoonele i hookahi hapa o ka poe kupono i ke koho, a poe ona hoi o eiwa-hapaumi o na waiwai iloko o keia Aupuni i ka mana koho balota, e hoopau i ke kohoia ana o na 'Lii iloko o ka Ahaolelo, a e hookomo ma ia wahi i na 'Lii i kohoia e ka Moi.

O ka moolelo piha o keia hoao ana a me na hana mahope mai e pili ana, ua hoikeia no ia maloko o ka hoike o ke KOMITE MALAMA MALUHIA i na makaainana o Honolulu, a me ka olelo hoooho i hooohoia ma ka halawai makaainana i malamaia ma ka la 16 iho nei, a o ka pololei o ia hoike a me ke kupono o ia olelo hoooho, ma keia, ke hooia ia aku nei ka pololei.

O keia mau hana i puka ae mamuli o na hana hoololiloli mau ana, he mau mea ia nana i hoike mau mai me ka maopopo, me ka minamina no nae, kekahi hapanui loa o ka poe kupono iwaena o ka lehulehu, aole e hiki ana e loa ke aupuni kuokoa i hooponopono kumukanawai ia e na kanaka i hiki e malama iaia iho mai na hoala kipi ana a me na hana kaili mana o na 'Lii, malalo o ke ano aupuni e ku nei.

He elima mau hoala kipi e kue ana i ke aupuni i ala mai iloko o elima makahiki me ehiku mahina. Ua manao maoli ia o ka hoao kipi o ka Poaono iho nei, ina aole e hana ia ana na hana kuio maoli, he mea ia e poino loa ai ko kakou inoa maikai ma na aina e, a he mea hoi e hohikiwawe mai ai i ka poino maluna o ko kakou kulana dala i kupilikii i keia manawa, a o na hooia e pili ana i ka hoomalu ia ana o ke ola, ka noho lanakila ana a me ka waiwai, e emi mau mai ana a e inoino loa aku ana ko kakou kulana aupuni.

Mamuli o keia manaoio a me ka manao maoli no o na mea e hanaia nei oia no ka mea i oi ae ke kupono no ka malama ana i na pono pilikino, pono kalaiaina, a waiwai o kela a me keia kanaka o ka aina.

O makou na makaainana, a me ka poe e noho ana ma ko Hawaii Pae Aina, i hoohuīia, a e lawelawe ana no ka maluhia o ka lehulehu a me ka pono o na mea a pau, ke kukala aku nei e like me keia :

1. Ma keia, ke hoopau loa ia nei ke ano hooponopono Aupuni Moi o Hawaii nei.

2. Ma keia, ke kukuluia nei he Aupuni Kuikawa no ka hoomalu a hooponopono ana o na hana o ka lehulehu, a no ka malama ana i ka maluhia a hiki i ka manawa e hiki ai e hooponoponoia a aelike ia na kumu e hoohuīia ai me Amerika Huipuia.

3. Oia Aupuni Kuikawa, oia no kekahi Aha Hooko o eha lala, a ke kukalaia aku nei oia poe oia no o

S. B. DOLE,
J. A. KING,
P. C. JONES,
W. O. SMITH.

A na lakou e hooko i na keena oihana o ke aupuni, o ka inoa mua e lawelawe ma ke ano Peresidena a Lunahoomalu o ia Aha, a e lawelawe ana i ke keena o ko na Aina E, a o kekahi poe iho e lawelawe ana ma na keena Kalaiaina, Waiwai, a Loio Kuhina pakahi e like me ke kau ia ana o ko lakou mau inoa, e like me na kanaka Hawaii e ku nei ma ke ano kulike me keia olelo kuahaua ; a me kekahi Aha Kuka o umikumamaha mau lala, a ke hoike ia aku nei oia no o

S. M. DAMON,
L. A. THURSTON,

A. BROWN,
J. F. MORGAN,

J. EMMELUTH,
J. A. McCANDLESS,
F. W. McCHESNEY,
W. R. CASTLE,
W. C. WILDER,

H. WATERHOUSE,
E. D. TENNEY,
F. WILHELM,
W. G. ASHLEY,
C. BOLTE.

E loa a no hoi i ua Aha Kuka nei ka mana kaukanawai laula.

Oia Aha Hooko a Aha Kuka, e loa a no ia laua, oiai e noho pu ana, ka mana e hoopau i kekahi lala o kekahi o ia mau Aha, a e hoopihia i ka hakahaka a me na hakahaka e ae.

O na luna a pau malalo o ke Aupuni e ku nei i keia manawa, ke noi ia aku nei lakou ma keia e hoomau no i ka hooko ana i na hana e pili ana i ko lakou mau oihana, koe nae keia poe i hoikeia na inoa malalo iho nei :

MOIWAHINE LILIUOKALANI,
CHARLES B. WILSON, Ilamuku,
SAMUEL PARKER, Kuhina o ko na Aina E,
W. H. CORNWELL, Kuhina Waiwai,
JOHN F. COLBURN, Kuhina Kalaiaina,
ARTHUR P. PETERSON, Loio Kuhina,

i hoopau ia ma keia mai ko lakou mau oihana ae.

5. O na Kanawai Hawaii a me na manao Kumukanawai a pau i kulike me keia e mau no ko lakou mana a hiki i ka manawa e kauoha hou ia aku ai e na Aha Hooko a Aha Kuka.

(Kakauinoa) HENRY COOPER, Luna Hoomalu,
ANDREW BROWN, THEODORE F. LANSING,
JOHN EMMELUTH, C. BOLTE,
ED. SUHR, HENRY WATERHOUSE,
W. C. WILDER, F. W. McCHESNEY,
W. O. SMITH, L. A. THURSTON,
W. R. CASTLE, J. A. McCANDLESS,

Komite Malama Maluhia.

Honolulu, H. I., Ianuari 17, 1893.

NA KANAWAI O KE AUPUNI KUIKAWA

O KO HAWAII PAE AINA.

KANAWAI 1.

E PILI ANA I NA MANA A ME NA HANA O KA PERESIDENA A ME KA
AHA HOOKO.

*E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni
Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina:*

PAUKU 1. O na mana a pau i haawiia mamua aku nei e na kanawai, a me na hana a pau i kauohaia e hanaia e ka Moi o ke Aupuni Hawaii, ma keia hope aku ua haawiia a e hanaia a e hookoia e ka Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina, malalo o na olelo o ka Olelo Kukala; eia no nae hoi e lawelaweia ka mana hoole i ka apono i kekahi kanawai (vito) mamuli wale no o ka aponoia ana i kakauia o elua mau lala e ae o ka Aha Hooko.

PAUKU 2. O na mana a pau i haawiia mamua aku nei e na kanawai, a me na hana a pau i kauohaia e hana a e hookoia e ka Aha Kuhina o ke Aupuni Hawaii, ma keia hope aku ua haawiia e hanaia a e hookoia e ka Aha Hooko o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina, malalo o na olelo o ka Olelo Kukala.

PAUKU 3. E lilo keia kanawai i mea mana mai kona hoolahaia ana aku.

Aponoia i keia la 20 o Ianuari, M. H. 1893.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii
Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 2.

E PILI ANA I NA HOOHIKI OIHANA.

*E Hooholoia e ka Aha Hooke a me ka Aha Kuka o ke Aupuni
Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina :*

PAUKU 1. O na kanaka a pau e paa ana i kekahi oihana, a i ole ia e noho hana ana a ua hoohanaia paha e ke Aupuni e hoohiki no lakou i keia olelo hoohiki mahope iho nei iloko o iwakalua la mahope iho o ka hoolahaia ana o keia Kanawai, oia hoi keia :

PAUKU 2. Ke hoohiki paa nei au e kokua mau no wau a e lilo no i kanaka kupaa mahope o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina, a e hana a hooko pololei i na hana e pili ana i ka oihana a hana. ....

Kakauinoia. ....

Ka inoa o ka oihana. ....

Hoohikiia a kakauinoia imua o'u i keia la. . . o. ....
M. H. ....

Eia no nae aole e manaoia kekahi luna aupuni a mea paha i hoohanaia e noho nei i keia manawa ma ka hana o ke Aupuni ua hoohiki ole oia, aia no a loaa iaia ka hoolaha ana no umi la no keia Kanawai.

PAUKU 2. O kela a me keia mea e komo ana i ka hana o ke Aupuni e hoohiki no oia a kakauinoa i ka olelo hoohiki maluna ae nei.

PAUKU 3. Ua hiki no e hoohiki ia a kakauinoaia ka olelo hoohiki maluna ae nei imua o kekahi Lunakanawai Kiekie, Lunakanawai Kaapuni, Lunakanawai Apana a Notere o ka Lehulehu paha.

PAUKU 4. E lilo keia Kanawai i mea mana mai kona hoolahaia ana aku.

Aponoia i keia la 20 o Ianuari, M. H. 1893.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii
Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 3.

E HOOLOLI AI I KA MOKUNA VI. O KE KANAWAI KARAIMA E
PILI'ANA I KE KIPU.

*E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni
Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina :*

PAUKU 1. O kela a me keia mea e noho malu ana malalo o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina, i hoomakaukau i na mea e kua aku ai i ua Aupuni la, a uhai mahope o kona mau enemi, e haawi ana i na kokua a me na hooluolu ana ia lakou iloko o ka Pae Aina Hawaii a wahi e ae paha, ua ku ka hewa kipi ia mea.

PAUKU 2. O na mea a pau i ku ka hewa kipi e make no lakou, a e like paha me ka manao ana o ka Aha Hookolokolo he kupono, e hoopaahao ia ma ka hana oolea no kekahi manawa aole e emi i ka elima makahiki, a e hoouku ia aole e emi i ka elima tausani dala, a oia uku hoopai e lawe ia ae a e ohi ia mai loko o kekahi a mai kona waiwai no paha a pau, paa a me lewa, o ua waiwai la i ona ia eia i ka manawa o ka hana ia ana o ia kipi, me ka nana ole ia o kekahi kuai a hoolilo ana paha i hanaia me kekahi mea i ike i ua hana kipi ana la a pau i hoahewaia pela, aia hou hoi, ua kupono ole e noho ma kekahi oihana malalo o keia Aupuni.

PAUKU 3. Aole kekahi mea e ahewa ia i ke kipi ke ole mamuli o na olelo hoike o elua a oi aku mau hoike i ike i ua hana kue Kanawai ana la a mamuli paha o kana olelo ae i ka wa e noho akea ana ka Aha Hookolokolo.

PAUKU 4. O kekahi mea e noho malu ana malalo o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina, a he ike kona i ka hanaia o kekahi kipi aku i ua Aupuni la, e huna ana aole e hoike koke ae, e like me ka hiki, a hai aku i kekahi hoa o ka Aha Hooko a i kekahi Lunakanawai paha o kekahi Aha Hookolokolo Kakau, a i ka Ilamuku paha, a i kekahi Makai Nui a Hope Makai Nui paha, ua ku i ke kipi ia mea ma ke ano kokua a e hoopaiia ma ka hoopaahao ma ka hana oolea no aole e oi i elima makahiki a ma ka hoouku ia ana aole e oi aku i ka elima tausani dala.

PAUKU 5. Ina he elua mea a oi aku paha i ohumu e hoo kahuli e kulai ilalo, e hoolilo i mea ole ma ke oolea i ke Aupuni Kuikawa o ka Pae Aina Hawaii, a e kaua aku iaia a i kue aku me ka ikaika i ka mana o ia Aupuni, a me ka ikaika ua hoopahua, alai a hooulolohi i ka hooko ana i ke Kanawai o ke Aupuni, a me ka ikaika e hopu, e lawe a e paa i kekahi waiwai o ke Aupuni me ke kue i kona mana e hoopai pakahi

ia no lakou ma ka hoouku ia ana aole e emi i ka elima haneri dala a aole e oi i ka elima tausani dala, a ma ka hoopaahao ma ka hana oolea no aole e oi i ka eono makahiki, a ma ua hoouku hoopaahao ana la paha.

PAUKU 6. Ina kekahi mea e hoolako ana i na koa a me na sela paha iloko o ka Pae Aina Hawaii e komo aku e kue me na lako kua i ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina, a e wehe ana paha iloko o ka Pae Aina Hawaii i kekahi wahi e hoolako ai no ka hookomo ana i ua poe koa a sela la paha, e lawelawe ma kekahi ano ma ke kue me na lako kua i ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina, e hoopaiia oia me kekahi hoouku ia ana aole e emi i ka elima haneri dala a aole e oi i ka elima tausani dala, a me ka hoopaahaoia ma ka hana oolea no aole e emi i ka eono mahina a aole hoi e oi i ka eono makahiki.

PAUKU 7. O na koa a me na sela a pau i lawelawe maloko o ko Hawaii Pae Aina, me ka manao e noho me na mea kua, a hana kue aku i ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina, e hoopaiia no me ka hoouku o hookahi haneri dala a ma ka hoopaahao aole e emi i ka hookahi makahiki a aole e oi i ka ekolu makahiki.

PAUKU 8. O ka noho malu malalo o ke Aupuni oia no ka malama pono, hoolohe a kokua i ku i ke Aupuni mai ka poe e noho ana malalo o kona hoomalu. O ke kanaka o na aina e, ina paha kona aina hanau e noho ana maluhia a e kua ana paha me keia Aupuni, ua paa no kona noho malu ana malalo o keia Aupuni iloko o kona manawa e noho ana maloko o kona mau palena, a ua ku no hoi i ka hana kipi a me ke kipi ma ke ano kokua.

PAUKU 9. Ma keia ua hoopauia ka Mokuna VI. o ke Kanawai Karaima.

PAUKU 10. E lilo keia Kanawai i mea mana mai kona hoolahaia ana aku.

Aponoia i keia la 20 o Ianuari, M. H. 1893.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii
Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 4.

HE KANAWAI E PILI ANA I KA HOOHOLIOIA ANA O NA KANAWAI.

*E Hooholioia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni
Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina:*

PAUKU 1. E lawelawe pu ka Aha Hooko me ka Aha Kuka ma ka hana i na hana kau kanawai; a o ka Lunahoomalu o ka Aha Hooko oia no, mamuli o kona oihana (ex-officio), ka Lunahoomalu o ia Aha Kau Kanawai.

PAUKU 2. O na Bila Kanawai a pau i hooholioia e ia Aha Kau Kanawai i mea e mana ai lakou ma ke ano he Kanawai, e kakauinoaia e ka Peresidena a me hookahi lala o ka Aha Hooko. Ina aole i kakauinoaia kekahi Bila Kanawai e like me ia i olelo mua ia ae la iloko o elima la mai ka manawa i waihoia aku ai imua o ka Peresidena, alaila e lilo no ia i Kanawai ma ia manawa. Aka, ina ua hoihoi aku ka Peresidena i ua Bila Kanawai la i ua Aha Kau Kanawai la mamua ae o ka pau ana o na la elima me ke kakauinoa ole ia, me kona mau kumu o ka hoole ana, i kakauinoa pu ia e elua mau lala e ae o ka Aha Hooko, aole no e lilo ia i Kanawai, ina aole e hapai hou ia ka noonoo ia ana iloko o elima la mahope iho o

ia hoihoi hou ia ana ae e like me ia i olelo mua ia ae nei a
hooholo ia ma ke koho ana o eiwa lala o ia Aha Kau Kana-
wai i hui ole ia me na lala o ka Aha Hooko.

PAUKU 3. E mana keia Kanawai mai kona hoolahaia ana
aku.

Aponoia i keia la 21 o Ianuari, M. H. 1893.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii
Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 5.

HE KANAWAI E PILI ANA I KA INOA O KE AUPUNI O KO HAWAII
PAE AINA.

*E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni
Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina:*

PAUKU 1. Ma keia ke kukalaia aku nei o ka inoa o ke Au-
puni o ko Hawaii Pae Aina oia no ke Aupuni Kuikawa o ko
Hawaii Pae Aina.

Aponoia i keia la 21 o Ianuari, M. H. 1893.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii
Pae Aina.

J. A. King,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 6.

E HOOPAU LOA AI I KE KANAWAI I KAPAIA "HE KANAWAI E HAAWI ANA I KA PONO E KUKULU A MALAMA I AHA LULU," I APONOIA MA KA LA 13 O IANUARI, M. H. 1893.

E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina :

PAUKU 1. O ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e haawi ana i ka Pono Kukulu a Malama i Aha Lulu," i aponoia ma ka la 13 o Ianuari, M. H. 1893, ma keia ke hoopau loa ia nei.

PAUKU 2. E lilo keia i Kanawai i mea mana mai kona la aku e hoolahaia ai.

Aponoia i keia la 25 o Ianuari, M. H. 1893.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii
Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 7.

HE KANAWAI E HOOMANA AI I KE KUKULU ANA I KA PUALI KOA
AUPUNI.

*E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni
Kuikawa o ko Hawaii, Pae Aina :*

PAUKU 1. O ka inoa o ka oihana koa o ko Hawaii Pae Aina, oia no ka Puali Koa Aupuni Hawaii.

PAUKU 2. O ka Peresidena o ke Aupuni Kuikawa, oia no ka Alihikaua Nui o na Puali Koa Aupuni.

PAUKU 3. Na ka Alihikaua Nui me a mamuli o ka ae ana o ka Aha Hooko e hoonoho a hookohu i na luna koa, na ukali a me na luna koa laina. O na luna koa oia no he Konela a me ka Lukanela Konela; o na luna koa ukali oia no he Mekia, Kuata master, Luna Pu a me ke Kauka; o na luna koa laina oia no na Kapena a me na Lukanela o kela a me keia puali. Ua hiki no i ka Alihikaua Nui e hoonoho ae i na Luna koa ana i manao ai i mau ukali nona; e hana ia mau luna koa me ka uku ole.

PAUKU 4. O na Koa Aupuni he eha mau puali koa no ia, hookahi puali ku mau me ka ukuia a me ekolu mau puali pualu i loa ia lakou na kokua ia ana mai ke Aupuni aku i hoakakaia mahope ae nei. Eia no nae ua hiki no i ka Aha Hooko me ke apono ana mai o ka Aha Kuka e hoala i na puali e ae a lakou i manao ai he kupono.

PAUKU 5. O na puali o na Koa Aupuni e loa no na kakanaka aole i emi malalo o kanaono-kumamakahi aole hoi e oi

ae mamua o hookahi haneri me iwakalua, a ua hiki aa keia mau luna mahope ae nei : hookahi kapena, hookahi lukanela ekahi, hookahi lukanela elua, hookahi kakiana ekahi, hookahi kuata master kakiana, eha mau kakiana, ewalu mau kopala a me elua hookani pila.

PAUKU 6. E hoolakoia na puali koa Aupuni me na meakaua a me na lako e ae ma ke ano like me na puali o ia ano iloko o ka puali koa o Amerika Huipua.

PAUKU 7. O na kanaka a pau e komo ana i ka Puali Koa Aupuni e kakauinoa no lakou i ka papa inoa o ka puali, e hoo-hiki kokua i ke Aupuni e like me ia i hoakakaia ma ke Kanawai 2 a ma ke ano pu no hoi i hoakakaia ma ka Pauku 8 o keia Kanawai, a e komo no ka manawa aole e emi malalo o hookahi makahiki.

PAUKU 8. O na luna koa a me na koa a pau o ka Puali Koa Aupuni i ko lakou wa e lilo ai i mau lala a mamua ae o ka hoomaka ana i ka hana, a pela no ma kela a me keia komohou ana mahope mai, e hoo-hiki a kakauinoa i kela olelo hoo-hiki mahope iho nei, a ua loa ka mana i na luna koa a pau i hookohu maoli ia e hoo-hiki aku ia olelo hoo-hiki : Ke hoo-hiki oiaio nei au e kokua no wau i ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina, a e malama a kokua i na kanawai a pau a me na luna a pau i hoohanaia ma ka hooko ana o ia mau kanawai.

PAUKU 9. O na luna koa, ka poe hookani pila a me na koa a pau nana i hooko i na hana e pili ana i ka oihana koa e like me ia i hoakakaia ma keia Kanawai, ua ku no lakou i ka hookuu ia ana mai ka hookaa ana i ka auhau kino a me ka auhau alanui a e hookuu ia mai ka hana ana ma ke ano he jiuere.

PAUKU 10. I na wa a pau a kekahi poe i lawa ko lakou nui i kupono i ka hana koa, e kakauinoa ai i kekahi noi e hoala i

puali, na ka Akukana ma ka noi ana o ua poe la, a me ka apono ana o ka Alihikaua Nui e koho i manawa a me kahi e halawai ai no ka hoala ana.

PAUKU 11. E noho hoomalu ka Akukana ma ka halawai a hooponopono ia mea, hooponopono i ke koho ana i na luna i hookohuia o ka puali, e hana ia ke koho ana ma ka balota; mahope o ke koho ana e hana oia i papa o ka poe i hoonohoia, i palapala hoike no kela a me keia luna i koho ia a hooili aku i ka Alihikaua Nui.

PAUKU 12. Ua hiki no i ka Alihikaua Nui me ka ae pu ana mai o ka Aha Hooko e hoole i ka haawi ana i hookohu no kekahi luna koa i kohoia a i hoonohoia paha ina ma ko lakou manao ua kupono ole ia mea ma kekahi ano e lilo i luna koa iloko o ka Puali Koa Aupuni.

PAUKU 13. Ua hiki no i kela a me keia puali o na Puali Koa Aupuni e lawe i inoa kaawale nona iho, aka, e ike ia ma o kekahi hua e like me ka mea e hoakaka ia ana e ka Akukana ma ka puali a i ole ia bataliona paha.

PAUKU 14. O kela a me keia puali mahope koke iho o kona kukulu ia ana e komo i ka hana o ke Aupuni, a e noho malalo o na kauoha a ka Alihikaua Nui.

PAUKU 15. Na ka Alihikaua Nui me ka apono ana o ka Aha Hooko e hana i na rula a me na hooponopono ana no ka hoomalu a hooponopono ana o na puali koa ana i na manao ai ua kupono.

PAUKU 16. O na Puali Koa Aupuni i kukulu ia mamuli o keia nei e hoolako ia no lakou e ke Aupuni a e loaa no ia lakou ka uku no ka lakou hana e like me ka mea e hooholo ia ana e na Aha Hooko me Aha Kuka.

PAUKU 17. Ua hiki no e hoopau ia ka Puali Koa Aupuni, a i ole ia o kekahi hapa paha, ma ke kauoha o ka Aha Hooko.

PAUKU 18. O na Mokuna 52 o na Kanawai o 1890 a me na kanawai a me na hapa kanawai e ae a pau e kue ana i keia, ke hoopau loa ia nei.

PAUKU 19. E mana keia kanawai mai kona hoolaha ia ana aku.

Aponoia i keia la 27 o Ianuari, M. H. 1893.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii
Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 8.

HE KANAWAI E PILI ANA I NA HEWA HOALAALA-KIPI.

E Hooholoia e ke Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina :

PAUKU 1. O na mea a pau ua hana i ka hewa mikamina ina hoolaha aku ma ka olelo waha ana a ma kekahi ano e ae paha i kekahi mau olelo a palapala paha me ka manao hoalaala kipi. Ina o ka mea i hoolahaia pela he mau olelo i kamailio ia, ua kapaia ka hewa hoopuka ana i na huaolelo hoalaala kipi. Ina o ka mea i hoolahaia pela he mau huaolelo i kakauia, a i ole ia i paia, ua kapaia ka hewa he hoolaha ana i ka laipila hoalaala kipi.

PAUKU 2. O na mea a pau ua hana i ka hewa mikamina ina ua ae me kekahi mea a mau mea paha e hana i kekahi hana i mea e kokua a holomua ai paha kekahi manao hoalaala kipi i loa ia laua, a i ole ia, ia lakou no paha a pau. Oia ano hewa ua kapaia he ohumu hoalaala kipi.

PAUKU 3. O ka manao hoalaala kipi he manao no ia e ma-

nao ino ia a hoowahawahaiia, a i ole ia e hoala i na manao kue i ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina, a i ole ia, i na kanawai o ia Aupuni, a i ole ia, e paipai a hoala i na kanaka e hoao me ka ikaika e hoanoe ae i kekahi mea i hanaia mamuli o na kanawai o ke Aupuni Kuikawa, a i ole ia, e hoala i na kue a kipi ana i ke Aupuni Kuikawa, a i ole ia, e kokua i ka hoala ana i manao ino a kue mawaena o na lahui like ole ma ko Hawaii Pae Aina.

PAUKU 4. Ma ka hoomaopopo ana i ka manao maoli i hoo-pukaia ai kekahi mau olelo, kakauia ai a paia ai paha, a i hoolahaia ai kekahi palapala, a i ole ia i hanaia ai kekahi ae-like ana, he hoalaala kipi ia a aole paha e manaoia kela a me keia kanaka ua manao maoli no oia e hanaia a e loa mai ana na hopena e ukali mau ana i kana mea i hana ai, a i ole ia i kana mea i olelo ai a i hoolaha ai ma ia manawa a malalo o na mea ana i olelo ai pela, hoolaha ai a i hana ai.

PAUKU 5. O kekahi mea i hoahewaia no kekahi mikamina malalo o keia Kanawai e hoopai ia oia ma ka hoopaahaoia ana ma ka hana oolea no ka manawa e oi ole ana i ka elua makahiki, a i ole ia, ma ka uku hoopai aole e oi aku mamua o hookahi tausani dala.

PAUKU 6. E loa no ka mana like i na Lunakanawai Apana a me na Lunakanawai Kaapuni e hookolokolo mua a hooholo i na hihia e ulu ae ana malalo o keia Kanawai.

PAUKU 7. E lilo keia Kanawai i mea mana mai kona hoolahaia ana aku.

Aponoia i keia la 30 o Ianuari, M. H. 1893.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii
Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 9.

E PILI ANA I KA LAWE ANA MAI I NA PU A ME NA LAKO KAUA A
ME NA MEA PAHU.

*E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni
Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina :*

PAUKU 1. O ka lawe ana mai iloko o ko Hawaii Pae Aina
i na pu, na lako kuaa, ka dainamite, giana pauda a me na mea
pahu e ae o ia ano, koe wale no e ke Aupuni, ma keia ua
papa loa ia ; eia nae, ua hiki no i ka Aha Hooko ke manao
laka he pono, e ae aku e laweia mai ia mau waiwai ma ke
noiia ana pela, malalo nae o ka uku ana i na dute i kauia e
ke kanawai ma ia mau mea.

PAUKU 2. E mana keia Kanawai mai kona la aku e hoo-
laha ia ai.

Aponoia i keia la 30 o Ianuari, M. H. 1893.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii
Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 10.

HE KANAWAI E PILI ANA I NA HANA HOOWAHAWAHA.

*E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni
Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina :*

PAUKU 1. O na Aha Hooko a me Kuka e noho pu ana, e loaa no ia laua ka mana e hoopai aku ma ka hoopaahao ana no ka manawa i oi ole ae mamua o kanakolu la, i kela a me keia mea i hana i na hana hoohaahaa i ua Aha la mamuli o ka hana ana i kekahi hana hoohaunaele a hoohaahaa paha, a i ole ia, nana i hoolaha i na hoike oiaio ole e pili ana i na hana o ka Aha i oleloia, a i ole ia, na olelo hoinoino a hoohaahaa e pili ana i ua Aha la; a i ole ia ua hoopuka i na olelo hooweliweli, hana ino i ke kino a waiwai paha o kekahi o kona mau lala, no kekahi mea i oleloia a i hanaia paha iloko o ka Aha Kuka; a i ole ia nana i hoeha, a hoao e hoeha aku i kekahi o lakou no ia mea; a i ole ia, nana i hoeha a hopu paha i kekahi hoike a mea e ae paha i kauohaia e hele aku imua o ia Aha, oiai e hele ana oia ilaila, a i ole ia, e hoi ana mai laila mai, a i ole ia, nana i hoopakele i kekahi mea i hoopukaia maloko o ke kauoha o ia Aha.

PAUKU 2. E mana keia Kanawai mai kona hoolahaia ana. Aponoia i keia la 31 o Ianuari, M. H. 1893.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii
Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 11.

HE KANAWAI E KUKULU AI I KA OIHANA HOPE PERESIDENA.

*E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni
Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina:*

PAUKU 1. E kohoia mai waena o na lala o ka Aha Kuka kekahi mea, a oia no ka Hope Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina, a oia mea ina e make, haalele a hiki ole ke hana, a i ole ia, ua kupono ole ka Peresidena, e loaa no iaia a e lawelawe no oia i na mana a pau loa o ka Peresidena a hiki i ka manawa e kohoia ai i Peresidena, a i ole ia, e pau ai ia hiki ole e hana a kupono ole paha.

PAUKU 2. Ina ua kaawale aku ka Peresidena, o ka Hope Peresidena, a mamuli o kona oihana (ex-officio) ka lunahoomalu o na Aha Hooko a me Kuka, oiai e noho ana ma ke ano he Aha Kau Kanawai.

PAUKU 3. E mana keia Kanawai mai kona hoolahaia ana aku.

Aponoia i keia la 3 o Feberuari, M. H. 1893.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii
Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 12.

HE KANAWAI E HOOHAIKI AI I KA LAWE ANA MAI A ME KE KUAI
ANA O KA OPIUMA A ME NA MEA I HANAIA NO LOKO MAI O KA
OPTUMA.

*E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni
Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina :*

PAUKU 1. Ua kapu loa ka lawe ana mai i ka opiuma a mea paha i hanaia no loko mai o ka opiuma maloko o ko Hawaii Pae Aina, koe wale no na mea i hoakakaia ma ka Pauku 2 o keia Kanawai ; a o ka mea nana e hoopae mai, kuai aku, haawi a hoolako aku paha i ka opiuma a mea paha i hanaia no loko mai o ka opiuma i kekahi kanaka maloko o ko Hawaii Pae Aina, koe wale no na mea i oleloia ma ka Pauku 2 o keia Kanawai, e hoopaiia oia aole e emi malalo o elima haneri dala, a aole e oi aku mamua o elua tausani dala, a e hoopaaahaoia ma ka hana oolea no kekahi manawa aole i emi malalo o eono mahina aole hoi e oi aku mamua o elua makahiki ; a o ka hapalua o ka hoopai dala i oleloia e haawiia i ka mea i waiho mai i ka hoike i hoahewaia ai ka mea hana hewa.

PAUKU 2. Ua hiki no i ka Papa Ola e lawe mai i ka opiuma a mea paha i hanaia no loko mai o ka opiuma i kela a me keia manawa ma ke ano nui a lakou i manao ai ua kupononona hana laau lapaau ma ko Hawaii Pae Aina, a e hoolako aku no ia mea ma ke kumukuai i loa mai ai i kekahi kauka lapaau a oki paha i loa iaia he palapala hoomaikai a hoike paha mai kekahi kula ao kauka a kula kiekie paha, a i loa

hoi iaia he laikini e lawelawe ai i ka oihana lapaau maloko o ko Hawaii Pae Aina; a pela pu no hoi me ka mea e malama ana i na laau lapaau ma ke Kahua Ma'i Lepera ma Molokai, e haawi wale ia no ma ke ano a no na hana lapaau. A ua hiki no hoi i ka Papa i oleloia e hoolako aku ia mea i ke kapena a kauka paha o kekahi moku e holo ana i na aina e i mea e lawelawe ia maluna o ia moku.

PAUKU 3. O ka mea iaia kekahi opiuma a mea paha i hanaia mai no loko mai o ka opiuma i loa ole iaia mai ka Papa Ola mai, a mai kekahi kahuna lapaau a kauka oki paha i loa iaia ka laikini, e like me ka mea i oleloia ma ka Pauku 2 o keia Kanawai, e lilo ua opiuma la i ke Aupuni, a e hopuia ua opiuma nei a haawiia aku i ka Papa Ola, a e hoopaiia ua kanaka nei nana ka opiuma aole e emi malalo o na dala he kanalima aole hoi e oi aku i na dala he elua haneri me kanalima, a i ole ia, e hoopaahaoia ma ka hana oolea aole e emi malalo o hookahi mahina aole hoi e oi aku mamua o eono mahina, a oia mau hoopai a elua e like me ka manao o ka Lunakanawai, a o ka hapalua o ka hoopai dala i oleloia e haawiia i ka mea i waiho mai i ka hoike i hoahewaia ai ka mea i hana hewa.

PAUKU 4. O kekahi kahuna lapaau a kauka oki paha nana i kuai, haawi ma ke ano he laau a hoolako aku paha i ka opiuma a mea paha i hanaia mai loko mai o ka opiuma i kekahi kanaka puhi opiuma a i maa i ka lawelawe ia mea ma kekahi ano e ae, a i ole ia i kekahi kanaka e ae paha, koe wale no ma ke ano he laau i ka manawa ma'i, e lilo i ke Aupuni ka opiuma a pau a mea paha i hanaia no loko mai o ka opiuma e malama ia ana eia a e hopuia ua opiuma la a mea paha i hanaia no loko mai o ka opiuma a haawiia aku i ka Papa Ola, a e hoopaiia oia e uku i na dala aole i emi malalo o ka iwakalua-kumamalima aole hoi e oi aku mamua o hoo-

kahi haneri; a ina e uhai oia i keia Kanawai no na manawa i oi aku mamua o hookahi aole oia e hoolako hou ia i ka opiuma e ka Papa Ola.

PAUKU 5. O na opiuma a me na mea i hanaia no loko mai o ka opiuma a pau i hoolilo ia i ke Aupuni a ua komo iloko o ka malama ana o ka Papa Ola e malama maluhia loa ia a hiki i ka manawa e hoolilo ia aku ai e like me ia i hoakakaia mahope ae nei maloko o keia nei, koe nae keia, ina o ka nui o ka opiuma i hopuia ua emi iho malalo o ke kini hapalua paona e hoopau loa ia no ia.

PAUKU 6. Na ka Papa Ola no iloko o ka manawa kupono e kuai aku i na opiuma a mea paha i hanaia no loko mai o ka opiuma a pau i komo iloko o kona malama ana, no ke kumu-kuai ana i manao ai ua kupono, oia kuai ana ua hiki no e hanaia ma ke akea a akea ole paha e like me ka manao o ka Papa; eia nae, o na opiuma a pau i kuai ia aku pela e lawe ia mai keia Aupuni aku. O ka hapalua o na loa a pau i loa mai ke kuai ia ana o na opiuma i hoolilo ia e haawi ia i ka mea nana i waiho mai i ka hoike mawaho ae o ka uku i hoakakaia ma ka Pauku 1 o keia Kanawai, a o ke koena e lilo no ia i waiwai no ke Aupuni.

PAUKU 7. Ma keia ua haawiia ka mana i na Lunakanawai Apana e hookolokolo a hooholo i na hihia a pau e ulu ae ana malalo o keia Kanawai.

PAUKU 8. Aole e manao ia kekahi mea maloko o keia Kanawai he mea ia e hookuu ia ai kekahi kanaka a moku paha mai na kaumaha a me na hoopai i hoakakaia ma na Kanawai o ko Hawaii Pae Aina e kue ana i ka hoopae malu a pale ana i na dute, aole hoi e hoano e i kekahi hoopii e pas ana i ka la i aponoia ai keia Kanawai.

PAUKU 9. O ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e hooma-opopo ai a e hooponopono ai i ka hookomo ana mai, ke kuai

ana a me ka hoochana ana i ka opiuma a me na mea i hanaia no loko mai o ka opiuma," i aponoia ma ka la 13 o Ianuari, M. H. 1893, a me na Kanawai a hapa Kanawai e ae a pau e kue ana i na olelo o keia Kanawai, ma keia ke hoopau loa ia nei.

PAUKU 10. E mana keia Kanawai mai kona la aku e hoolahaia ai.

Aponoia i keia la 16 o Feberuari, M. H. 1893.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii
Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 13.

HE KANAWAI E HOOKAAWALE AI I KA HUINA O KANALIMA TAUSANI
DALA I MEA E HOOKAAIA AI NA LILO O KELA A ME KEIA ANO
O KE AUPUNI KUIKAWA O KO HAWAII PAE AINA.

*E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni
Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina:*

PAUKU 1. Ma keia ke hookaawale ia nei ka huina o Kana-
lima Tausani Dala (\$50,000) mailoko ae o ka Waihona o ka
Lehulehu no ka hookaa ana i na lilo o kela a me keia ano o
ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina.

PAUKU 2. O na huina dala i hookaawale mua ia aku nei
mamuli o na olelo hooholo o na Aha Hooko me Kuka e ma-
naoia no oia no kekahi a ua komo iloko o ka hookaawale dala
ana maluna ae nei.

PAUKU 3. E mana keia Kanawai mai kona hoolahaia ana aku.

Aponoia i keia la 16 o Feberuari, M. H. 1893.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii
Pae Aina.

J. A. KING,
Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 14.

HE KANAWAI E HOOLOLI AI I KA PAUKU 14 O KE KANAWAI I KAPAIA
“HE KANAWAI E HOOLOLI AI I KE KANAWAI E PILI ANA I NA
LUNA ALANUI A ME KA HOOLILO ANA O NA AUHAU ALANUI A
E HOONOHU I MAU PAPA ALANUI APANA, A E HOAKAKA I KA
LAKOU MAU HANA,” I APONOIA MA KA LA 25 O NOVEMABA, 1887,
E LIKE ME IA I HOOHOLLOIA E KA MOKUNA 82 O NA KANAWAI
O KE KAU O 1890, A E PAKUI MAI I PAUKU HOU I KE KANA-
WAI O 1892 I OLELOIA, E KAPAIA PAUKU 15.

*E Hooholoia e ka Aha Hooke a me ka Aha Kuka o ke Aupuni
Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina:*

PAUKU 1. Ma keia ke hoololiia nei ka Pauku 14 o ke Ka-
nawai i kapaia “He Kanawai e Hoololi ai i ke Kanawai e
pili ana i na Luna Alanui a me ka Hoolilo ana o na Auhau
Alanui a e hoonoho i mau Papa Alanui Apana, a e hoakaka i
ka lakou mau Hana,” i aponoia ma ka la 25 o Novemaba,
1887, e like me ia i hooholoia e ka Mokuna 82 o na Kanawai
o ke Kau o 1890, i heluheluia ai ua Pauku la penei:

PAUKU 14. O kekahi mau alanui a alahaka hou i hooma-
kaukau ia ke kukulu ia ana a hanaia ana paha ma o na haa-

wina dala mawaho ae o na dala Auhau Alanui, ua hiki no e hanaia e ke Kuhina Kalaiaina me ka nana ole i na Papa Alanui Apana.

PAUKU 2. Ma keia, ke pakui ia nei he Pauku hou i kapaia Pauku 15 i ke Kanawai o 1887 i oleloia, a penei e heluheluia ai :

PAUKU 15. Ina aole i koho oia he Papa Alanui ma kekahi Apana Auhau, a i ole ia aole he Papa Alanui kupono no kekahi kumu, ua hiki no i ke Kuhina Kalaiaina e koho aku i ekolu mau kanaka kupono e noho ana ma ia apana, a e lawe-lawe no lakou ma ke ano he Papa Alanui, a o lakou no ka Papa Alanui o ia apana a hiki i ka manawa koho balota mau.

PAUKU 3. E lilo keia i Kanawai i mea mana mai kona hoolahaia ana aku.

Aponoia i keia la 16 o Feberuari, M. H. 1893.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii
Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 15.

E HOOPAU LOA AI I KE KANAWAI I KAPAIA "HE KANAWAI E HOAKAKA AI NO KA HOOKOHU ANA I HOOKAHI LUNAKANAWAI HOOMALU A ME ELUA LUNAKANAWAI APANA ILOKO O KA APANA O HILO, MOKUPUNI O HAWAII, A E HOAKAKA HOU AKU AI E MAHELE IA A E HOOLILO IA KA APANA O HILO I OLELOIA I EKOLU APANA HOOKOLOKOLO KAAWALE."

E Hooholoia e ka Aha Hooke a me ka Aha Kuka o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina:

PAUKU 1. O ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e hoakaka ai no ka Hookohu ana i Hookahi Lunakanawai Hoomalu a me Elua Lunakanawai Apana iloko o ka Apana o Hilo, Mokupuni o Hawaii, a e hoakaka hou aku ai e mahele ia a e hoolilo ia ka Apana o Hilo i oleloia i Ekolu Apana Hookolo-kolo kaawale," i aponoia ma ka la 9 o Augate, M. H. 1892, ma keia ua hoopau loa ia.

PAUKU 2. E lilo keia i Kanawai i mea mana mai kona hoolahaia ana aku.

Aponoia i keia la 16 o Feberuari, M. H. 1893.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii
Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 16.

HE KANAWAI E HOOMANA AI I KEKAHI AIE LAHUI A ME KA HOOPUKAIA ANA O NA BONA I MEA HOOPAA NO IA AIE.

No ka mea, o ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e hoomana ai i kekahi Aie Lahui a e hoomaopopo ai i na hana e hoohanaia ai ke Dala i aie ia aku," ua aponoia ma ka la 11 o Ianuari, M. H. 1893 ;

A no ka mea, ma ka la 17 o Ianuari, M. H. 1893, ua kukaia a kukuluia ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina a ua lilo iaia na pono a me na mana a pau o ke Aupuni Hawaii e ku ana mamua aku ; Nolaila, ano, i mea e hooko ia ai ka manao o ke Kanawai i oleloia i aponoia ai ma ka la 11 o Ianuari, 1893 :

E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina :

PAUKU 1. Ma keia ke hoomanaia nei ke Kuhina Waiwai me ke apono ana o ka Aha Hooko e hoopuka aku i na Bona kupono o ke Aupuni Hawaii o kekahi helu i emi ole iho malalo o hookahi tausani dala, a no ka huina nui aole e oi aku mamua o ehiku haneri me kanalima tausani dala (\$750,000) ma ke ano a no na hana i hoakakaia ma keia Kanawai.

PAUKU 2. O na bona i oleloia e hookuu ia no ia mai na auhau a pau, a e kau ana i ka ukupanee aole e oi aku mamua o eono pa-kaneta no ka makahiki, a e uku ia ana i kela a me keia hapalua makahiki, a e hookaa pau loa ia iloko o ka manawa aole e emi malalo o na makahiki elima, aole hoi e oi

aku mamua o na makahiki he iwakalua mahope iho o ka la o ka hoopukaia ana, e hookaaia ke kumupaa a me ka ukupanee ma ke dala gula o Amerika Huipua, a i ole, ma kona mea like ma kona ano kaumaha a maikai e ku nei i keia manawa.

PAUKU 3. E kakauinoia ua mau bona la e ke Kuhina Waiwai a me ka Luna Buke Helu Aupuni a e sila ia i ke sila o ka oihana o ke Kuhina Waiwai, a aole hoi e hoopukaia ma ka waiwai io, i emi iho ko lakou waiwai io i oleloia malalo o ke kanaia-wa-kumamawalu pa-keneta ma ke dala gula o Amerika Huipua koe wale no aia a haawi aku ke Kuhina Waiwai, me ke apono ana o ka hapanui o ka Aha Hooko, e haawi aku i uku komisina aole e oi aku mamua o elima pa-keneta i kekahi mea a Aha Hooponopono paha, nana e hooohana i ua mau bona la; aka nae, aole e haawiia ka uku komisina i oleloia no na bona i kuai ia iloko o ko Hawaii Pae Aina.

PAUKU 4. O na dala a pau i aie ia mamuli o na olelo o keia Kanawai e waihoia no iloko o ka Waihona Aupuni, ma ka helu aie o ka "Waihona Dala Aie o 1892," a e hooliloia aku hoi no na kumuhana i hoakakaia mahope ae nei, aole no kahi ae:

Na Uwapo Hou, Palekai, Eli ana i ka Nuku me

Awa o Honolulu	\$ 200,000 00
Na Alanui, Alahaka me Awapae.....	261,500 00
Na Hale Hou, Lua Dala, Wahi Waiho Pauda me na Halemai.....	100,000 00
Na Pakui me na Hana Hou o na Oihana Wai..	100,000 00
Alanui Lua-o-Pele	66,000 00
Na Poho Alanui	30,000 00
Na Ululaau, na Paka me na Wahi Hooulu Laau	25,000 00
Na Lilo no ka Hoomalu ana i ka Ma'i Lele....	20,000 00
Uku Kokua i ka Hui Alahao me Aina o Oahu.	14,000 00
Hoochoihoi i ka Hoopae Limahana.....	10,000 00

Na Lilo o ke Kanawai Hoopaa Inoa.	7,500 00
Kuai ana i na Mikini Kukui Uwila	6,600 00
Kuai ana i na Kuleana Aina ma Kalawao.	5,000 00
Kuai ana i Kaawai Kinaiahi Wai-Ea me ona Hale	3,000 00
Na Lilo no ke Ana ana i ka Oihana Lawe Mea Ino o Honolulu.	2,000 00
Na Lilo no keia Aie Dala	35,000 00
	<hr/>
	\$ 750,000 00

PAUKU 5. Ma keia ke hoomanaia aku nei ke Kuhina Waiwai e uku mailoko ae o na dala i aieia malalo o keia Kanawai i ka uku komisina i aeia e ka Pauku 3, a me na hoolilo a pau no ka hoomakaukau ana i ua mau bona la a me na kupaona.

PAUKU 6. Ma keia ke hoomanaia aku nei ke Kuhina Waiwai e hana aku i na hana kupono e hiki ai i na poe e paa ana i ua bona la i hoakakaia ma keia Kanawai ke loa aku na ukupanee i ku maluna o ua mau bona la ma Honolulu, a i ole, ma kekahi wahi a mau wahi dala e ae paha e like me kana i manao ai he pono.

PAUKU 7. E lilo keia Kanawai i mea mana mai kona hoolahaia ana aku.

Aponoia i keia la 18 o Feberuari, M. H. 1893.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii
Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 17.

HE KANAWAI E KUKULU AI I KA OIHANA KINAIAHI O KE KULANA-
KAUHALE O HONOLULU.

*E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni
Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina:*

PAUKU 1. E hoonohoia i Oihana Kinaiahi no ke Kulana-kauhale o Honolulu, oia no he Papa Komisina o ekolu lala, e hoonohoia aku lakou e ke Kuhina Kalaiaina me ka ae ana o ka Aha Hooko, a e hookohuia no elua makahiki, a e hana lakou me ka uku ole; he Lunanui e hoonohoia e ka Papa Komisina. E loa no i ekolu a oi ae paha mau puali kinaiahi i uku ia, e like me ka manao o ka Papa Komisina he pono, a me na puali kinaiahi pualu e ae a na Komisina e ike ai ua pono. O ka malama ana a me ka hooponopono ana o ka oihana aia no ia malalo o ka Papa Komisina, a ua loa no hoi ia lakou ka mana e hoopuka i na rula a me na hooponopono ana no ka hooponopono ana i ka oihana a lakou i manao ai he kupono. Ua hiki no i ke Kuhina Kalaiaina, me ka ae ana o ka Aha Hooko, e hoopau i kekahi komisina no ke kumu, a e hoopila i na hakahaka a pau iloko o ka Papa Komisina.

PAUKU 2. Na ka Lunanui ka malama a me ka hooponopono ana a me ka mana o na waiwai a pau o ka Oihana Kinaiahi, a e hoopaaia oia i ka Papa Komisina no ia mea, a nana no, me ke apono ana o ka Papa Komisina, e hoolilo aku i na hoolilo ana a pau o na dala i hookaawaleia no ka Oihana Kinaiahi o Honolulu, aole oia e aie aku i kekahi mau aie ma-

muli o ka oihana, aole hoi e hoolilo aku i kekahi waiwai o ia oihana me ka ae ole o ka Papa Komisina. I na manawa a pau i puka ae ai ke ahi, na ka Lunanui ka mana e hooponopono a e kauoha aku ai i na hoa a pau o ka Oihana Kinaiahi, a nana no e kuhikuhi aku e hoonoho ia na kaa kinaiahi ma kahi kupono loa e hoohanaia ai no ke kinai ana i ke ahi, ua hiki no iaia, me ke apono ana o ka Papa Komisina, e haawi aku i ka malama ana me ka hoohana ana o na kaa kinaiahi, me na bakeke a me na mea paahana e ae e pili ana i ke Aupuni i ka poe kinaiahi ana e manao ai he pono, a e hiki hoi iaia ke lawe hou mai e like me kona makemake me ke apono ana o ka Papa Komisina, nana no e nana i kela a me keia hapaaha makahiki i ke ano o na kaa kinaiahi, na hale kaa, na bakeke a me na mea paahana e ae, a i kela a me keia eono mahina e hoike aku a hoihoi i ka Papa Komisina i na lilo o ka Oihana Kinaiahi no ia manawa, ka inoa o na hoa a pau o ka oihana i loa na palapala hoike, ka nui o na pauahi iloko o ia manawa, me na inoa o ka poe nona ia mau wahi a me ka poe e noho ana ma ia mau wahi i poino a pau paha i ke ahi, ke kumu o ke ahi ina ua ike ia, a me ka huina o ke poho a poino paha, a me ka nui o ka huina i panihakahaka ia ma ia waiwai, ke kulana o na kaa kinaiahi, na kaa me na mea paahana a me na waiwai o ka oihana, a me ke ano a me ke kulana o ka pu-ali. Ina ua kupono e hana hou ia kekahi o na kaa kinaiahi, na ka Lunanui no e kauoha aku e hana hou ia a paa pono me ka maikai.

PAUKU 3. Ina ua hiki ole aku ka Lunanui i kekahi ahi, na ka Lunahoohana kahiko o ka noho ana e hana i kana mau hana.

PAUKU 4. Na ka Lunanui e mahale i ke Kulanakauhale o Honolulu i mau apana, a e hoike aku i na palena o ia mau apana i ka Papa Komisina, a e malama i moolelo o na

inoa o ka poe e noho ana iloko o na hale a wahi e ae paha kahi ana i ike ai ua kue ia kekahi o na mea i hoakakaia ma keia Kanawai.

PAUKU 5. Na ka Lunanui i hookahi manawa iloko o kela a me keia ekolu mahina, a me na manawa e ae ana i manao ai he pono, e makaikai aku a nana i na halenoho, halekua, wahi oihana a me na hale e ae ma kela a me keia apana, i maopopo ai ka uhakii ana o kekahi o na mea i hoakakaia ma keia Kanawai, a e nana hoi i na kapuahi, na pukauahi me na kapuahihao, a me na oheuahi ma kela a me keia apana, a ina ua ike ia kekahi o ia mau mea e waiho hemahema ana a he mea e ulu mai ai ka pilikia, e kauoha oia i ka mea nona ia wahi, a i ole ia, ka poe e noho ana malaila, ma ka palapala i kakauia a paia paha e hana hou ae, e hoonee aku a hoomoe hou ae paha i ua mea hemahema nei, a ina aole i hanaia, e manaoia ka mea e hana ole ana pela ua pili iaia ka hewa mikamina a e hoopaiia oia ina e ku ka hewa iaia e like me ka mea i hoakakaia mahope aku nei. E hoike aku ka Lunanui i hookahi manawa iloko o kela a me keia ekolu mahina, a me na manawa e ae ana i manao ai he pono, i mau hoike piha no na mea a pau e pili ana i kana mau hana i ka Papa Komisi-na, a e hoike aku no hoi oia i ke Kuhina Kalaiaina i kela a me keia pule i kekahi kue ana o na kanawai e pili ana i na hale i hana ia me ke ano pale ahi.

PAUKU 6. Ina e puka ae ke ahi ma ke kulanakauhale, e hele koke aku na kanaka kinaiahi a pau ma kahi o ke ahi me ko lakou mau kaa kinaiahi, kaa iliwai, makau alapii a me na mea paahana e ae, a e hoohana aku i na kaa a me na mea kinaiahi e ae me ko lakou akamai a ikaika a pau malalo o ke kuhikuhi ana a ka Lunanui, a aole lakou e haalele ia wahi me ka ae ole o ka Lunanui.

PAUKU 7. Ina e hiki ole aku kekahi kanaka kinaiahi ma

kahi o ke ahi, a ua haalele paha oia i kona kaa a mea paahana e ae me ka ae ole ia, a ina paha ua hana ole oia i kana hana me ka loaa ole o kekahi kumu kupono, e uku no oia no kela a me keia hewa i ka hoopai i hooholoia e ka hapanui o ka Papa Komisina, a ua hiki no e hoopau ia oia ma ka hooholo ana o ka hapanui o ka Papa Komisina, pela mai kona noho kanaka kinaiahi ana.

PAUKU 8. Aole e komo aku a hoao paha kekahi mea e komo maloko o ia kaupale ana, a pii ae paha maluna me kekahi kaa i ka iliwai e lawelaweia ana ma ia pauahi, a o kekahi mea e hana ana pela ua pili iaia ka hewa mikamina, a e kau ia maluna ona ka hoopai aole e oi ae mamua o elua haneri me kanalima dala.

PAUKU 9. Aole e ho-a kekahi kanaka me ka ae ole o ka Lunanui i kekahi ahi, aole hoi e kauoha aku e hana ia ke ahi ma kekahi alanui, ala ololi, makeke, alaloa e ae paha, aole hoi ma kekahi uwapo maloko o ke kulanakauhale, koe wale no ka hoolapalapa ana i ke ta, a o ke ahi no ia hana aole e oi aku ke kaawale mamua o umi kapuai mai ke poo o ka uwapo. Aole no e ho-a kekahi mea i ka opala a ahi nui paha ma kekahi wahi maloko o na palena he hookahi mile mai kahi e ku nei ka hale bele o ka Oihana Kinaiahi o Honolulu, me ka ae ole i kakauia e ka Lunanui.

PAUKU 10. Ua hiki no i ka Lunanui, me ke apono ana o ka hapanui o ka Papa Komisina, e kauoha aku e wawahi ia, a hoopahuia paha kekahi hale, a mea e ae, a hoolilo ia paha i mea ole ma kekahi ano e ae, i na manawa e manao ai lakou he mea pono e hana ia pela i mea e laha loa ole aku ai ke ahi.

PAUKU 11. Ua hiki no i ka Lunanui oiai e mau ana kekahi ahi, e kauoha aku e kokua aku ka poe ma laila ma ke kinai ana i ke ahi a me ka hookaawale ana aku i na lako hale, na

waiwai a me na mea e ae mai kekahi hale aku i a ia e ke ahi, a e aneane ana paha e a ia. A ua hiki no e hoonoho i mau kiai e malama i ua mau mea nei, ua hiki no hoi iaia e kauoha aku i na kokua ana no ka wawahi ana a hookaawale ana i kekahi hale ina ua manao oia he kupono, a ua hiki iaia ke hoomalu i na haunaele ma ia wahi o ke ahi. E hoolohe na mea a pau ma kahi o ke ahi i na kauoha a ka Lunanui.

PAUKU 12. Oiai e a ana kekahi ahi, ua ku no i ke kanawai i ka Lunanui, na Lunahoozana o na Puali Kinaiahi, ka Ilamuku o ke Aupuni a me kona mau Hope, a i ole ia ke Kapena o ka Puali Makai Kinaiahi, e hookaawale aku a kauoha paha e hookaawale ia aku, a malamaia ma kahi kaawale mai kahi kokoke i kahi o ke ahi, me ka ikaika ina he kupono, i na mea hana ole a i hoohuoi ia paha, a me na mea a pau a lakou i manao ai aole i kupono e hoozana ia, a i lawelawe maoli ma ke ano pomaikai ma ke kokua ana i ke kinai ana i ke ahi a me ka malama ana o na waiwai e kokoke ana malaila.

PAUKU 13. O kekahi mea e oki ana, a i ole ia, e hoopoino ana i kekahi o na mea paahana kinaiahi me ka manao maoli e hana pela, e manaoia oia ua pili iaia ka hewa mikamina, a ina e ku ka hewa iaia no ia mea, e hoopai ia oia aole e oi aku mamua o elua haneri me kanalima dala.

PAUKU 14. Na ka poe nona na wahi, a e uoho ana paha ma na wahi kokoke i kahi i a ia e ke ahi, e ae aku e komo ka oihana kinaiahi maloko o ia mau wahi ma ke kauoha o ka Lunanui, a o kekahi paha o na Lunahoozana, i mea e loa ai ka wai a no ka lawelawe ana i ko lakou mau mea paahana no ke kinai ana i ke ahi; a ina ua hoole ia ko lakou komo ana pela, ua hiki no i ka Lunanui a mea paha e lawelawe ana ma kona wahi e komo aku mamuli o ka ikaika no na hana i oleloia, a aole e hoole kekahi mea i ke komo ana pela, a keakea aku paha ma kekahi no i ke komo ana.

PAUKU 15. E loaa ke kuleana i oi ae i na kaa kinaiahi, na kaa a me na mea paahana e ae o, o ka Oihana Kinaiahi o Honolulu, ma ka hele ana ma na alanui, na ala liili a me na ala-loa, me na wahi a pau o ke kulanakauhale o Honolulu, a me na apana a mahele o ia kulanakauhale, i ka manawa e holo aku ana i kekahi wahi pauahi, a oia mau mea paahana a pau me na kaa e ae, koe na kaa alahao e lawe a e hele ma ka aoao akau o ke alanui, ina aole i keakea ia ua aoao la, a o na kaa alahao a pau e kokoke ana i ua mea paahana la, e hele ana i kahi o ke ahi e hoemi mai, a i ole ia, e hooi aku paha i ko lakou holo e like me ka mea i makemakeia i mea e loaa ai i na mea paahana o ka oihana kinaiahi ka lawelawe ana i keakea ole ia o ke alanui no ia manawa.

PAUKU 16. Aole e ae kekahi mea iaia ka malama ana o kekahi kaa e keakea wale aku ia kaa me kona manao e hana pela i ka hele ana o na mea paahana o ka Oihana Kinaiahi o Honolulu i ka hele ana i ke ahi.

PAUKU 17. O kela a me keia mea nana i keakea a kue paha me ka manao ino, a manao maoli e hana pela, i kekahi kaa kinaiahi a mea paahana kinaiahi e ae o ka Oihana Kinaiahi, oiai e hele ana, a i ole ia, oiai ma kekahi ahi, e manaoia, ua pili iaia ka hewa mikamina, a ina e ku ka hewa iaia no ia mea, e hoopai ia oia e uku i kekahi hoopai aole e oi aku mamua o hookahi haneri dala.

PAUKU 18. O na hale a pau i noho ia ma ke ano he hale-noho, halekuai a hale hana mau paha ma Honolulu, e hoolakoia me na bakeke kinaiahi, aole i emi malalo o elua, a e malama mau ia me ka maikai a me ka makaukau no ka lawelawe ia, a e kau ia ma kahi e ike ia ai, me ka inoa o ka ona i pena ia maluna iho, eia nae e haawi mua ia aku ke kauoha e hana pela ma ka palapala i kakauia a paia paha i ka poe e noho ana iloko o ia hale e ka Lunanui, a o ka poe a pau e noho ana

ma ia hale i loa aku ia lakou ke kauoha o ia ano e hoolako a hoomakaukau iloko o elima la mahope iho i na bakeke kinai-ahi i olelo mua ia.

PAUKU 19. O ka mea a mau mea paha e noho ana iloko o kekahi hale i a ia e ke ahi a e aneane ana e a ia paha e ke ahi e kokoke ana, i hoahuia ai malaila kekahi mea pahu, e hoike koke aku mahope iho o ka hoomaka ana o ke ahi i ka Lunanui, a i kekahi o na Lunahohana paha, e hooponopono ana ma ia wahi o ke ahi, i ke ano, ka nui, a me kahi i waiho ia ai o ia mea pahu, a e hoike pu aku no hoi ia ike i ka poe nona na hale a me na poe e noho kokoke mai ana.

PAUKU 20. Aole e kukala hewa wale ae me ka manao kolohe kekahi mea i ke ahi ma Honolulu.

PAUKU 21. O kela mea keia mea nana i lawe malu, hoolilo nona iho, halihali aku a huna paha i kekahi lako hale, waiwai, lole aahu, waiwai kalepa a mea a waiwai paha o ka poe nona ka hale, a mau hale paha, a waiwai paha e a ia ana a i aneane e pau i ke ahi, a i hoihoi ole ae ia mea iloko o iwakalua-kumamaha hora, a i ole ia hoolaha ae aia iaia ia mea i ka ona o ia mea, ina ua ike ia a ina aole i ike ia i ka Lunanui, a i ole ia, i ka Ilamuku o ke Aupuni a me kona mau Hope, e manao ia oia ua pili iaia ka hewa, a ina e ku ka hewa iaia no ia mea e hoopaiia oia e like me ke kanawai.

PAUKU 22. O kela a me keia mea e kue ana i kekahi o na mea i hoakakaia maloko o keia Kanawai, e manao ia ua pili iaia ka hewa mikamina, a ina ku ka hewa iaia no ia mea, e hoopaiia oia ina aole i hoakaka ia ma kekahi ano okoa, e uku i kekahi hoopai aole e oi aku mamua o elua haneri me kanalima dala.

PAUKU 23. Ua kauohaia ka Lunanui o ka Oihana Kinai-ahi, na Lunahohana a me ka Ilamuku o ke Aupuni, me kona mau Hope, e hoopii aku no na kue ia ana o na mea i hoakakaia maloko o keia Kanawai.

PAUKU 24. E loa ka mana i ka Lunakanawai Apana e hookolokolo a hooholo i na hihia mikamina a pau e ulu ae ana malalo o keia Kanawai, a me na hoopii a pau e ulu ae ana no ke kueia o kekahi o na mea i hoakakaia malalo o keia Kanawai, a e kau aku i kekahi o na hoopai i hoakaka ia maloko nei.

PAUKU 25. O ka Papa Komisina, ka Lunanui a me ka Lunahoohana o kela a me keia puali, a me na lala i uku ia e ka Oihana Kinaiahi e lawelawe maoli ana i ka hana, e hookuu ia lakou mai ke koho ia ana a hoihoi ia ana ma kekahi jiure a korenelo paha, a e kakauia na inoa o ia poe a e waiho ia aku me ke Kakauolelo o ka Aha Hookolokolo Kiekie a me ka Iiamuku, e ka Lunanui.

PAUKU 26. O ke Kulanakauhale o Honolulu, no na hana o keia Kanawai, e hookomo no ia i na wahi a pau maloko iho o kekahi poai ma kahi e ku nei ka hale bele o ka Oihana Kinaiahi o Honolulu, a he elua mile ka loihi mailaila aku.

PAUKU 27. O ka uku o ka Lunanui a me na uku e ae a pau a me na uku hana o na puali kinaiahi ukuia, e hooholoia no ia e ka Papa Komisina, me ka ae ana o ka Aha Hooko.

PAUKU 28. O ka Mokuna 45 o na Kanawai o 1888, a me na kanawai a hapa kanawai paha e kue ana i na hoakaka ana o keia Kanawai, ma keia ua hoopau loa ia.

PAUKU 29. E mana keia Kanawai mai kona hoolahaia ana aku.

Aponoia i keia la 21 o Feberuari, M. H. 1893.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii
Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 18.

HE KANAWAI E HOLOLOI AI I KA MOKUNA XI. O NA KANAWAI O KE
KAU O 1876 E PILI ANA I KE OLA O KA LEHULEHU.

*E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni
Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina :*

PAUKU 1. O ka Pauku 2 o ka Mokuna XI. o na Kanawai
o ke Kau o 1876, e hoololiia a ma keia ke hoololiia nei i he-
luhelu ia ai penei :

“PAUKU 2. O ka Pauku 1 o ka Mokuna LIX. o ke Kana-
wai Karaima i aponoia ma ka la 7 o Iulai, 1870, e hoololiia a
ma keia ke hoololiia nei i heluhelu ia ai penei iho :

“PAUKU 1. E hoonoioia i Papa Ola no ko Hawaii Pae
Aina nona na lala he ehiku, ekolu o lakou he poe aole he mau
kauka, ekolu mau kauka a me ka Loio Kuhina ma o kana oi-
hana la (ex-officio). E hoonoioia na lala o ka Papa i oleloia
e ka Peresidena me ke ae ana o ka Aha Hooko, a e hookohuia
no elua makahiki ; eia nae, ua hiki no i ke Kuhina Kalaiaina,
me ka ae pu ana o ka Aha Hooko, e hoopau i kekahi lala o
ka Papa i oleloia, a ua hiki no i ke Kuhina Kalaiaina e hoopihia
i na hakahaka ma ia Papa i oleloia me ka ae ia ana mai i ole-
loia. E hana na lala a pau o ka Papa i oleloia me ka uku
ole. Na ka Papa no e koho i kona lunahoomalu a e kapaia
oia ka Peresidena o ka Papa Ola, a ina ua kaawale oia ma
kahi e ua hiki no e koho ia kekahi lala e ae o ka Papa e
noho hoomalu i na halawai o ka Papa. Na ka Papa no e
hoonoho i kona Luna Hooko, Kakauolelo, na Agena a me na

Kauka, a e loa ia lakou na uku no ka lakou mau hana i hoo-holoia e ka hapanui o na lala o ka Papa ma kekahi halawai i kahea pono ia no ka hana o ia Papa, o ia mau uku e hookaa ia mailoko ae o na dala i hookaawale ia no na hana o ka Papa. Na ka Papa ka malama ana me ka hooponopono ana o ke ola o ka lehulehu, a e hana ma o kona Peresidena i hoi-ke makahiki i ke Kuhina Kalaiaina e hoi-ke piha ana i kona mau hoolilo dala ana a me na hana e ae a pau a me na mea e ae e pili ana i ke ola o ka lehulehu a ka Papa i manao ai ua kupono e noonoo ia."

PAUKU 2. O ka Mokuna VII. o na Kanawai o ke Kau o 1887 i kapaia "He Kanawai e hoololi ai i ka Mokuna XI. o na Kanawai o ke Kau o 1876, e pili ana i ke Ola o ka Lehu-lehu," a me na kanawai e ae a pau a me na hapa kanawai a pau e kue ana i keia, ma keia ke hoopau loa ia nei.

Aponoia i keia la 24 o Feberuari, M. H. 1893.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii
Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 19.

HE KANAWAI E HOOPAU LOA AI I KE KANAWAI I KAPAIA "HE KANAWAI E HOONOHAI I KIAAINA NO KELA A MA KEIA O NA MOKUPUNI O OAHU, MAUI, HAWAII A ME KAUAI."

E Hooholoia e ka Aha Hooke a me ka Aha Kuka o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina:

PAUKU 1. O ka Mokuna LXXVI. o na Kanawai o ke Kau o 1890, oia hoi he Kanawai i kapaia "He Kanawai e hoonohoi ai i Kiaaina no kela a me keia o na Mokupuni o Oahu, Maui, Hawaii a me Kauai," e hoopauia a ma keia ua hoopau loa ia no.

PAUKU 2. E mana keia Kanawai mai kona la aku i hoolaha ia ai.

Aponoia i keia la 27 o Febertuari, M. H. 1893.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii
Pae Aina.

J. A. KING,

Kubina Kalaiaina.

KANAWAI 20.

HE KANAWAI E HOOPONOPONO AI I KA HALIHALI ANA I NA OHUA
NO KA UKU MA KE AWA O HONOLULU.

*E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni
Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina:*

PAUKU 1. Mawaho ae o na mea i kauohaia ma na Pauku 101 a hiki aku i ka Pauku 109, i huiia me ua mau pauku la o ke Kanawai Kivila e pili ana i na waapa hoolimalima ma ke Awa o Honolulu, ma keia ke hoakakaia nei aole e lawelawe kekahi kanaka i ka hana waapa me ka loa mua ole iaia he laikini ma ke ano i hoakakaia mahope ae nei.

PAUKU 2. Ua hiki no i ke Kuhina Kalaiaina e haawi i kekahi mea kupono i laikini no ka hana waapa, e ukuia he hookahi dala no ia laikini, a e mana ia laikini no hookahi makahiki, aole nae he hiki e haawiia aku ia hai.

PAUKU 3. E hoolako kela a me keia kanaka hana waapa i laikiniia iaia iho me kekahi pihi a maluna iho o laila e kau moakakaia he helu, a o ia pihi e kau ia me ka moakaka loa i na manawa a pau e hana ana ia kanaka hana waapa. E hoolakoia aku no ia mau pihi e ke Kuhina Kalaiaina no ke kumukuai i loa mai ai o ia mea.

PAUKU 4. O kekahi mea e lawelawe ana i ka hana waapa maluna o kekahi waapa e hooholoia ana ma ke Awa o Honolulu me ka laikini ole, a i ole ia, o kekahi kanaka hana waapa nana i uhaki i kekahi o na mea i hoakakaia ma na Pauku 102, 103, 104 105 o ke Kanawai Kivila, a o kekahi o na hoololi

paha o ia kanawai, a i keia Kanawai paha, e kau ia maluna ona ka hoopai o elima dala.

PAUKU 5. Ua hiki no i ke Kuhina Kalaiaina i kela a me keia manawa e hana i na rula a me na hooponopono ana e malamaia e na kanaka hana waapa i laikiniia, a o ia mau hooponopono ana e paiia maloko o kekahi nupepa ma Honolulu a ma ia manawa ua like ko laua mana me ko ke kanawai.

PAUKU 6. E mana keia Kanawai mai kona hoolahaia ana aku.

Aponoia i keia la 2 o Maraki, M. H. 1893.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii
Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 21.

HE KANAWAI E PAPA AI I KA PILIWAIWAI.

E Hooholoia e ke Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina :

PAUKU 1. O kela a me keia mea nana i hoolala, hana, kukulu, unuhi, malama, hoohana, a i ole ia, kokua ma ka malama ana a hoohana ana paha i kekahi lealea ulia (lottery), ua pili ka hewa mikamina.

PAUKU 2. O ka lealea ulia (lottery) oia no kekahi hoolala no ka hoolilo ana aku, a i ole ia, ka haawi ana aku i ka waiwai ma ke ano ulia wale iwaena o kekahi poe i hookaa, a i ole ia, ua ae e hookaa i kekahi kumu waiwai io i

mea e loaa mai ai ia lakou ka pono ulia e loaa ia waiwai ia lakou, a i ole ia, kekahi hapa paha o ia mea, a i ole ia, no kekahi mahele a kuleana paha iloko o ia waiwai mamuli o kekahi aelike a hoomaopopo ana, a i ole ia, manao ana e maheleia ana a hooliloia ana paha ma ke ano koho a ulia paha, ina no ua kapaia he lealea ulia (lottery) lulu, che fa, pakapio, hana haawi wale a ma kekahi inoa e ae paha i kapaia ai.

PAUKU 3. O kela a me keia mea nana i kuai aku, kuai mai, haawi aku, a lawe mai a malama, a i ole ia, ma kekahi ano e ae paha ua lawelawe me kekahi balota a kikiki, kuleana, mahele a kuleana iloko, a i ole ia, kekahi pepa, pepa hoi-ke a palapala e olelo ana a i hoomaopopoia paha o ia ano, a i ole ia, ma kahi o kekahi balota a kikiki, kuleana a mahele paha e pili ana, a iloko paha o kekahi lealea ulia (lottery), ua pili iaia ka hewa mikamina.

PAUKU 4. O na dala a pau, a i ole ia, na waiwai a pau i kauia no ke kuai a maheleia ma ke ano kue i na mea i hoakakaia ma keia Kanawai ua lilo no ia i ke Aupuni, a ua hiki no e ohiaa ma ka hoopii ana a hoi-ke ana aku paha, i waihoia ae e ka Loio Kuhina, a i ole ia, e kekahi mea i hoomana ponoia eia.

PAUKU 5. O kela a me keia mea lawelawe, paani, a i ole ia, ua hoohana, wehe ae, a i ole ia, ua kauoha e weheia, a i ole ia, ua lawelawe ma ke ano oia ka ona, a i ole ia, he mea ua hoohanaia, ina no ka uku a uku ole paha, i kekahi hana faro, monte, roulette, tan, fan tan, a i ole ia, hana baneko a uku pa-keneta paha i hanaia a paania me na pepa uhau iwi a mea e ae paha no ke dala, na hoi-ke mea waiwai, aie ana a mea e ae e maopopo ai he waiwai, a ma kekahi hana a gemu e ae paha i lilo aku ai, a i ole ia, lilo mai ai ke dala a mea waiwai e ae paha, a o kela a me keia mea nana i paani a pili ma kekahi o ia mau hana a gemu i papa ia, a me kela a me

keia mea malaila ma kahi e hanaia ana ia hana a mau hana paha, ua pili iaia ka hewa mikamina.

PAUKU 6. O kela a me keia mea i loaia iaia ma ke ano kolohē ma kekahi mea mai ke dala a mea waiwai e ae mamuli o ka hana a gemu "three card monte," "shell game," a i ole ia, mamuli o kekahi hana a ano e ae, hana akamai e nalo ai na hana ana o ka lima, hoike ana i ka ouli, a i ole ia, ma kekahi ano hana e ae ma ka lawelawe ana i na pepa a mea e ae a mea hana paha, a i ole ia, iloko paha o ka manawa e pili ana ma kekahi aoao a lima paha o ia paani a gemu paha, ua pili iaia ka hewa mikamina.

PAUKU 7. O kela a me keia mea i kii pono ia ma ke ano he hoike no ka aoao hoopii ma kekahi hoopii malalo o keia Kanawai i hele ole mai, a i ole ia, ua hoole i ka hele ae e like me ka mea i kauohaia, ua pili iaia ka hewa mikamina.

PAUKU 8. Aole kekahi mea i kupono ma na mea e ae e lilo i hoike e manaoia ua hiki ole iaia e hoike e pili ana i kekahi hewa i hana ia malalo o keia Kanawai no ke kumu o lilo ia mau olelo hoike i mea e hoahewa ai iaia iho, aka, aole e hiki e hoopiiia oia ma ia hope iho no kekahi hewa ana i hoike ai ma ia hoike ana.

PAUKU 9. O kela a me keia mea nana i hoolimalima a ae aku paha e lawelawe ia kekahi hale, a i ole ia, moku paha, a i ole ia, kekahi wahi paha o ia mea, me ka ike no e lawelawe ia ana no ke kukulu ana, hoolana ana a unuhi ana i kekahi lealea ulia (lottery), a i ole ia, no ke kuai ana a hoolilo ana aku i na kikiki ulia wale, kuleana, mahele a pomaikai paha iloko, a e pili ana paha i kekahi lealea ulia (lottery), a i ole ia, me ka ike no pela ua ae aku e hanaia na hana ulia (games) i papaia ma keia Kanawai, ma kekahi hale a moku paha i onaia eia, a i ole ia, i hoolimalimaia eia ma ke ano holookoa a hapa paha, ua pili iaia ka hewa mikamina.

PAUKU 10. O kela a me keia mea i hewa no ka mikamina malalo o keia Kanawai e hoopaiia ma ka uku hoopai aole e oi aku mamua o hookahi tausani dala a i ole ia e hoopaaahaoia ma ka hana oolea aole e oi aku mamua o hookahi makahiki.

PAUKU 11. E loa no ka mana i na Lunakanawai Apana e hookolokolo a hooholo i na hihia a pau e ulu ae ana malalo o keia Kanawai.

PAUKU 12. Aole e hoomoeia kekahi hoopii no kekahi hewa i hanaia a i ole ia no ka hoihoi ana mai i kekahi hoopai, a i ole ia lilo wale ana i hanaia malalo o kekahi kanawai i hooholoia mamua aku nei mamuli o ka hooholoia ana o keia Kanawai.

PAUKU 13. O na kanawai a me na hapa kanawai mahope iho nei ua hoopau loa ia :

Pauku 1 Mokuna XXXIX. o ke Kanawai Hoopai Karaima. Mokuna V. o na Kanawai o ke Kau o 1870.

Mokuna XXII. o na Kanawai o ke Kau o 1884.

Mokuna XLI. o na Kanawai o ke Kau o 1886.

Mokuna XLI. o na Kanawai o ke Kau o 1890.

Pauku 75 o ke Kanawai Kivila a me ka Pauku 26 o ka Mokuna LV. o ke Kanawai Hoopai Karaima.

PAUKU 14. Ma keia ke hoololi ia nei ka Pauku 80 o ke Kanawai Kivila a me ka Pauku 28 o ka Mokuna LV. o ke Kanawai Hoopai Karaima ma ke kapae ana aku i keia mau huaolelo mahope iho nei, oia hoi: "A ina i ae ia kekahi e pili waiwai malaila paha."

PAUKU 15. E mana keia Kanawai i kona hoolaha ia ana. Aponoia i keia la 7 o Maraki, M. H. 1893.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii
Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 22.

HE KANAWAI E HOAPONO AI I KEKAHI AELIKE MAWAENA O KE KUHINA KALAIAINA A ME C. N. SPENCER ME G. D. FREETH, I HANAIA I MARAKI 29, 1890, A E HOOMANA AI I KEKAHI HOOLIMALIMA O NA MOKUPUNI O LAYSAN A ME LISIANSKI.

No ka mea, ke paa nei ka North Pacific Phosphate and Fertilizer Company, he Hui Hawaii i hoohuiia i kekahi pono mai ke Aupuni Hawaii mai no ka lawe ana aku i ke guano a me na phosphates mai na Mokupuni aku o Laysan a me Lisianski malalo o kekahi mau kumu, a ke makemake nei lakou i hoolimalima o na Mokupuni i oleloia i mea e hooholo pono ia ai ka hooko ana i ka aelike i oleloia :

E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina :

PAUKU 1. O ka aelike i hanaia mawaena o ke Kuhina Kalaiaina a me C. N. Spencer me G. D. Freeth, i hanaia ma ka la 29 o Maraki, 1890, e ae ana i ka lawe ana i na phosphates a me na guano mai na mokupuni aku o Laysan me Lisianski, a me na hoololi ana o ia aelike i oleloia, i hanaia me ka North Pacific Phosphate and Fertilizer Company, i kakauia ma ka la 25 o Iune, 1890, ma keia ke hoopaaia nei.

PAUKU 2. Ma keia ua haawiia ka mana i ke Kuhina Kalaiaina e hana i hoolimalima me ka North Pacific Phosphate and Fertilizer Company no na mokupuni o Laysan me Lisianski no ke koena i koe o ka manawa o ka aelike i oleloia no ka uku hoolimalima o hookahi dala o ka makahiki maluna ae o ka uku i hoakakaia maloko o ka aelike i oleloia.

PAUKU 3. E mana aku no keia Kanawai mai kona hoolahaia ana.

Aponoia i keia la 31 o Maraki, M. H. 1893.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii
Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 23.

HE KANAWAI E HAAWI AI I KA PONO I KA NORTH PACIFIC PHOSPHATE AND FERTILIZER COMPANY, HE HUI HAWAII I HOOHUI IA, E HANA AKU NO KA IMI ANA I KE SULPHUR A ME NA MEA E LOAA MAI AI O IA MEA NO IWAKALUA MAKAHIKI, E HOOPAE MAI I NA MIKINI ME NA MEA HANA NO IA HANA A NO KA HOOLAKO ANA I NA HALE HANA NO KA HANA ANA I KE SULPHURIC ACID, A ME NA MEA HANA NO KA HANA ANA I NA MEA HOOMOMONA LEPO A ME NA LAKO E LAWELAWEIA MA IA HANA ME KE DUTE OLE.

No ka mea, o ka North Pacific Phosphate and Fertilizer Company, he Hui Hawaii i hoohuiia, ke aneane nei e kukulu i na hale hana no ka hana ana i na mea hoomomona lepo nana e hoopomaikai nui i na oihana mahiai o ka aina, a no ia hana ua kupono e hanaia ke Sulphuric Acid, a e hoopae mai i na mea hana no ka hana ana o ia mea a no ka hana ana hoi i na mea hoomomona lepo :

E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina :

PAUKU 1. Ma keia ke haawiia nei ke kuleana i ka North

Pacific Phosphate and Fertilizer Company a me kona mau waihona e hana aku ma ka imi ana a lawe ana aku ma kela a me keia wahi o keia Pae Aina i ke sulphur, na sulphurous ores, a me na mea e loaa ana ia mea maloko me na ea o ia ano; eia no nae hoi, ina e haawi ua Hui nei i oleloia i uku kupono i ka poe ona o ka aina maluna olaila i lawelaweia ai ia mau hana.

PAUKU 2. O ia pono i hai ia ae la no ka manawa o iwakalua makahiki no ia.

PAUKU 3. Ua ae ia no ka North Pacific Phosphate and Fertilizer Company e lawe mai me ke dute ole ia i na mikini mea hana a me na mea hana a pau e lawelaweia ana eia ma ka hana ana a loaa me ka hoomakaukau ana, me ka hoolako ana i na hale hana no ka hana ana i ka Sulphuric Acid a me na mea hoomomona lepo.

PAUKU 4. E mana keia Kanawai mai kona hoolaha ia ana aku.

Aponoia i keia la 31 o Maraki, M. H. 1893.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii
Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 24.

HE KANAWAI E PILI ANA I NA HOOPII E KUE ANA I NA HUI I HOOHUIIA.

*E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni
Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina :*

PAUKU 1. Ma kekahi hoopii ana e kue ana i kekahi hui i hoohuiia, e hoopuka aku no ka lunakanawai i palapala kii i kakauinoia eia, me kona inoa oihana, e kauoha ana i ka hui i hoohuiia e hele ae imua ona ma kekahi manawa a wahi i hoakakaia, e pane no ka hoopii.

PAUKU 2. E hookoia no ka palapala kii ma ka haawi ana aku i ke kope o ia mea, me ka hoike pu aku i ka palapala kumu i ka Peresidena a poo e ae paha o ka hui, a i ole ia, i ke Kakauolelo, Puuku a Agena hooponopono paha o ia hui.

PAUKU 3. Ma ka manawa i hoakakaia ma ka palapala kii e hoomaka aku no ka lunakanawai e hoolohe a hookolokolo i ka hihia e like no me ka hana ana i ka hihia o kekahi kanaka.

PAUKU 4. Ina ua kau ia kekahi hoopai uku dala maluna o kekahi hui i hoohuiia ke ahewaia, ua hiki no e ohiaia ia hoopai mamuli o ka mana nana i kau aku, e ka Iiamuku, a i ole ia, kona Hope, a i ole ia, ka Makai Nui, a i ole ia, kona Hope, mailoko ae o ka waiwai paa a lewa paha o ia hui, ma ke ano like no ma ka hana ana ma ka palapala ohi ma ka hihia Kivila.

PAUKU 5. E mana keia Kanawai mai kona la aku e hoolahaia ai.

Aponoia i keia la 12 o Aperila, M. H. 1893.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii
Pae Aina.

J. A. KING,
Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 25.

HE KANAWAI E PILI ANA I KA MANA HOOKOLOKOLO O NA LUNAKANAWAI APANA MA KA HIHIA MIKAMINA.

E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina:

PAUKU 1. E loa no ka mana i na Lunakanawai Apana, me ka hiki no nae e hoopii hoohalahala hou ia ae, e hoolohe a hooholo ma na hihia mikamina a pau e ulu ae ana maloko o ko lakou mau apana pakahi.

PAUKU 2. E mana keia Kanawai mai kona la aku e hoolaha ia ai.

Aponoia i keia la 12 o Aperila, M. H. 1893.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii
Pae Aina.

J. A. KING,
Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 26.

HE KANAWAI E HOOKAAWALE HOU AE AI I KA HUINA O KANALIMA
TAUSANI DALA NO KA HOOKAA ANA I KELA A ME KEIA LILO O
KE AUPUNI KUIKAWA O KO HAWAII PAE AINA.

*E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni
Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina :*

PAUKU 1. Ma keia ke hookaawaleia nei na dala hou ae he
Kanalima Tausani (\$50,000) mai ka Waihona ae o ka Lehu-
lehu no ka hookaa ana i na lilo o kela a me keia ano o ke
Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina.

PAUKU 2. E mana keia Kanawai mai kona la aku e hoola-
ha ia ai.

Aponoia i keia la 12 o Aperila, M. H. 1893.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii
Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 27.

HE KANAWAI E HOOLOLI AI I NA PAUKU 7 A ME 59 O KE KANAWAI
I KAPAIA "HE KANAWAI E PILI ANA I NA AUHAU KULOLO," I
APONOIA I KA LA 2 O DEKEMABA, M. H. 1892.

*E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni
Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina :*

PAUKU 1, O ka Pauku 7 o ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e pili ana i na Auhau Kuloko," i aponoia ma ka la 2 o Dekemaba, M. H. 1892, ma keia ke hoololiia nei i heluheluia ai ua Pauku nei penei :

PAUKU 7. O na kaa holo lealea a pau i kauo ia e ka lio a miula hookahi a oi aku paha, a i lawelaweia no ka lawe ana i na kanaka, e ku no i kekahi auhau makahiki o elima dala pakahi, koe nae na kaa huila lua i oi ole ae ka waiwai io mamua o kanahiku-kumamalima dala a oia ano kaa e ku no kekahi auhau makahiki o elua dala pakahi, e hookaaia e na ona o ia mau kaa.

PAUKU 2. Ma keia ke hoololiia nei ka mahele hope o ka Pauku 59 o ke Kanawai i oleloia ma ke kapae ana i na huaolelo "ka la 5 o Iulai," a hookomo iho ma ia wahi i na huaolelo "la 30 o Sepatemaba," i heluheluia ai ua mahele la e like me keia malalo iho nei :

"Ina o kekahi mau auhau kino i hiki i ka manawa e hookaaia ai ua hookaa ole ia mahope o ka la 30 o Sepatemaba, a ina aole i hookaa ia kekahi auhau e ae mahope iho o ka hala ana o ka la 15 o Dekemaba, o kela a me keia makahiki, e huiia

aku he umi-pakeneta o ia mau auhau me ka huina o ia mau auhau ma ia mau la e ka Luna Helu, a e ohia ma ke ano oia kekahi o ia mau auhau.”

PAUKU 3. E mana keia Kanawai mai ka la aku o kona hoolaha ia ana aku.

Aponoia i keia la 12 o Aperila, M. H. 1893.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii
Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 28.

HE KANAWAI E HOOLOLI AI I KA PAUKU 78 O NA KANAWAI O 1892,
E PILI ANA I NA AUHAU KULOKO.

*E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni
Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina :*

PAUKU 1. O ka Pauku 78 o na Mokuna LXI. o na Kanawai o 1892, e pili ana i na Auhau Kuloko, ma keia ke hoolo-
liia nei i heluheluia ai :

PAUKU 78 :—

Mokuna XLIII. o na Kanawai o ke Kau o 1882,
Mokuna XXXII. o na Kanawai o ke Kau o 1886,
Mokuna XXXVII. o na Kanawai o ke Kau o 1886,
Mokuna XVII. o na Kanawai o ke Kau o 1887,
Mokuna XXXVI. o na Kanawai o ke Kau o 1888,
Mokuna LXIII. o na Kanawai o ke Kau o 1888,
Mokuna LXVIII. o na Kanawai o ke Kau o 1888,
Mokuna L. o na Kanawai o ke Kau o 1888,

A me na kanawai a me na hapa kanawai a pau ma na wahi o lakou i kue ai, a ma ia mau wahi wale no i kue ai a i kulike ole ai paha me na hoakaka ana o keia Kanawai, ma keia ua hoopau loa ia.

PAUKU 2. E mana keia Kanawai mai kona la aku e hoolaha ia ai.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii
Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 29.

HE KANAWAI E PILI ANA I KA OIHANA A'O PALAPALA O KA LEHULEHU.

E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina:

PAUKU 1. Ina o kekahi keiki mawaena o ka eono a me ka umikumamalima o kona mau makahiki e hoopaaiki i ka noho mai ke kula aku, na kekahi Lunakanawai Apana, ma ka hoopii kupono ana o ke kumukula, ka Lunakula, a i ole ia, e kekahi mea i hoomana ponoia e ka Lunakula ma ka palapala i kakauia, a i ole ia, ke Kahukula Nui, e kauoha aku e hopuia ka makuakane, a i ole ia, ka makuahine, a i ole ia, ke kahu, a i ole ia, ka makua hanai paha o ke keiki a me ke keiki pu. A ina ua hooiaio pono ia aole i hana a lawelawe ka mea iaia ka malama o ia keiki i na mea e hele mau ai ia keiki i ke kula, e hoopaiia ua mea la nana e malama i ua keiki la e ka Lunakanawai ma kekahi huina dala aole i oi ae mamua o elima dala, a ina e hookaa ole ia ua hoopai la, e hoopaaahaoia no ma ka

hana oolea no kekahi manawa aole e oi aku mamua o umikumamaha la. Ina ua ike ia o ke keiki ka mea i hewa, ua hiki no i ka Lunakānawai e hoihoi iaia iloko o kekahi Kula Hoopololei a Hanalima no kekahi manawa aole i emi malalo o eono mahina, aole hoi e oi aku mamua o elua makahiki, a i ole ia, e hoopai iaia e uku i kekahi hoopai aole i oi ae mamua o elua dala, a i ole ia, e hoopaa hao iaia ma ka hana oolea no kekahi manawa aole e oi ae mamua o umi la. Eia no nae hoi, aole e pili na hoakaka ana o keia Kanawai i kekahi keiki i oi ae kona mau makahiki i ka umikumamakolu, i hookuuia mai ka hele ana i ke kula malalo o na hoakaka ana o ka Mokuna LXXXI. o na Kanawai o 1890.

PAUKU 2. E mana keia Kanawai mai ka la aku o kona hoolahaia ana.

Aponoia i keia la 20 o Aperila, M. H. 1893.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii
Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 30.

HE KANAWAI E PALE AKU AI I NA MOKUMAHU HALIHALI OHUA I OI
AE KA NUI MAMUA O ELUA HANERI ME KANALIMA TONA MAI KA
HALIHALI ANA I NA MA'I LEPERA A ME NA MEA E AE I LOAA I
NA MA'I LELE A MA'I PILI PAHA.

*E Hooholoia e ka Aha Hooke a me ka Aha Kuka o ke Aupuni
Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina:*

PAUKU 1. Aole kekahi moku mahu holo pili aina i loaa ka

laikini e hali i na ohua a e lawelawe mau ana ia hana, e like me na papa manawa holo i hoolahaia, a nona hoi ka heluna tona i oi mamua o elua haneri me kanalima e koi ia a kauoha ia paha a ae ia paha oiai e lawelawe ana ma ia hana, e hali-hali aku a hali mai paha mai kekahi awa a wahi paha maloko o ko Hawaii Pae Aina i kekahi mea ma'i lepera, a i ole ia, kekahi mea a poe paha i loohia i kekahi ma'i lele a ma'i pili paha.

PAUKU 2. O ke kapena, a i ole ia, ona paha o kekahi moku o ia ano e uhai ana me ka ike no i kana mea i hana ai, i na mea i hoakakaia ma keia Kanawai, ua pili iaia ka hewa mikamina, a ina e ku ka hewa iaia no ia mea imua o kekahi Lunakana'wai Apana e hoopaiia e uku i kekahi huina i oi ole ae mamua o elua haneri dala.

PAUKU 2. E mana keia Kanawai mai kona la aku i hoolaha ia ai.

Aponoia i keia la 20 o Aperila, M. H. 1893.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii
Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 31.

HE KANAWAI E HOOPAU LOA AI I KA MOKUNA XIX. O NA KANAWAI
O KE KAU O 1892, E PILI ANA I KA PEPA UHAU LEALEA.

*E Hooholoia e ke Aha Hooke a me ka Aha Kuka o ke Aupuni
Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina :*

PAUKU 1. O ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e hookau
ai i kekahi Auhau Kuloko maluna o na Pepa Uhu Lealea," i
aponoia i ka la 4 o Augate, M. H. 1892, ma keia ua hoopau
loa ia.

PAUKU 2. E mana keia Kanawai mai kona la aku e hoo-
laha ia ai.

Aponoia i keia la 24 o Aperila, M. H. 1893.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii
Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 32.

HE KANAWAI E HOOMANA AI I KA HOOKAAIA ANA O KKKHI MAU
LILU I LOAA ILOKO O NA KOHO BALOTA KUIKAWA MAILLOKO AE
O KA HAAWINA NO NA LILU KOHO BALOTA.

Oiai, o ka itamu "Na Lilo Koho Balota Kuikawa o 1892,
\$5,000," maloko o ka Bila Haawina i aponoia ma ka la 3 o

Ianuari, M. H. 1893, ua lawa ole no ka hookaa ana i na lilo o ia mau Koho Balota Kuikawa ana, a ke koe nei no me ka hookaa ole ia ka huina o umikumamakolu haneri me iwakalua-kumamalua dala me kanalima keneta (\$1322.50) no na lilo i loa iloko o na Koho Balota Kuikawa o 1892 :

A oiai, he koena nui ke waiho nei ma ka helu o ka haawina no "Na Lilo Koho Balota" maloko o ua Bila Haawina la i oleloia :

E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina :

PAUKU 1. Ma keia ua haawiia ka mana i ke Kuhina Waiwai e uku aku mailoko ae o ka Waihona o ka Lehulehu, i na dala he umikumamakolu haneri me iwakalua-kumamalua dala me kanalima keneta (\$1322.50) i mea e hookaaia ai na huina dala i aieia a i kaa ole hoi i keia wa no na lilo o na Koho Balota Kuikawa o 1892, a e kakau aku ia mea ma ka haawina i oleloia no "Na Lilo Koho Balota."

PAUKU 6. E mana keia Kanawai mai kona hoolaha ia ana aku.

Aponoia i keia la 4 o Mei, M. H. 1893.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii
Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 33.

HE KANAWAI E HOOPONOPONO AI I KE PAI ANA A ME KA HOOLAHA
ANA I NA NUPEPA A ME NA MEA E AE I PAI A I HOOLAHAIA.

No ka mea, he mea nui no ka malama ana i na pono o na kanaka a me ka lehulehu pu kekahi, e hoopukaia na nupepa a pau a me na mea pai o ia ano no ka hoike ana aku i ka mea hou, ka ike a me ka hoonaaauao ana a hana e ae paha, e kekahi poe i ike ia a mau hui paha i hilineia, nolaila :

*E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni
Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina :*

PAUKU 1. Mai a mahope aku o ka hoolahaia ana o keia Kanawai aole no e ku i ke kanawai ke pai ana a me ka hoolaha ana maloko o ko Hawaii Pae Aina i kekahi nupepa a mea pai e ae o ia ano no ka hoike ana aku i na mea hou, ka ike a hoonaaauao ana a mea e ae paha, aia a waiho mua ia aku ka hoike i hooiaio pono ia ma ka hoohiki e kekahi mea i hoakakaia mahope ae nei maloko o keia nei, ma ke keena o ke Kuhina Kalaiaina.

PAUKU 2. E hookomoia maloko o ka palapala hoike i hoakakaia ma ka Pauku 1 o keia Kanawai, keia mau hoakaka mahope ae nei : Ka inoa o ka nupepa i manao ia a mea pai e ae paha, na inoa oiaio a me kahi noho o ka mea a mau mea a i ole ia ka hui i hoohuiia nana e pai ana i ka nupepa a mea pai e ae paha i manao ia ; na inoa oiaio a me na wahi noho o ka luna hoopuka a mau luna hoopuka paha a me ka lunanui o ia nupepa a mea pai e ae i manao ia ; na inoa oiaio a me

na wahi noho a ona a poe paha nona ia nupepa a mea pai e ae paha; he hoakaka oiaio ana i ke ano o ka hale a wahi paha e hoopukaia ai ia mea; a me na la a manawa paha i manao ia ai e hoopuka a hoolaha aku ia mea. E hamama no ia palapala hoike no ka nana ia iloko o na hora hana o ke keena me ka uku a auhau ole.

PAUKU 3. O ia palapala hoike e kakauinoia a hooihiki pono ia e kekahi o na lunahoohana, luna hoopuka a i ole ia kekahi o na mea nona ia nupepa a mea pai e ae i hoakakaia maloko o ka palapala hoike.

PAUKU 4. I na manawa a pau e loli ae ai kekahi o na mea i hoakakaia maloko o ka palapala hoike e waiho koke ia aku ma ke Keena o ke Kuhina Kalaiaina i oleloia i palapala hoike hou, e hoike ana no ia loli hou ana me ka hoakaka piha ana i ke ano o ia loli ana, a me na mea a pau i kupono e hiki ai e hoomaopopo pono ia ua hoololi ana la a i kupono no ka hoopiiha pono ana i na mea ike i hookomoia maloko o ka palapala hoike hoakakaia ma ka Pauku 2 o keia Kanawai. E hamama no ia iloko o na hora hana o ke keena no ka nana ia me ka uku a auhau ole.

PAUKU 5. Ma keia ua haawiia ka mana i ke Kuhina Kalaiaina a me ke Kakauolelo Nui o ka Oihana Kalaiaina e hooihiki aku i ka olelo hooihiki a olelo hooia paa paha i kauoha ia e hana ia ma ia palapala hoike, o ia hooihiki ana e hana ia no me ka uku ole.

PAUKU 6. E uku ia aku no i ka manawa e waiho ia aku ai ka palapala hoike i hoakakaia ma ka Pauku 2, he hookahi dala, i ka waiho ana aku o kekahi palapala hoike no ka hoololiia ana, e like me ia i kauoha ia ma ka Pauku 4, he hapalua dala.

PAUKU 7. O kekahi mea nana i kuai a hoolilo aku i keka-

hi nupepa a mea pai e ae paha, i kauoha ia a waiho aku i palapala hoike e like me ia i kauoha ia ma keia Kanawai, aole nae i waiho ia aku ia palapala hoike, me kona ike no pela, e kau ia no maluna ona ka uku ana i kekahi hoopai aole e emi malalo o umi, aole hoi e oi aku mamua o hookahi haneri dala.

PAUKU 8. O kekahi mea nana i hana i na palapala hoike i hoakakaia ma keia Kanawai, a i ole ia nana i hoohiki aku ia mea, nana i hookomo me ka ike no pela maloko o ia mea, a i ole ia hoohiki aku ia mea, i kekahi olelo oiaio ole, e kau ia maluna ona na kaumaha a me na hoopai a pau i kau ia maluna o ka poe i hoohiki wahahee.

PAUKU 9. Maloko o kekahi wahi ike moakaka ia maloko o kela a me keia nupepa a mea pai e ae paha i hoakakaia ma keia Kanawai e hoike mau ia kahi i paiia ai a hoopukaia ai ia nupepa a mea pai paha, ka inoa o ka mea a hui paha nana i pai a hoolaha ia mea, me na inoa a me na wahi noho o na luna hoopuka a pau loa, me na inoa a me na wahi noho o na ona. Ina aole i hooko ia na mea i kauoha ia ma keia Pauku, o ka poe i kupono e hoolahaia ko lakou mau inoa pela e hoopaiia lakou e uku i kekahi uku hoopai aole e emi malalo o kanalima, aole hoi e oi aku mamua o elima haneri dala; no ka elua o ka hana hewa hou ana paha e hoopaiia kela a me keia o ua poe la aole e emi malalo o hookahi haneri, aole hoi e oi aku mamua o hookahi tausani dala; a ina e hoahewa hou ia mahope iho o ka hoahewa mua ia ana, ua hiki no, ina ua manao ka lunakanawai pela, e hoopau i ke paiia ana o ia nupepa a mea pai e ae paha, no ka manawa, a i ole ia, no ka hoopau mau loa.

PAUKU 10. O kekahi mea e kue ana i kekahi o na mea i hoakakaia ma keia Kanawai i hoakaka pono ole ia mamua ae nei maloko o keia, e kau ia maluna ona ka hoopai e uku i ka

hoopai aole e emi malalo o hookahi haneri dala, aole hoi e oi aku mamua o elima haneri dala.

PAUKU 11. Ma keia ua haawiia i na Lunakanawai Apana o kekahi apana kahi i loa ai he hewa malalo o keia Kanawai ka mana e hookolokolo ia hihia.

PAUKU 12. E mana keia Kanawai mai a mahope aku o ka la 10 o Mei, 1893.

Aponoia i keia la 4 o Mei, M. H. 1893.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii
Pae Aina.

J. A. King,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 34.

HE KANAWAI E HOOLOLI AI I KA MOKUNA 48 O KE KANAWAI HOOPAI KARAIMA.

E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina:

PAUKU 1. Ma keia ke hoololiia nei ka Mokuna XLVIII. o ke Kanawai Hoopai Karaima ma ka pakui ana aku i elua mau pauku, a e heluia ia mau Pauku 9 a me 10, e like me keia mahope iho nei:

“PAUKU 9. Ina he kumu kupono e manaoio ai ua hoiliilia na pu, a i ole ia, na lako a pono kua paha ma kekahi wahi no ka hana kua a hoohaunaele, a i ole ia, no ka hooko ana aku i kekahi manao kipi a hoohaunaele, a i ole ia, no kekahi hana kue i na kanawai, ua hiki no e hoopukaia he palapala huli ma ia hana, me ke kauoha a kauoha ole paha, i ka makai

e hooko ana ia palapala e lawe ae imua o ka lunakanawai nana i hoopuka aku i ka mea iaia a malalo paha o kona malu, i loaai ia mau pu a pono lako kua paha. A ina aole kauoha o ia ano i hookomoia maloko o ka palapala huli, o na pu, a i ole ia, na lako a pono kua paha, ina ua loa, e laweia imua o ka lunakanawai a nana e malama pono, a nana no, iloko o ka manawa kupono, mahope koke iho, e kauoha e hoolahaia kekahi olelo hoolaha iloko o kekahi nupepa e hoakaka ana i ke ano o na mea i hopuia, me ka hoolaha aku i ka manawa a me kahi o kekahi hoolohe ana e malama ia ana iloko, aole e emi malalo o eha pule, aole hoi e oi aku mamua o elima pule mai ka hoolaha ia ana o ia olelo hoolaha, a ma ia manawa a ma ia wahi ua hiki i na mea a pau e olelo ana na lakou ia mau mea, e hele ae a hooiaio na lakou ia mau mea.

Ina aole mea i hele ae ma ia hoolohe ana, a aole he hoopii ana i hoomaka ia mamua iho o ka manawa o ia hoolohe ana no ka hoihoi aku ia mau mea e kekahi poe e koi ana na lakou ia mau mea, e lilo no ia i ke Aupuni Hawaii; aka, ina ua hele ae ma ia hoolohe ana kekahi poe e koi ana na lakou ia mau waiwai, a i ole ia, ua hoomaka i ka hoopii mamua iho o ia hoolohe ana no ka hoihoi aku o ia mau mea, e hoolohe ia no ka lakou koi, a ina ma ka manao o ka Aha aole i hooiaio pono ia ua koi la, a i ole ia, ina ua hooiaioia, aka, ua loa i ka Aha he mau kumu kupono e manaoio ai ua hoiliiliia ua mau mea nei no ka hana kua a hoohaunaele paha, a i ole ia, no ka hooko ana aku i kekahi manao kipi a hoohaunaele paha, a i ole ia, no kekahi hana e ae e kue ana i na kanawai, e hoolilo ia no ia mau mea i ke Aupuni Hawaii.

Ma na hoolohe ana o ia ano ua ili no ke koikoi me ke kauhaha o ka hooiaio ana maluna o ka mea e koi ana nona ia, mau mea, aole i hoakoakoia a hoolakoia paha no ke kua a

hoochaunaele ana, aole hoi no ka hooko ana i kekahi manao kua a kipi paha, a hana a kue kanawai e ae paha.

“PAUKU 10. Ina ma kekahi hopuia ana o kekahi mau waiwai mamuli o ka palapala huli malalo o na mea i hoakakaia ma keia Mokuna, aole e loaa i kekahi mea e koi ana nona ia ke kuleana e haawiia aku iaia ia mau waiwai mamua ae o ka puka ana o ka olelo hooholo ma kekahi hoopii e hoihoiia aku ia mau mea malalo o na hoakaka ana o ka Mokuna 38 o na Kanawai o 1884, a i ole ia kekahi hoakaka kanawai e ae paha.”

PAUKU 2. E lilo keia i Kanawai mai kona la aku e hoolaha ia ai.

Aponoia i keia la 4 o Mei, M. H. 1893.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii

Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 35.

HE KANAWAI E HOOKAAWALE AI I HUINA DALA HOU AE NO KELA A ME KEIA LILO A ME NA LILO KIVILA A KARAIMA MALALO O KE KEENA O KA LOIO KUHINA.

E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina:

PAUKU 1. Ma keia ke hookaawale ia nei mai ka Waihona ae o ka Lehulehu na Dala he Elima Tausani mawaho ae o ka huina dala i hookaawale mua ia no kela a me keia lilo a me na lilo ma na hihia kivila a me karaima malalo o ke Keena o ka Loio Kuhina.

PAUKU 2. E mana keia Kanawai mai kona la aku e hoolaha ia ai.

Aponoia i keia la 18 o Mei, M. H. 1893.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii
Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 36.

HE KANAWAI E HOOPONOPONO HOU AI I KE KUAI ANA I NA WAIONA, MA KA HOOLOLI HOU ANA I KA PAUKU 30 O KE KANAWAI I KAPALA "HE KANAWAI E HOOPONOPONO AI I KE KUAI ANA O KA WAIONA," I APONOIA MA KA 7 O AUGATE, M. H. 1882, A E PAKUI AKU ANA I ELUA MAU PAUKU HOU I UA KANAWAI LA I OLELOIA, E KAPAIA PAUKU 42A, A ME 42B, A E HOOPAU LOA ANA I NA WAHI O NA KANAWAI E KUE ANA ME KEIA KANAWAI.

E Hoololoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina :

PAUKU 1. E hoololiia a ma keia nei ke hoololiia nei ka Pauku 30 o ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e Hooponopono ai i ke kuai ana o na Waiona," i aponoia ma ka la 7 o Augate, M. H. 1882, i heluheluia ai penei :

"PAUKU 30. Ina e hoahewaia kekahi mea nona kekahi laikini no ka feroni, hooiki wahahee a hewa ino e ae, a no kekahi hewa e kue ana i na Kanawai Dute, a ina paha he laikini kuai lilii kona ua ae oia i kekahi mea e aku e lawelawe i na hana o ia hale iloko o kona manawa i kaawale ai ma kahi e no ka manawa i oi aku mamua o na la he kanaha-ku-

mamalua iloko o ka makahiki hookahi me ka ae mua ole mai o ke Kuhina Kalaiaina i kakauia, a ua ae e lilo ua hale la i mea nahaha a ino paha, alaila, ina mamuli o ka hoopii ana a hooiaio ana o kekahi o na mea i olelo mua ia a maopopo i kekahi Lunakanawai Apana, na ia lunakanawai, mamuli o kekahi olelo kauoha i kakauinoaia e like me ka mea i kuhikuhi ia ma ka papa hoiike elua, e hooholo ua pau ua laikini nei a e pau ua laikini la ma ia manawa, aka, ina ua nahaha a ino ua hale la mamuli o ke ahi, makani ino a kumu e ae paha i hiki ole i ka mea nona ka laikini ke pale, alaila, aole e hoopau ia ka laikini a hala kekahi manawa kupono no ka hana hou ana ia hale."

PAUKU 2. E pakui ia aku i Pauku hou i ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e Hooponopono ai i ke kuai ana o na Waiona," i aponoia ma ka la 7 o Augate, M. H. 1882, e kapaia Pauku 42A, a e heluheluia penei :

PAUKU 42A. Ina kekahi agena, kauwa a mea i hoolimalima ia paha o ka mea nona ka laikini e kuai liliu i na waiona e hana i kekahi hana i papaia i keia manawa e ke kanawai aole e hanaia e ka mea nona ka laikini, e kau ia maluna oia agena, kauwa a mea i hoolimalima ia paha ka hoopai o elua haneri me kanalima dala no ka hana hewa mua ana, a aole e emi malalo o elua haneri me kanalima dala, a aole e oi aku mamua o elima haneri dala no ka elua o ka hana hewa ana ; a ma ia hope aku e manao ia aole e hiki iaia e lawelawe hou ma ke ano he agena, kauwa a mea i hoolimalima ia paha no ka mea nona kekahi laikini e kuai liliu i na waiona, o kekahi mea nona kekahi laikini o ia ano e hoohana ana me ka ike no pela i kekahi kanaka i hoahewaia no ka elua o ka hana hewa ana malalo o keia Pauku e manaoia e pau kona laikini."

PAUKU 3. E pakuia aku i Pauku hou i ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e Hooponopono ai i ke kuai ana o na

Waiona," i aponoia ma ka la 7 o Augate, M. H. 1882, e kapaia Pauku 42B, e heluheluia peneia iho :

“PAUKU 42B. Ina ka agena, kauwa a mea i hoolimalima ia paha o ka mea nona kekahi laikini e kuai liilii i na waiona, e hoahewaia no ka elua o ka hana hewa ana, malalo o keia Kanawai, a i ole ia, kekahi kanawai e ae e pili ana i ke kuai ana o na waiona, e manao ia ua mea nei nona ka laikini ua pau kona laikini, ina nae o ka hana hewa mua ana i hoahewaia ai ia agena, kauwa a mea i hoolimalima ia paha, ua hana ia no oiai e noho hana ana no ia mea nona ka laikini.”

PAUKU 4. O na wahi a pau o na kanawai e kue ana me na mea i hoakakaia ma keia Kanawai, ma keia ua hoopau loa ia.

PAUKU 5. E mana keia Kanawai mai kona la aku e hoolaha ia ai.

Aponoia i keia la 22 o Mei, M. H. 1893.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii
Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 37.

HE KANAWAI E HOOLOLI AI I KA PAUKU 23 O KE KANAWAI I KAPALUA
IA "HE KANAWAI E PILI ANA I KA AUHAU HOAILONA PAI," I
APONIOIA I KA LA 27 O SEPATEMABA, M. H. 1876, E LIKE ME
IA I HOOLOLIIA AI E KA MOKUNA CIII. O NA KANAWAI O KE
KAU O 1892, I APONIOIA MA KA LA 11 O IANUARI, M. H. 1893.

*E Hooholoia e ke Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni
Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina :*

PAUKU 1. Ma keia ke hoololiia nei ka Pauku 23 o ka Mokuna CIII. o na Kanawai o ke Kau o 1892, e pili ana i ka Auhaau Hoailona Pai, i heluheluia ai ua Pauku la e like me keia mahope iho nei :

"PAUKU 23. Aole luna o kekahi hui i hoohuiia mahope aku o ka hoolaha ia ana o keia Kanawai, e hoopuka a haawi aku paha i kekahi palapala hooia o na kuleana mahele iloko a oia hui paha, aole hoi e kakau iho ia kuai ia ana a hooliloia ana paha o na mahele a kuleana paha iloko oia hui iloko o na buke oia hui, koe nae ina ua hoopiliia aku i ua palapala hooia hou la, na hoailona pai o ka waiwai o iwakalua keneta no kela a me keia hookahi haneri dala a hapa paha, oia ka huina waiwai io o na mahele i hoikeia a i hooiaia paha eia palapala hooia, e uku ia hoi na hoailona pai e ka mea i hoopukaia a i haawiia aku ai o ua palapala hooia la, a i ole ia, e ka mea nana i noi aku e kakauia ua haawi ana la a hoolilo ana la paha i na mahele a kuleana waiwai maloko o ka buke mahele o ka hui. Eia no nae, aole e manao ia ua pili ka auhaau hoailona pai i hoakakaia maluna ae nei i na palapala ho-

ike a mahele paha i haawiia i ka ona o na mahele waiwai i hooiaia ma ia palapala ina aole i hoololiia ka ona ia ana o ia mau mahele, a ina e hoopuka hou ia ana i mau palapala hooia mahele i kekahi ona mua, na ka luna o ka hui nana e hoopuka ana i ua mau hooia mahele hou la e kakau iho maluna o ka palapala hooia i na huaolelo "hoopuka hou," a kakau iho i inoa hou. A he hana no hoi na ka luna e hana ana i ka hoike makahiki o ua hui la i hoohuiia i ke Kuhina Kalaiaina e hookomo iloko o laila i hoike hoakaka i hoohikiia o ka heluna a huina waiwai io paha o na mahele oia hui, no ia hoi i hoopukaia ai a i haawiia aku paha he mau palapala hooia iloko o ka manawa i hoike ia, a i ole ia i kuai ia a hoolilo ia aku i kakauia maloko o ka buke mahele o ka hui iloko o ka manawa i hoike ia ma ia hoike. O kekahi mea e uhai ana i kekahi o na hoakaka ana o keia Pauku, e ku no i kekahi hoopai i emi ole malalo o kanalima dala, a oi ole aku hoi maluna o elua haneri me kanalima dala, ke hoahewa ia no ia mea imua o kekahi Lunakanawai Apana.

PAUKU 2. E mana keia Kanawai mai kona la aku e hoolaha ia ai.

Aponoia i keia la 1 o Iune, M. H. 1893.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii
Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 38.

HE KANAWAI E HOOLOLI AI I KA MOKUNA XXXII. O NA KANAWAI O 1892, I KAPAIA "HE KANAWAI E HOAKAKA MAOPOPO AE AI I KE KULEANA BELA O NA POE I HOOPIIA MA NA HIIHIA KARAIMA"

E Hooholoia e ka Aha Hooke a me ka Aha Kuka o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina :

PAUKU 1. O ka Mokuna XXXII. o na Kanawai o 1892, i kapaia "He Kanawai e Hoakaka Maopopo ae ai i ke Kuleana Bela o na Poe i Hoopiia ma na Hihia Karaima," ma keia ke hoololiia nei ma ka pakui ana mai i pauku hou, e like me keia iho nei :

"PAUKU 5. Eia no nae hoi, ma na hopuia ana no ka hewa pepehikanaka, a i ole ia, no kekahi o na hewa i hoakakaia maloko o ke Kanawai 3 o na Kanawai o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina, i kapaia 'He Kanawai e Hoololi ai i ka Mokuna VI. o ke Kanawai Hoopai Karaima,' e pili ana i ke kipi, a i ole ia, no ka hewa ohumu kipi, i hoakakaia ma ke Kanawai 8 o na Kanawai o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina, i kapaia 'He Kanawai e pili ana i na Hewa Hoala-ala Kipi,' aole no e ae ia e bela ia ka mea i hopuia me ka ae ole o ka Loio Kuhina, a ua loa no iaia ka mana piha e hoole i ka bela ma na hihia o ia ano."

PAUKU 2. E mana keia Kanawai mai kona hoolaha ia ana aku.

Aponoia i keia la 2 o Iune, M. H. 1893.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii
Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 39.

HE KANAWAI E HOOLOLI AI I KA MOKUNA XXXV. O NA KANAWAI O KE KAU O 1888, OIA NO "HE KANAWAI E HOOLOLI A E HOOHUI AI I KE KANAWAI E PILI ANA I NA PA HOOPAA HOLOHOLONA AEA, NA HOLOHOLONA AEA, NA HAOKUNI A ME NA HOAILONA," I APONOIA MA KA LA 11 O AUGATE, 1888, MA KA PAKUI ANA AKU I PAUKU HOU I UA KANAWAI LA, E KAPAIA PAUKU 20A.

E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina :

PAUKU 1. O ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e hoololi a e hoohui ai i ke Kanawai e pili ana i na Pa Hoopaa Holoholona, na Holoholona Aea, na Haokuni a me na Hoailona," i aponoia ma ka la 11 o Augate, M. H. 1888, ma keia ke hoololiia nei ma ka pakui ana aku i pauku hou, e kapaia Pauku 20A, a penei e heluheluia ai :

"PAUKU 20A. Aole no e ku i ke kanawai i kekahi mea, a i ole ia hui i hoohuiia, e lawelawe i kekahi haokuni i kope a hoopaa ole ia e like me ke kanawai. O kekahi mea, luna o kekahi hui i hoohuiia, a i ole ia, hui paha i hoohuiia e lawelawe ana i kekahi haokuni i kakau kope ole ia e like me na olelo o ke kanawai, e hoopaiia no oia ke ku ka hewa iaia imua o kekahi Lunakanawai Apana e uku i kekahi hoopai aole e emi malalo o hookahi dala, aole hoi e oi aku mamua o elima dala no kela a me keia holoholona i kuniia pela."

PAUKU 3. E mana keia Kanawai mai kona la aku e hoolaha ia ai.

Aponoia i keia la 15 o Iune, M. H. 1893.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii
Pae Aina.

J. A. KING,
Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 40.

HE KANAWAI E HOOMAHUAHUA AI I NA KOKUA ANA I KA POE HOAHU A E HOOMAPOPO ANA NO NA HOAHU ANA NO KA MANAWA MALOKO O KA BANEKO HUNAHUNA HALE LETA HAWAII.

E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina :

PAUKU 1. Ua hiki no i ka Luna Leta Nui ma ke ano luna nui o ke Baneko Hunahuna Hale Leta Hawaii, me ka ae a apono ana o ke Kuhina Waiwai, e hoopuka aku i kekahi mea i na Palapala Hoike Hoahu no ka Manawa ma ka inoa o ka Baneko Hunahuna Hale Leta Hawaii, no na hoahu ana i emi ole malalo o elima haneri dala, aole hoi i oi aku mamua o elima tausani dala.

PAUKU 2. E kau ia no maluna o na huina i hoahuia pela ka tukupanee i oi ole ae maluna o eono pa-keneta i ka makahiki e helu ia e like me ke kanawai e hooponopono ana i ka Ba-

neko. Aole e oi aku ka huina o ia mau hoahu ana i ka manawa hookahi mamua o \$150,000.

PAUKU 3. O ka manawa e lawe ia mai ai kekahi hoahu ana malalo o keia Kanawai, aole no e oi aku mamua o umikumamalu mahina.

PAUKU 4. O ke ano o ka palapala hoike i oleloia, e like no ia me keia mahope iho nei a e hookomo ia no na kumu i hoakaka ia mahope iho nei :

PALAPALA HOIKE O KA BANEKO HUNAHUNA HALE LETA HAWAII.
\$. . . . . Helu. . . . .

Honolulu, ..., 189..

Ua loa mai ia. . . . ., ma ke dala . . . . .,
na dala he. . . . ., ma ke ano hoahu, e hookaa ia aku
ma ke dala. . . . . i ka manawa e hoike mai ai
i keia Palapala Hoike i kakau kua pono ia. Ua hana ia keia
hoahu ana no na mahina he. . . . ., a e kau
ia ana i ka ukupanee mai. . . . ., 189., ma ka
. . . . .pa-keneta i ka makahiki, a i kulike hoi
me na kumu i paiia maluna o keia nei.

Ukupanee. . . . .

Aponoia :

. . . . .

Kuhina Waiwai.

NA KUMU.

E hoike aku i keia Palapala Hoike ma ka Baneko Hunahuna Hale Leta i ka manawa e pau ai ka manawa i hoakaka ia maloko nei. E pau ana ka ukupanee ma ia la.

Ua hiki no i ka poe e paa ana i na Palapala Hoike e noho ana ma kahi loihi e kakauinoa ma ke kua o keia palapala hoike a hoouna mai ma ka leta ma na eke leta i ka Baneko Hunahuna Hale Leta, a e hookaa ia no.

Ua hiki no e hooliloia aku keia Palapala Hoike ma ke kaku kua ana, a e hookaa ia no ke kumupaa me ka ukupanee i ka mea e paa ana i keia nei.

PAUKU 5. E mana keia Kanawai mai kona la aku e hoolaha ia ai.

Aponoia i keia la 15 o Iune, M. H. 1893.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii
Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 41.

HE KANAWAI E PILI ANA I KA LAWELawe ANA MA KE ANO KUE I KE
KANAWAI A ME KA MALAMA ANA I NA MEA PAHU.

*E Hoololoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni
Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina:*

PAUKU 1. O kekahi mea e lawelawe ana ma ke ano kue i ke Kanawai i ke dainamite a mea hoopahu e ae i mea e hoopoino aku ai i ke kino, a i ole ia, e hoomaka'uka'u a hooweliweli aku ai i kekahi mea, a i ole ia, i mea e hoopoino loa ai a hoopoino paha i kekahi waiwai, a i ole ia, e poino ai ia mea ma kekahi ano, e kau ia maluna ona, ke ku ka hewa iaia, ka hoopai e uku i na dala aole e emi malalo o ka elua haneri me kanalima dala, aole hoi e oi aku mamua o elima tausani dala, a e hoopaa hao ia ma ka hana oolea no kekahi manawa aole e oi aku mamua o iwakalua makahiki.

PAUKU 2. O kekahi mea e malama ana i ka dainamite a mea pahu e ae paha, mawaho ae o na lako poka no na pu, me ka manao e lawelawe ia mea i mea e hoopoino aku ai i ke kino o kekahi, a i ole ia, e hooweliweli aku paha ia hai, a i ole ia, e hoopoino a hoopau loa paha i kekahi waiwai, a hoopoino ma kekahi ano ia mea, e kau ia maluna ona, ke ku ka hewa iaia, ka hoopai e uku i na dala aole e oi mamua o ekolu tausani, a i ole ia, e hoopaa hao ia ma ka hana oolea no kekahi manawa aole e oi mamua o elima makahiki.

PAUKU 3. Ma ka hookolokolo ana i kekahi mea i hoopiiia no ka hana ana i kekahi o na hewa i hoakaka ia ma ka Pauku 2 o keia Kanawai, o ka hooiaioia ana o ka malama ana i kekahi o ia mau mea pahu he hoike kumu (prima facie) no ia o ia manao kue kanawai, a e ili no maluna o ka mea i hoopiiia ke kaumaha o ka hooiaio ana ua ku no i ke kanawai ia malama ana.

PAUKU 4. Aole kekahi mea e hopuia no ka uhai ana i na mea i hoakaka ia ma keia Kanawai e hookuu ia ma ka bale me ka loa ole o ke kauoha mai kekahi Lunakanawai Kaapuni mai, a i ole ia, mai ka Loio Kuhina, a i ole ia, ka Ilamuku a Makai Nui paha.

PAUKU 5. Ma keia ua haawii ka mana like e hoolohe a hooholo i na hihia e ulu ae ana malalo o keia Kanawai i na Lunakanawai Apana a me na Lunakanawai Kaapuni ma ke Keena, a e loa ia lakou no ia hana ka mana a pau i haawii ma ke kanawai i na Lunakanawai Apana i keia manawa, ma na hihia maloko o ko lakou mau mana hookolokolo iho, me ka mana e hoopii hou ae a e lawe i na kumu hooalahala (exceptions), e like no me na hihia mau imua o ia mau Lunakanawai.

PAUKU 6. E mana keia Kanawai mai kona la aku e hoolaha ia ai.

Aponoia i keia la 15 o Iune, M. H. 1893.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii
Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 42.

HE KANAWAI E HAAWI ANA I MANA HOOKOLOKOLO HOU AE I KEKAHI MAU LUNAKANAWAI APANA.

E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina:

PAUKU 1. O na mana hookolokolo ma na hihia hewa o na Lunakanawai Apana o Lihue, Mokupuni o Kauai; Honolulu, Mokupuni o Oahu; Wailuku me Lahaina, Mokupuni o Maui; Hilo, Hamakua, Kohala a me Kau, Mokupuni o Hawaii; maluna o na hewa i loaa i na Lunakanawai Apana ka mana i keia manawa, e hoakea ia a ma keia ua hoakea ia a puni na Apana Kaapuni kahi i waiho ai ko lakou mau apana pakahi.

PAUKU 2. E mana keia Kanawai mai kona la aku e hoolaha ia ai.

Aponoia i keia la 14 o Iulai, M. H. 1893.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii
Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 43.

HE KANAWAI E HOOKAAWALE ANA I HUINA DALA HOU AE NO NA
LILLO O KELA A ME KEIA ANO O KE AUPUNI KUIKAWA O KO
HAWAII PAE AINA.

*E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni
Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina :*

PAUKU 1. Ma keia ke hookaawale ia nei ka huina o Kana-
lima Tausani Dala (\$50,000) mai ka Waihona o ka Lehulehu
no ka uku ana i na lilo o kela a me keia ano o ke Aupuni Ku-
ikawa o ko Hawaii Pae Aina.

PAUKU 2. E mana keia Kanawai mai kona la aku e hoo-
laha ia ai.

Aponoia i keia la 1 o Augate, M. H. 1893.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii
Pae Aina.

J. A. KING,
Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 44.

HE KANAWAI E HOOKAAWALE AI I HUINA DALA HOU AE NO KA
WAAPA O KA HALE DUTE, MALALO O KA BURO OIHANA DUTE
MA KA OIHANA WAIWAI.

*E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni
Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina :*

PAUKU 1. Ma keia ke hookaawale ia nei ka huina o Eono
Haneri me Kanalima Dala mailoko ae o ka Waihona o ka Le-
lehu, mawaho ae o na dala i hookaawale ia mamua aku nei,
no ka Waapa Hale Dute, malalo o ke Keena Oihana Waiwai.

PAUKU 2. E mana keia Kanawai mai kona la aku e hoo-
laha ia ai.

Aponoia i keia la 3 o Augate, M. H. 1893.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii
Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 45.

HE KANAWAI E HOOKAAWALE ANA I HUINA DALA HOU AE NO NA
LILLO O KEIA A ME KEIA A ME NA LILLO MA NA HIHIA KARAIMA
ME KIVILA, MALALO O KA OIHANA LOIO KUHINA.

*E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni
Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina :*

PAUKU 1. Ma keia ke hookawale ia nei ka huina o Elima
Tausani Dala mailoko ae o ka Waiihona o ka Lehulehu, ma-
waho ae o na huina dala i hookaawale ia mamua aku nei, no
kela me keia lilo a me na lilo ma na hana karaima me kivila
malalo o ke Keena o ka Loio Kuhina.

PAUKU 2. E mana keia Kanawai mai kona la aku e hoola-
ha ia ai.

Aponoia i keia la 3 o Augate, M. H. 1893.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii
Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 46.

HE KANAWAI E KUKULU AI A E HOOPONOPONO AI I NA KOA KIAI
AUPUNI O HAWAII, A E HOOPAU AI I NA KANAWAI I KULIKE
OLE ME KEIA KANAWAI.

*E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni
Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina:*

PAUKU 1. O ka oihana koa o ke Aupuni Kuikawa o ko
Hawaii Pae Aina i kukuluia a i hoahuaia ua ike ia ma ka
inoa o na Koa Kiai Aupuni o Hawaii. Aole e oi aku ka nui o
keia oihana mamua o umikumamalu mau puali, a e hoonoho-
noho ia no ma na wahi a pau o na Mokupuni e like me ke ku-
pono no na hana oihana koa o ia mau wahi, ka hiki e hoakoa-
koa a me na mea e ae i kupono i ka oihana koa. Eia no nae
hoi, ua hiki no i ka Alihikaua Nui, me ka apono ana o ka
Aha Hooko, e hoala i mau puali kipu pololei, a o ia mau pu-
ali, i ko lakou manawa e hoala ia ai, e lilo no he hapa no na
Koa Kiai Aupuni o Hawaii, a e kaa no malalo o kona mau
hooponopono ana, a e loa no na hookuu ana i haawi ia i ua
oihana la, koe nae keia, aole ia mau puali kipu pololei e ho-
ahuaia i na lole koa, aole no hoi e hoohana ia ma na paikau
hoomaamaa ina aole i kahea ia no ka hana maoli, a aole no
hoi e lilo hapa no kekahi bataliona a hoohui puali koa e ae
paha.

PAUKU 2. E hoohuiia no na pualikoa a pau o ka Oihana
Koa Kiai Aupuni, koe na puali kipu pololei iloko o kekahi
bataliona, a i ole ia, puali regimana.

PAUKU 3. O ka Peresidena no ka Alihikaua Nui o na Koa Kiai Aupuni.

PAUKU 4. O na ukali o ka Alihikaua Nui ua hiki no e hoonoho ia i hookahi Akukana, me ke kulana he Lukanela-Konela, hookahi Kuata master, hookahi Luna Malama Lako Kaua, me ke kulana pakahi he Mekia, elua mau ukali me ke kulana pakahi he Kapena, i hoonohoia a e noho ana ma ka oihana e like me ka makemake o ka Alihikaua Nui, a i ole ia, a hiki i ka manawa e hoonohoia ai ko lakou mau hope mai ma ka oihana a ua makaukau e lawelawe ma ia hana.

PAUKU 5. O kela a me keia luna koa o kekahi regimana, bataliona a puali koa paha e lawe ana i ka oihana ma ke ano he ukali, e manao ia ua waiho oia i kona hookohu iloko o ia regimana, bataliona a puali koa paha.

PAUKU 6. O na luna koa a me na koa a pau o na puali Koa Kiai Aupuni, i ko lakou wa e lilo ai i mau lala, a mamua iho o ko lakou lawelawe ana i ka hana, a pela no hoi i kela a me keia komo hou, e hoohiki a kakauinoa i ka olelo hoohiki mahope iho nei, a ua loa i na luna koa a pau i hookohuia ka mana e hoohiki aku. "Ke hoohiki paa nei au e kokua i ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina, a e malama a kokua i na kanawai a pau a me na rula a pau i hoohana ia ma ka hooko ana o ia mau kanawai, a e hana no au maloko o ka puali Koa Kiai Aupuni o Hawaii ma ke ano he. . . . . no ka manawa o hookahi makahiki, ina nae pela ka loihi o ka manawa e makemake ai o ke Aupuni ia'u e hana ai." O ia olelo hoohiki i hooiaio ia e ka luna koa nana i hoohiki aku e hoiloi ia aku no i ka Akukana o ka regimana, bataliona a puali paha, e malama pu ia me na papa inoa o na puali, o na hoohiki komo hou e hoike ia no ma ka aoao helu o ke komo hou ana.

PAUKU 7. O ka aahu o na Koa Kiai Aupuni, ua like no ia me ka mea i hooholo ia a i lawelawe ia e na koa o ia ano like ma ka oihana koa o Amerika Huipuia.

PAUKU 8. O ke ano o ke ao ana i hoakaka ia no na lako kua o kela a me keia ano o ka oihana koa o Amerika Huipuia, oia no ka mea e hana ia ma na paikau a me na ao ana i na Koa Kiai Aupuni.

PAUKU 9. E lawe na luna koa i hookohuia o na Koa Kiai Aupuni i ko lakou kulana e like me ka la a manawa i hookohuia ai lakou, ma ko lakou mau hookohu, a ina he elua mau luna koa o ke kulana hookahi ua hookohuia ma ka hookahi no, e hoomaopopo ia ko laua kulana ma ka loihi o ka noho mua ana ma ka oihana koa o ke Aupuni, a ina ua like ka loihi o ka noho ana, alaila, ma ke koho ana e hoomaopopo ai.

PAUKU 10. Ina ua koho hou ia kekahi luna koa aole e hoopuka ia he hookohu hou, aka e haawiia aku iaia he palapala hoike no ia koho hou ia ana e ka Alihikaua Nui.

PAUKU 11. O kekahi luna koa e waiho ana i kona hookohu, e hana no oia ma ke kakau i waiho ia aku i ka Akukana o ka puali, me ka hai aku i na kumu o ka hana ana pela, a haawi aku ma o ka luna koa maluna ona, a na ia luna koa e kakau kua maluna o ia mea, a e mana ia waiho ana i ka manawa e ae ia ai e ka Alihikaua Nui, a ua hoike ia ma na kauoha.

PAUKU 12. E hoopihia ia na hakahaka iloko o na oihana koho ia iloko o na puali Koa Kiai Aupuni e lawelawe maoli ole ana i ka hana ma ke koho ana. Ina ua loa he hakahaka ma kekahi koho ana mamuli o ka hookiekie ia ana ae o kekahi luna koa, ua hiki no e hoopihia ia hakahaka ma ia wa no me ke kauoha hou ole ia. E noho hoomalu na koho ana o na luna o na puali e kekahi luna koa i kohoia e ka Alihikaua Nui,

a oia luna koa hoomalu e hoolaha aku no oia no kona kohoia ana aole e emi malalo o ehiku la i ka poe a pau i kuleana ma ia mea, ma ke kau ana i ke kauoha e koho ana iaia maloko o ka hale paikau o ia puali, a e heluhelu ia no hoi imua o ka puali iloko o ekolu la mahope iho o ke koho ana, e hoike aku no oia i ka hopena o ia koho ana i ka Alihikaua Nui.

PAUKU 13. O kekahi luna koa i hookohuia i hele mai ka Mokupuni aku, a i ole ia, i hookaawale iaia iho mai ko Hawaii Pae Aina aku a oi mamua o kanakolu la me ka ae ole o ka Alihikaua Nui, e manao ia ua waiho oia i ka hana, a e hoike ia ae ia mea ma na kauoha mai ke keena ae o ka Akukana o na Ukali, mahope koke iho o ka ike ia ana o ia kaawale ana aku ma kahi e.

PAUKU 14. Ua hiki no e hookuu ia kekahi kanaka i kepa ia mamua ae o ka pau ana o kona manawa ma ke kauoha o ke alii koa nui o ka bataliona a regimana paha, ma ka hoike ana aku o ke alii koa o kona puali, no kekahi o na kumu mahope iho nei: E lawe i ka hookiekie hou ia ana ae ma o ka hookohu ia ana, no ke kaawale ana o kahi i noho ai mawaho aku o na palena o kahi o ia puali ana i komo ai, a ua loihi loa mamua o ka mea e hiki ai iaia e hana i kana oihana koa me ke kupono ma ka manao o ka luna koa maluna ona, no ka hiki ole e hana i ka hana, ma ka hoike ia ana mai ma ka palapala o kekahi kauka. A i ole ia, ua hiki e hoopauia oia me ka hanohano ole no kekahi o na kumu i hoakaka ia mahope iho nei: No ka hoahewa ia ana no kekahi feroni imua o kekahi Aha Hookolokolo Kivila, mamuli o ka hoopai ana o kekahi aha hookolokolo oihana koa.

PAUKU 15. O kekahi luna koa, luna koa hookohu ole ia a koa paha i hana a i hoolohe ole i na kauoha o ka luna koa maluna ona, a i ole ia, ua hana pono ole a hana i na hana ino e hoohaahaa ai iaia iho ma ke ano kupono ole i ke koa, oiai

oia malalo o na kauoha oihana koa, e hopu koke ia no oia. Ina oia he luna koa i hookohu ole ia, a i ole ia, he koa maoli e hana ana ia manawa i kekahi hana oihana koa, e lawe ia kona mau pono kaula mai iaia aku, a waiho ia oia malalo o ke kiai, a hookolokolo ia oia a hoopaiia e ka aha hookolokolo oihana koa e like me ke kanawai a me ka maa mau o ka oihana koa.

PAUKU 16. Ua hiki no e hana a hooko ia na rula a me na kanawai no na regimana, bataliona a me na puali i hana ia e ka hapanui o na luna koa i kohoia o ia regimana, a i ole ia, bataliona, a i ole ia, e na lala o na puali, a i apono ia e ka Alihikaua Nui, ina aole i kue ia mau rula a me na kanawai me na kanawai a me na rula o ke Aupuni Kuikawa.

PAUKU 17. O na hoopai uku dala a pau no ka hele ole ae i na paikau me na hookahakaha ana a me na nana ana i kau pono ia a hooholo ia malalo o na hoakaka ana o ia mau rula a me na kanawai, ua hiki no e oliia ma ka hoopii ana imua o ka Aha Apana ma ka inoa o ke Aupuni Kuikawa, a o na buke a me na moolelo o ka regimana, bataliona a puali paha, a me na moolelo o na hana i hoopaiia ai ka poe i hewa, he mau hoike kumu no ia no na mea i hoike ia e pili ana ia hana.

PAUKU 18. O na luna koa a pau a me na koa o ka Oihana Koa Kiai Aupuni a pau i hooko pono i na hana oihana koa a pau e like me ia i hoakaka ia maloko o keia Kanawai, ua loa ia lakou ke kuleana e hookuu ia mai ka uku ana i na auhau kino, auhau kula a me ka auhau alanui, a o na luna koa me na koa a pau e lawelawe maoli ana i ka hana, e hookuu ia no lakou mai ka hana jiure ae.

PAUKU 19. E hara ka Akukana o ka Puali Ukali ma ka la 15 o Iulai, a mamua ae paha o ia la i kela a me keia makahiki, i papa inoa piha o ka oihana koa o kela a me keia apana

auhau, e like me ka mea i ike ia ma na moolelo ma kona keena mai ka la 1 o Iulai, a e hoolako aku i kope o ia mea, i hoohiki ponoia i na Lunahelu o na apana kahi i noho ai ia puali koa.

PAUKU 20. Ua hiki no i ka Alihikaua Nui i kela a me keia manawa e hoopau i kekahi hapa o na Kiai Aupuni, me ka ae pu ana o na Aha Hooko me Kuka, no na kumu kupono.

PAUKU 21. O na rula a me na hooponopono ana o ka Oihana Koa o Amerika Huipua, ma na wahi e pili ana a i kue ole hoi me ke kanawai o keia Aupuni, a me na rula a me na hooponopono ana i hana ia i kela a me keia manawa e ka Alihikaua Nui, oia no na mea a me na hooponopono ana o ka Oihana Koa Kiai Aupuni.

PAUKU 22. Aole no e loaa i kekahi luna koa ke kuleana e koi aku, a i ole ia, e lawe i kekahi uku no ka hoohiki ana, a i ole ia, no ka hooiaio ana i kekahi olelo hoohiki i hoohikiia a hooiaioia paha malalo o na hoakaka ana o keia Kanawai.

PAUKU 23. Ua haawiia ka mana i ka Alihikaua Nui e kuku a hana a me na hooponopono ana, i na kumuhana a me kumu alakai i kue ole i na hoakaka ana o na kanawai ana i manao ai he kupono no ka hana, ka hooponopono a me ke ao ana o na Kiai Aupuni, a e hooko piha aku i na hoakaka ana o ke kanawai e pili ana ia mea. O ia mau rula, hooponopono ana, na kumuhana a me na kumuhana, ua hiki no e hooponopono hou ia i kela a me keia manawa e ike ia ai he kupono e hana ia pela, a e hoolaha ia aku no ma na kauoha, a e hana ia ma ke ano i manao ia he kupono no ka hoike ana aku i ike ia e na Kiai Aupuni.

PAUKU 24. Aole loa kekahi puali koa i hoakaka ia ma keia Kanawai, ma na hana hookahakaha, a i ole ia, ma ka hana maoli, e paa i kekahi hae o kekahi aupuni a lahui paha,

koe wale no ka hae o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina.

PAUKU 25. I ka manawa e kakauinoa ai o kekahi poe i nui kupono ko lakou heluna, a he poe hoi i ku i ka lawelawe i ka oihana koa i kekahi palapala e noi ana e kukulu ia kekahi puali koa, na ka Alihikaua Nui, ma ke noi ana o ia poe, a a me ka ae pu o na Aha Hooko a me Kuka, e koho i manawa a me kahi e halawai ai no ka hoonohonoho ana, a e koho i kekahi luna koa e noho hoomalu ma ia halawai.

PAUKU 26. E noho hoomalu no ka luna koa i koho ia ma ia halawai, a e hoonohonoho i na hana, e hooponopono i ke koho ia ana o na luna koa hookohuia o ka puali, a o ia koho ana ina ka balota no ia, a mahope iho o ke koho ana, e hana no oia i papa inoa o ka poe i hoonohonoho ia, i hoike no kela a me keia luna koa i kohoia, a hooili aku i ka Alihikaua Nui.

PAUKU 27. Ina ua kukulu ia ua puali nei, a ua kohoia na luna koa e like me na hoakaka ana a ke kanawai, na kauoha a me na hooponopono ana, e hookomoia no ia puali ma ka papa o na puali Kiai Aupuni, a o na luna koa i kohoia ina ua hookohuia lakou, e noho no lakou ma ka oihana no hookahi makahiki, a i ole ia, a hiki i ka manawa e kohoia ai ko lakou mau hope mai ma ka oihana.

PAUKU 28. E hookohuia na luna koa i hookohu maoli ia o na Kiai Aupuni e ka Alihikaua Nui, aka, ua hiki no iaia e hoole aole e hookohu aku i kekahi luna koa i kohoia, a i ole ia, i hoonoho ia, ina ma kona manao ua kupono ole ka mea i kohoia e lilo i luna koa no na Kiai Aupuni.

PAUKU 29. O na luna koa hookohu ole ia o na puali o na Kiai Aupuni, e waiho ia ae ko lakou mau inoa e na luna koa nui o ko lakou mau puali pakahi, malalo no nae o ka aponoia ana e ke alii koa nui o ka regimana, a i ole ia, ka bataliona, a o ia mau luna koa i hookohu ole ia, aole hiki e hoopau ia, a

i ole ia, hoemi ia ko lakou kulana, koe wale no ma ke ano i hoakaka ia maloko iho nei, a i ole ia, e ke alii koa nui o ka regimana a bataliona paha no ka hoohemahema i ka hana a no kekahi kumu kupono e ae paha.

PAUKU 30. Ua hoolakoia na puali o na Kiai Aupuni me na pono kua ma ke ano like me ko na puali o ia ano like o ka Oihana Koa o Amerika Huipua.

PAUKU 31. O na puali o na Kiai Aupuni e loa no aole e emi malalo o kanalima, aole hoi e oi aku mamua o hookahi haneri me ekolu kanaka, ke hui ia na alii koa a me na koa maoli. E hoonohoa lakou e like me keia mahope iho nei: hookahi Kapena, hookahi Lukanela Ekahi, hookahi Lukanela Elua, hookahi Kakiana Ekahi, elima Kakiana, ewalu Kopala, elua hookani mea kani, hookahi Maka, a aole e emi malalo o kanakolu aole hoi e oi mamua o kanawalu-kumamakolu koa maoli.

PAUKU 32. Ua hiki e nana ia na pu a pau, na lako kua, na pono kua, na buke, na hoike helu a me na moololo o na ano a pau e kekahi luna koa, i ae ia e ka Alihikaua Nui, a i ole ia, Alii Koa Nui, e hana pela.

PAUKU 33. E malama ia he hoike a nana makahiki o na koa a pau o na Kiai Aupuni iloko o ka mahina o Iune o kela a me keia makahiki, ma ka regimana, bataliona a puali paha e like me ka mea i manao ia he pono e ka Alihikaua Nui, a na ka Alii Koa Nui o kela a me keia puali e hana a hooiaio i na papa inoa i hana palua ia, e hoike ana i na inoa a me ka helu o na lala o ka puali, na luna koa e like me ko lakou kulana, a me na koa maoli i hana ia na inoa e hoomaka ana mai ka A aku, a e hoopili pu oia me kela a me keia papa inoa i papa hoike no na lako kua, na pono kua, na pono aahu, na lolo a me na waiwai e ae o ke Aupuni e waiho ana me ka puali, he hoakaka ana i ke ano o ka hoolilo ia ana o na dala a

pau loa i loaā mai ke Aupuni mai iloko o ka makahiki i hala me na ike e ae a ka Alihikaua Nui e makemake ai. O keia mau papa e haawi ia aku no e ke Alii Koa Nui o ka puali i ka luna koa nana he hookahi kope, e hoonuna ia eia i ka Akukana o ka Puali Ukali, a hookahi kope i ke keena poo o ka regimana a bataliona paha.

PAUKU 34. 1. E hele aku no kela a me keia alii koa i kohoia o na Kiai Aupuni, i kona manawa e kohoia ai e noho ma kekahi oihana iloko o na Kiai Aupuni, imua o kekahi Papa Ninaninau e ninau ia ai no kona kupono e noho ma ka oihana i kohoia ai oia.

2. O ia Papa, oia no he ekolu mau alii koa i hoo-kohuia a i waeia e ka Alihikaua Nui, a ua hiki no e hoopau ia lakou e like me kona manao.

3. Na ka luna koa i kohoia e noho hoomalu ma kekahi koho ana e hoike koke aku mahope iho o ka hai ana ae i ka hopena o ia koho ana i ka luna koa a mau luna koa paha i kohoia e hele ae lakou imua o ka Papa Ninaninau no ka ninau i ka wa e kauohaia ai eia Papa.

4. Ina aole i hele aku ka luna koa i kohoia a i hai ia aku e hele ae imua o ka Papa Ninaninau i olelo ia i kona manawa e kauohaia ai e lakou, e manao ia, ina aole i hoike ia na kumu kupono no kona hele ana ae, ua hoole no oia i kona hookohu, a e kauohaia e malama ia he koho hou ana. O ka waiho ia ana aku o ka hoike kupono o ka Papa me ka Akukana o ka Puali Ukali aole i lawa ka ninaninau ana o kekahi luna koa, a i ole ia, aole e hele ae imua o ka Papa i ka manawa i kauohaia ai, e manao ia no ia he kumu kupono e kauoha ai e koho hou.

PAUKU 35. E hoike aku ka Papa i ka mea e makemake ana e hookohu, e hele ae no ka ninaninauia ana iloko o ehiku

la mai kona kohoia ana, e ninaninaiu pono lakou iaia no kona makaukau ma ka oihana koa a mea e ae, a ina ma ka hoomaopopo pono ana o ka hapanui o ka Papa, ua lawa kona makaukau, e hoike ia aku ia mea i ka Alihikaua Nui. E ninaiu ka Papa i ka mea e ninaiua ana e pili ana i kona ike ma keia mau mea mahope iho nei :

1. Ke ano paikau i kauoha ia.

2. Na kanawai a me na rula e hooponopono ana i na Kiai Aupuni.

3. Ke ano o na kauoha oihana koa, na kukai palapala ana, na moolelo a me na mea e ae e makaukau ai.

PAUKU 36. E waiho ia ae na noi ana e lilo i lala no kekahi puali o na Kiai Aupuni ma na halawai mau wale no o ia puali o kela me keia pule, a e kau ia ka inoa o ia mea noi ma kahi e ike pono ia ai, a i ole ia, ma ka hale paikau o ia puali a hiki i ka halawai mau hou ana o kekahi pule iho o ia puali, a ma ia manawa, a aole mamua ae, e koho balota ia ai ia poe noi e ka puali. Eia no nae hoi, ua hiki no e hookomo ia na koa e like me ka mea i makemake ia iloko o na puali e hana maoli ana i ka hana.

PAUKU 37. E loaa no i ka Alihikaua Nui ka mana e koho a hookohu aku i na alii koa o na puali e hana ana i ka hana maoli ina ua loaa he mau hakahaka. E mau no ka hookohu o kekahi aliikoa i kahea ia aku no ka hana maoli a hiki i kona hoopau ia ana e ka Alihikaua Nui. Ua hiki no e hoopau ia kekahi alii koa oiai oia ma ka hana maoli ma ke kauoha a ka Alihikaua Nui.

PAUKU 38. Aole e aahu a lawelawe kekahi koa, koe wale no oiai e hana ana i na hana oihana koa, a i ole ia, ma ka ae ana mai o kona alii koa nui i kekahi lole koa a mea e ae e pili ana i ka oihana koa o ke Aupuni, a i ole ia, no ka puali ana i lilo ai he lala.

2. Aole kekahi luna koa e malama ana i kekahi waiwai o ka lehulehu no na hana o ka oihana koa e hoolilo aku i kekahi o ia mea ma ke ano e lawe a hoihoi hou mai, a i ole ia, lilo loa me ka ae ole ia mai e ke alii koa maluna ae ona.

PAUKU 39. Aole e hana ia kekahi hookahakaha ana a hana e ae e kekahi regimana, bataliona a puali paha me ka paa i na pu a pono kaula e ae me ka apono ole ia e ke alii koa maluna ae.

PAUKU 40. O ka regimana o na Koa Kiai Aupuni, oia no, aole e emi malalo o eono, aole hoi e oi aku mamua o umikumamalua mau puali. O ka huina o na puali malalo o eono ka nui he bataliona ia.

PAUKU 41. O na Alii Koa Nui o na Koa Kiai Aupuni, oia no, hookahi Konela, hookahi Lukanela-Konela a me hookahi Mekia.

PAUKU 42. Ua koho ia na Alii Koa Nui o ia ano e na alii koa i hookohu ia o ka regimana a bataliona paha, koe na alii koa ukali, a e noho no lakou ma ka oihana no elua makahiki a hiki i ka manawa e kohoia ai ko lakou mau hope mai ma ka oihana. Ma ke noi ana o na alii koa i loaa ia lakou ka mana e koho, e koho no ka Alihikaua Nui i kekahi alii koa e noho hoomalu ma ia koho ana, a nana no e hoolaha aku no kona koho ia ana, i ka manawa a me kahi e malama ia ai ia koho ana, a me ka oihana e hoopihaiia ana, a o ia hoolaha e paia no aole e emi malalo o elima la mamua iho o ke koho ana iloko o kekahi nupepa i paia ma Honolulu, a i ole ia, ma na hoolaha kapili no ia manawa like no. Ua hiki no i ka Alihikaua Nui e kaula e malama ia he koho ana no na Alii Koa Nui a laina paha ina aole e noi ia e kaula e koho iloko o kanakolu la mahope iho o ka loaa ana o ka hakahaka, a i ole ia, mahope iho o ka pau ana o ka manawa i koho hope ia ai ka luna koa.

PAUKU 43. E hoike aku no ke Alii Koa noho hoomalu no ia koho ana i malama ia i ka Alihikaua Nui, a ina ua apono oia e hoopuka aku oia i ka hookohu. Ma na koho ana a pau no na alii koa hookohu ia e loaa ka hapanui o na balota o ka poe a pau i hiki ae, alaila, ua kohoia. I mea e mana ai ia koho ana e hiki ae aole e emi malalo o ka hapanui o na alii koa i loaa ia lakou ke kuleana koho.

PAUKU 44. O na Alii Koa Nui me na alii koa laina e noho nei i keia wa o ka bataliona e noho no ma ka oihana no elua makahiki, me hookahi makahiki pakahi mai ka la i loaa ai ko lakou mau hookohu e paa nei, a mai ia manawa aku a hookohu ia ko lakou mau hope iho ma ka oihana.

PAUKU 45. O na ukali o ke Konela, Lutanela-Konela a Mekia paha maluna o ka regimana a bataliona paha, oia no he hookahi Akukana, hookahi Kuata master, hookahi Luna pu a me hookahi Kauka me ka loaa ia lakou o ke kulana o ke kapena, i hoonohoia e ke Alii Koa Nui, a e noho lakou ma ka oihana e like me kona makemake, a i ole ia, a kohoia ko lakou mau hope mai ma ka hana, a ua kupono e hana. O na ukali i hookohu ole ia oia no he hookahi Kakiana Mekia, hookahi Kuata master Kakiana, hookahi Kakiana Malama pu, hookahi Kuene Halemai, elua Kakiana paa hae a me hookahi Mekia pahu, me ke kulana Kakiana Mekia.

PAUKU 46. Ua hiki no i ke Konela ke hoohui i na hookani mea kani o na puali okoa a hoonohonoho ia lakou he puali hookani pahu malalo o ka Mekia Pahu.

PAUKU 47. E hoakoakoa kela a me keia puali o na Koa Kiai Aupuni aole e emi malalo o hookahi manawa i kela a me keia pule no ka paikau a me ke ao ia ana ma ka oihana koa.

PAUKU 48. E malama na alii koa puali i buke a maloko olaila e kakau ia ai na inoa o na helu o na luna koa, na luna koa i

hookohu ole ia, na poe hookani mea kani a me na koa maoli e hiki ai, a ma kela a me keia paikau ana, a mai ia buke mai e hana ai i na hoike mahina a hooili aku i ka luna koa nui o ka regimana, a i ole ia ka bataliona paha. E malama pono loa ia keia mau buke, a i ka manawa e piha ai e hoihoi ia aku i ka Akukana.

PAUKU 49. E loa no i na alii koa a me na koa ka uku, oiai e hana maoli ana i ka hana e like me ka mea e hooholoia ana e na Aha Hooko me Kuka.

PAUKU 50. Ua hiki i keia mau alii koa mahope iho nei e koho i na Aha Hookolokolo koa :

1. Ka Alihikaua Nui no ka hookolokolo ana i na alii koa a pau.

2. Ka Alihikaua Nui o ka regimana a bataliona paha no ka hookolokolo ana i na kanaka a pau i kepaia malalo ona.

3. Na ke alii koa e kauoha ana i ua Aha Hookolokolo la e hoakaka i ka la e noho ai, a i ka wa e noho ai, ua hiki no e hoopanee ia mai kahi manawa a i kekahi manawa hou aku e like me ka mea kupono no ka hana ana i ka hana, aka, o ka loihi o ka manawa e noho ai ka aha mai kona la i wehe ia ai a hiki i kona hookuu loa ana aole no ia e oi aku mamua o ekolu pule, a ina ua loa he hakahaka iloko o ka aha, a i ole ia, ua kupono e loa ona aha hou, ua hiki no i ke alii koa nana i kauoha ka aha, a i ole ia kona hope mai ma ka oihana e hoopiiha ia hakahaka, a i ole ia, e kauoha i aha hou.

4. E hoohiki ke alii koa a mau alii koa paha o ia aha i keia olelo hoohiki mahope iho nei mamua iho o ka lawelawe ana i ka hana: "Owau o.....ke hoohiki nei au e hookolokolo pololei a hooholo e like me na mea i hoike ia mai ma na hana a pau mawaena o ke Aupuni Kuikawa a

me kekahi mea a mau mea paha e hiki mai ana imua o ka Aha Hookolokolo Koa i kohoia ai au."

5. Na ka Aha i kona manawa e hoonohoia ai e hookolokolo i na hewa a pau, na hana hewa ana a me na lawa ole ana a pau i ike ia iloko o ka regimana a bataliona paha i koho ia ai ia, a e loaa i ua aha la ka mana e kau aku a ohiia na hoopai uku dala a me hoopai e ae a pau i kau ia maluna o na kanaka i kepaia i ka oihana koa ma keia Kanawai.

PAUKU 51. O na Aha Hookolokolo Koa i hoonoho ia malalo o na hoakaka ana o keia Kanawai, ua hoonoho ia no ma ke ano like, a malalo o na rula a me na hooponopono ana e alakai ana i na Aha Hookolokolo Koa ma ka Oihana Koa o Amerika Huipua, ma na wahi a pau e pili ai a i kue ole hoi me na kanawai o keia Aupuni a me na rula a me na hooponopono ana i kukuluia e ka Alihikaua Nui. Ua loaa ia lakou na mana e kauoha aku e hele mai na hoike ina ua kii ia e lakou, e malama i ka maluhia iloko a e pili ana i ke keena hookolokolo oiai e noho ana ka aha, a e hoopai no na hana hoo-wahawaha, e like me ko na Lunakanawai Apana malalo o na kanawai o keia Aupuni.

PAUKU 52. I mea e ohiia ai na uku hoopai i kau ia e na Aha Hookolokolo Koa, e hana no ka Peresidena o kekahi aha o ia ano i papa hoike o na hoopai a pau o ia ano, a me ka poe i kau ia ai ia mau hoopai maluna, a iloko o umikumamailima la mahope o ke kau ia ana o na hoopai e hoopuka aku i palapala i ka Ilamuku, a i ole ia, i kona Hope paha, a i ole ia, i ka Makai Nui, a i ole ia, i kona Hope paha, o kekahi mokupuni, a i ole ia, i ka luna puuku o ka regimana a bataliona paha, e kauoha ana iaia e hoomalu a ohi mai ia mau hoopai a me na koina maluna a mailoko mai paha o kekahi waiwai o ka mea i kau ia ai ka hoopai, a ua hiki no e hooko ia ia palapala a hana hou ia e like no me ke ano o ka hana ia

ana o na palapala hoomalu i hoopukaia mai na Aha Hookolokolo Apana mai.

PAUKU 53. Iloko o ka manawa kaua ole, o kela a me keia alii koa i hookohuia, ina ua hoolohe ole i na kauoha, hana ole, a i ole ia, ike ole i ka hana i kana hana, hana i na hana kupo ole i ke alii koa e hana, a i ole ia, ua hana i na hana hoohaahaa i kona alii koa maluna iho ona, a i ole ia, no ka hana ole i kekahi o na mea i kauoha ia ma keia Kanawai, e hopu ia no oia a lawe ia no ka hookolokolo ia ana imua o kekahi Aha Hookolokolo Koa nui, a ua hiki i ua aha la, ina ua ku ka hewa iaia, e hoopai iaia e hoopau loa ia, e hiki ole iaia e paa i kekahi hookohu malalo o ka oihana koa, e hoopaiia e uku i kekahi huina i oi ole ae mamua o hookahi haneri dala, a i ole ia, e ao ia oia, a i ole ia, e kau maluna ona i keia mau hoopai a pau, a o kekahi paha o ia mau hoopai e like me ko lakou manao he pono.

PAUKU 54. E kau ia no maluna o kela a me keia alii koa i hookohu ole ia, ina ua hoahewa pono ia e kekahi Aha Hookolokolo Koa Regimana a bataliona paha, na hoopai i hoakaka ia mahope ae nei : e hoihoi hou ia ilalo i koa maoli, hoopau ia me ka hanohano ole, e ao ia, uku hoopai aole e oi ae mamua o kanalima dala.

O na Aha Hookolokolo Koa Nui no ka hookolokolo ana i na alii koa i hookohuia, e noho no ma ia aha aole e emi malalo o elima aole hoi e oi aku mamua o ehiku mau alii koa i hookohuia, a o lakou a pau ina e hiki ana e oi ae ko lakou kulana kiekie i ko ka mea i hoopii ia.

O na Aha Hookolokolo Koa o ka regimana a bataliona paha e noho ia no a aole e emi malalo o hookahi, a aole e oi aku mamua o ekolu mau alii koa i hookohuia. Ina he hookahi wale no alii koa aole e emi iho kona kulana malalo o ko ke kapena.

PAUKU 55. O kekahi a me na hoopai dala a pau malalo o na hooholo ana o na Aha Hookolokolo Koa e ohi ia no e ka luna puuku, a ua haawi ia no iaia ka mana no ka ohi ana i kekahi hoopai mai kekahi alii koa a koa maoli mai paha e lawe ae, a mea mailoko ae o kekahi dala o ia alii koa a koa maoli paha, o na dala hoopai a pau i ohi ia e hoihoi ia i ka Waihona o ka Lehulehu ma ke ano he loa aupuni.

PAUKU 56. I ka manawa kua, hoochaunaele kipi, a i ole ia, kue paha i ka hookoia ana o na kanawai o keia Aupuni, ua hiki e kahea ia na Koa Kiai Aupuni, a i ole ia, o kekahi hapa paha o lakou e hele ma ka hana maoli e ka Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina.

PAUKU 57. O kekahi lala o na Koa Kiai Aupuni i hele ole a hoole paha i ka hele ana ae i ka manawa i kauoha ia ai e ka Peresidena, ua pili iaia ka hewa hoolohe ole i na kauoha, a ua hiki e hookolokolo ia a hoopai ia e kekahi Aha Hookolokolo Koa.

PAUKU 58. O na kanawai a me na hapa kanawai a pau e kue ana me na hoakaka ana o keia Kanawai ma keia ua hoo-pau loa ia.

PAUKU 59. E mana keia Kanawai mai kona la aku e hoolaha ia ai.

Aponoia i keia la 18 o Augate, M. H. 1893.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii
Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 47.

HE KANAWAI E PAPA AI I KE KUAI KALEWA A MAUAUA ANA PAHA I NA UKANA, KA WAIWAI A ME NA MEA KALEPA I HOOLU IA A I HANA IA PAHA MA KA AINA E MA KO HAWAII PAE AINA.

E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina:

PAUKU 1. Aole no e ku i ke kanawai i kekahi mea e kuai kalewa a maua paha i na ukana, ka waiwai a me na mea kalepa i hooulu ia a i hana ia paha ma ka aina e, ma ko Hawaii Pae Aina. Eia no nae hoi, o kekahi mea e paa ana i kekahi laikini i haawi ia malalo o na hoakaka ana o ka Mokuna 49 o na Kanawai o ke Kau o 1874, i aponoia ma ka la 28 o Iulai, 1874, a i kapaia "He Kanawai e ae ai i ka Oihana Maua i ka waiwai o na Aina e iloko o keia Aupuni," i pau ole ka manawa o ia laikini i ka wa e lilo ai keia Kanawai i kanawai, e hookuu ia no ia mai na hoakaka ana o keia nei no ke koena o ka manawa i koe o ka laikini i paa ia eia.

PAUKU 2. O kekahi mea nana i kuai kalewa a maua i na ukana, ka waiwai a me na mea kalepa i hooulu ia a i hana ia paha ma ka aina e maloko o ko Hawaii Pae Aina, e hoopai ia no oia ke ku ka hewa iaia imua o kekahi Lunakanawai Apana e uku i na dala aole e emi malalo o hookahi haneri aole hoi e oi ae mamua o elua haneri dala.

PAUKU 3. O na kanawai a me na hapa kanawai a pau e kue ana me na hoakaka ana o keia Kanawai, a me ka Mokuna 49 o na Kanawai o ke Kau o 1874, i kapaia "He Kanawai e

ae ai i ka Oihana Maauaua i ka waiwai o na Aina e iloko o keia Aupuni," i aponoia ma ka la 28 o Iulai, 1874, e hoopau ia a ma keia ke hoopau loa ia nei.

PAUKU 4. E mana keia Kanawai mai kona la aku e hoolaha ia ai.

Aponoia i keia la 25 o Augate, M. H. 1893.

FRANCIS M. HATCH,

Hope Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii
Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 48.

HE KANAWAI E HOOLOLI AI I KA MOKUNA XLIV. O NA KANAWAI o 1876, I KAPAIA "HE KANAWAI E KAUOHA ANA INA I MANAO IA E KUAI A HOOLIMALIMA PAHA I KEKAHI AINA AUPUNI, ALAILA, MA KE KUDALA E HANA AI."

E Hooholoia e ke Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina:

PAUKU 1. Ma keia ke hoololiia nei ka Pauku 1 o ka Mokuna XLIV. o na Kanawai o 1876, a penei e heluhelu ia ai:

"PAUKU 1. O na hoolilo ana o na ano a pau o na Aina Aupuni, koe na mea i hana ia malalo o na hoakaka ana o ka Mokuna LXXXVII. o na Kanawai o 1892, i kapaia 'He Kanawai e hoohuihui ai a e hoololi ai i ke Kanawai e kokua ana i ka loa ana a me ka noho ia ana o na Apana Aina Liilii, i kapaia ma kekahi ano e ae o ke 'Kanawai Home Liilii,' a me na kanawai e kau ia ana ma keia hope aku no ia hana hookahi, e hana ia no ia ma ke kuai kudala akea mahope iho

o ka hoolaha ia ana no aole e emi malalo o kanakolu la ma ka hoolaha ia ana iloko o elua nupepa i paiia, he hookahi ma ka olelo Beritania a he hookahi ma ka olelo Hawaii. O ia mau hoolilo ana a pau e hana ia no ma ka puka o ka Hale Oihana Hooko ma Honolulu, a e kuai ia no e ke Kuhina Kalaiaina, a i ole ia, e kekahi o kona mau kakauolelo malalo o kana kauoha, a e hana oia ia hana me ka uku hou ole ia aku. E hookomoia maloko o na hoolaha kudala i kauohaia maluna ae nei, he hoakaka piha o ka aina e kuai ia ana, no kahi i waiho ai, ka nui a me ke ano, me ke kuhikuhi ana i ke kii, a e malama mau ia ke kii ma ke keena o ke Kuhina. O ia mau kii e hamama no ka nana ia ana e na mea a pau e makemake ana e nana me ka uku ole, iloko o ka manawa a pau e hoolaha ia ana ia kuai kudala. Ina ua noi ia e kuai i ka Aina Aupuni a ua haawi ia mai he kumukuai no ia aina, e hoolaha ia no ke kumukuai i haawi ia maloko o ka hoolaha kuai kudala ma ke ano oia ke kumukuai koho mua e kau ia aku ai ia aina."

PAUKU 2. E mana keia Kanawai mai kona la aku e hoolaha ia ai.

Aponoia i keia la 25 o Augate, M. H. 1893.

FRANCIS M. HATCH,

Hope Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii
Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 49.

HE KANAWAI E PILI ANA I KA OIHANA HOPE PERESIDENA, A E HOOMAOPPOPO AI NO KA HOOKOIA ANA O NA HANA O KA PERESIDENA INA E LOAA HE HAKAHAKA, A I OLE IA, UA HIKI OLE I KA PERESIDENA A ME KA HOPE PERESIDENA.

E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina :

PAUKU 1. Na ka Hope Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina, ina ua hakahaka ka oihana Peresidena, a i ole ia, ua hiki ole e hana no kekahi kumu ka Peresidena, a i ole ia, ua kaawale ka Peresidena i olelo ia mai kahi aku o ke Aupuni, e hana a lawelawe i na mana a me na hana a pau i kauohaia ma ke kanawai a i haawi ia iaia ma ke ano Peresidena a Kuhina no ko na Aina E paha.

PAUKU 2. Ina ua loaa he hakahaka ma ka Oihana Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina, a i ole ia, ua hiki ole e hana no kekahi kumu ka Peresidena i olelo ia, a i ole ia, ua kaawale aku ma kahi e mai kahi o ke Aupuni i noho ai, a ua kaawale aku ma kahi e a ua hiki ole paha e hana ka Hope Peresidena, a i ole ia, ua hakahaka ka Oihana Hope Peresidena, o na hana a me na mana a pau i kau ia e ke kanawai a i haawi ia i ka Peresidena i olelo ia, e hana ia no e kekahi o na luna mahope iho nei, e hana pakahi e like me ka hoakaka ia ana malalo iho nei, e hana kela a me keia mahope aku o kekahi ina ua hiki ole a hana ole na mea i hai mua ia na inoa na lakou e hana, oia hoi :

Ke Kuhina Kalaiaina,
 Ke Kuhina Waiwai,
 Ka Loio Kuhina.

Na lala o ka Aha Kuka e like me ka la o ko lakou kohoia ana, a ina he elua a oi ae mau hookohuia ana i ka la hookahi, e like me ke kahiko o kela a me keia ma ka hanau ana.

PAUKU 3. O ka mea e lawelawe ana pela e hana no oia i na hana o ia Peresidena a hiki i ka hoi ana mai o ka Peresidena, a i ole ia, Hope Peresidena, a i ole ia, a hiki i ka manawa e pau ai ka pilikia i hiki ole ai e hana, a i ole ia, ua hoopihia ia ka hahahaka ma kekahi o ia mau oihana ma ke koho ana o na Aha Hooko me Kuka. O ia mea hoi oiai oia e lawelawe ana ma ia ano e kapaia oia ka Peresidena no ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina.

PAUKU 4. I ka manawa kaawale o ka Peresidena ma kahi e, e lilo no ka Hope Peresidena ma o kona oihana (ex-officio) i lunahoomalu no ua Aha Hooko me Kuka oiai e noho ana ma ke ano he Aha Kau Kanawai. A ina ua kaawale aku ma kahi e ka Peresidena me ka Hope Peresidena, o ka Peresidena no ka manawa ka Lunahoomalu a hiki i ka hoopihia ia ana o ka hakahaka ma kekahi o ia mau oihana, a i ole ia, ua koho ia he Lunahoomalu.

PAUKU 5. O na kanawai a me na hapa kanawai a pau e kue ana me keia ma keia ua hoopau loa ia.

PAUKU 6. E mana keia Kanawai mai kona la aku e hoolaha ia ai.

Aponoia i keia la 25 o Augate, M. H. 1893.

FRANCIS M. HATCH,

Hope Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii
 Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 50.

HE KANAWAI E HOOKAAWALE ANA I HUINA DALA HOU AE NO NA
KOKUA KIAI MA HONOLULU, MALALO O KA BURO O KA OIHANA
DUTE MA KE KEENA WAIWAI.

*E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni
Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina :*

PAUKU 1. Ma keia ke hookaawale ia nei na Dala he Elua
Tausani Ewalu Haneri mai ka Waihona ae o ka Lehulehu,
mawaho ae o na huina dala i hookaawale mua ia, no na Ko-
kua Kiai ma Honolulu, ma ka Oihana Waiwai.

PAUKU 2. E mana keia Kanawai mai kona la aku e hoo-
laha ia ai.

Aponoia i keia la 31 o Augate, M. H. 1893.

FRANCIS M. HATCH,

Hope Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii
Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 51.

HE KANAWAI E HOOLOLI AI I KA MOKUNA LXI. O NA KANAWAI O
KE KAU O 1892, E PILI ANA I NA AUHAU KULOKO.

*E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni
Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina :*

PAUKU 1. E hoololiia a ma keia ke hoololiia nei ka Pauku
20 o ka Mokuna LXI. o na Kanawai o ke Kau o 1892, i helu-
helu ia ai penei :

“PAUKU 20. E loaa i kela a me keia lunahelu ka uku e
like me ka mea i hookaawale ia e ka Ahaolelo i kela a me
keia manawa. E loaa i kela a me keia hope ka pa-keneta o
na auhau i ohia eia, i huiia me na auhau alanui a me kula,
aole nae e oi aku mamua o elima pa-keneta, ma ke ano he
uku piha no ka helu a me ka ohi ana a me na hana a pau i
hana ia e pili ana ia hana, e like me ka mea i hooholoia e ka
lunahelu me ka apono ana o ke Kuhina Waiwai.”

PAUKU 2. E mana keia Kanawai mai kona la aku e hoo-
laha ia ai.

Aponoia i keia la 14 o Sepatemaba, M. H. 1893.

FRANCIS M. HATCH,

Hope Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii
Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 52.

HE KANAWAI E HOOKAAWALE AI I KA HUINA O ELUA HANERI ME
KANAWALU-KUMAMAIWA DALA ME ELIMA KENETA, I MEA E
HOOKAA IA AI NA KOI O KEKAHI MAU IAPANA MA KEKAHA,
KAUAI.

*E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni
Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina :*

PAUKU 1. Ma keia ke hookaawale ia nei ka huina o Elua Haneri me Kanawalu-kumamaiwa Dala me Elima Keneta mai ka Waihona ae o ka Lehulehu, i mea e hookaa ia ai na koi o hookahi haneri me iwakalua-kumamakolu poe Iapana lima-hana malalo o na aelike hana ma Kekaha, Kauai, no na koina o ka aha i hookaa ia e lakou ma ka Aha Hookolokolo Apana o Waimea ma ka la 31 o Iulai, 1893.

PAUKU 2. E mana keia Kanawai mai kona la e hoolaha ia ai.

Aponoia i keia la 14 o Sepatemaba, M. H. 1893.

FRANCIS M. HATCH,

Hope Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii
Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 53.

HE KANAWAI E HOOLOLI AI I KA PAUKU 45 O NA KANAWAI O 1892,
E PILI ANA I NA AUHAU KULOKO.

*E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni
Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina :*

PAUKU 1. Ma keia ke hoololiia nei ka Pauku 45 o ke kanawai i kapaia "He Kanawai e pili ana i na Auhau Kuloko," i aponoia ma ka la 2 o Dekemaba, M. H. 1892, i heluhelu ia ai ua Pauku la penei :

"PAUKU 45. He hana na kela a me keia Lunahelu, a i ole ia o kona Hope e noho aku ma na la a pau, koe nae ka la Sabati, mawaena o ka la 1 o Novemaba a me ka la 15 o Novemaba o kela a me keia makahiki, ma kekahi wahi kupono iloko o kona mahele, a i ole ia, apana paha, mawaena o ka hora eiwa o ke kakahiaka a me ka hora eha o ke ahiahi, me kona buke helu auhau, a e hamama no ia buke helu auhau iloko o ia manawa no ka nana ia e na mea a pau i ku i ka auhau ia maloko o ia mahele me ka uku ole. E hoolaha ia ma ka hoolaha i kakauia, a i ole ia, i paia, na wahi ma ke kau ana ma na wahi e ike pono ia ai i emi ole ka nui malalo o ewalu maloko o kona mahele a apana paha, e hoakaka ana i na manawa a me na wahi e hamama ai ia mau buke helu auhau no ka nana ia."

PAUKU 2. O na kanawai a me na hapa kanawai e kue ana i keia ua hoopau loa ia.

PAUKU 3. E mana keia Kanawai mai kona la aku e hoolaha ia ai.

Aponoia i keia la 28 o Sepatemaba, M. H. 1893.

FRANCIS M. HATCH,

Hope Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii
Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 54.

HE KANAWAI E HOOLOLI AI I KA MOKUNA XC. O NA KANAWAI O KE KAU O 1892 I KAPAIA "HE KANAWAI E HOOMAOPPO AI NO KA HOOKOMO ANA MAI A ME KE KUAIHA ANA O NA WAI-ONA METULIKA NO NA OIHANA HANALIMA AKAMAI A ME NA HANA AKEAKAMAI, A ME KA ALEKOHOLA NO NA HANA LAPAAU," I APONOIA MA KA LA 11 O IANUARI, 1893.

E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina :

PAUKU 1. Ma keia ua hoololiia ka Pauku 5 o ka Mokuna XC. o na Kanawai o ke Kau o 1892, a penei iho e heluhelu ia ai :

"PAUKU 5. Ma keia ua haawi ia ka mana i ka Luna Dute Nui e ae aku i ka poe e paa ana i na laikini i hoomaopopo ia maloko nei e unuhi aku i ka alekohola mai ka Hale Dute aku (o ka ikaika o kanaiwa pa-keneta e like me ka mea ana a Tralle) ma ka uku ana i ehiku me 50-100 dala no ke galani hookahi, a o na mea a pau maluna aku o kanaiwa pa-keneta e uku no i ka dute maluna o ka alekohola e like me ka ika-ika."

PAUKU 2. E pili aku no na hoakaka ana o keia Kanawai i na waiwai a pau e waiho ana iloko o ka bona i kona manawa e mana ai.

PAUKU 3. O na kanawai a me na hapa kanawai a pau e kulike ole ana me keia nei, ma keia ua hoopau loa ia.

PAUKU 4. E mana keia Kanawai mai kona la aku e hoolaha ia ai.

Aponoia i keia la 28 o Sepatemaba, M. H. 1893.

FRANCIS M. HATCH,

Hope Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii
Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 55.

HE KANAWAI E HAAWI AI I KA MANA I KE KUHINA KALAIAINA E LAWE AE A LOAA MA KA MOKUPUNI O MOLOKAI I KA AINA A ME KA WAIWAI NO NA HANA O KE AUPUNI E LIKE ME KA MEA I MAKEMAKE IA E KA PAPA OLA.

E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina:

PAUKU 1. Ma keia na hoomanaia ke Kuhina Kalaiaina e komo maluna a lawe ae a e paa no na hana o ke Aupuni i ka aina, ka waiwai paa a waiwai e ae paha, ma na wahi a pau ma ka Mokupuni o Molokai, ma ko Hawaii Pae Aina, e like me ka mea i makemake ia e ka Papa Ola, no ka hookaawale ana a me hoopaa ana o na ma'i lepera, a i ole ia, no na hana e ae a ka Papa Ola.

PAUKU 2. I na manawa a ka Papa Ola e makemake ai i kekahi apana aina a waiwai paha ma ka Mokupuni o Molo-kai no kekahi hana o ia ano, e hoike aku no ka Peresidena o ka Papa i ke Kuhina Kalaiaina pela ma ka palapala i kakau ia, e hoakaka ana i kahi i waiho ai a me ka nui o ia aina a waiwai paha e like me ka ike i loaia iaia, a me ka hana i makemake ia, me ka noi e hoolilo ia ua aina la i ke Aupuni. Ina i ka loaia ana o ia noi a me na ike e pili ana, ua manao ke Kuhina i olelo ia ua kupono, e lawe ae no oia i ua aina la no na hana o ke Aupuni mahope iho o ka hoolaha mua ana aku ma ke kakau no kanakolu la i ka poe e noho ana maluna o ia aina a waiwai paha. Eia no nae hoi, ina aole i noho maoli ia ua aina la a waiwai paha e kekahi mea ua hiki no i ke Kuhina i olelo ia e lawe koke i ua aina la.

PAUKU 3. I na wa a pau a ke Kuhina Kalaiaina e lawe ai i kekahi aina a waiwai paha malalo o na hoakaka ana o keia Kanawai, e hooikaika mua oia e aelike me na ona (ina ua ike ia eia) o ka aina a waiwai paha no ka huina e uku ia aku ia lakou no ka aina a waiwai paha i lawe ia, a i ole ia, i manao ia e lawe, a i ole ia, e hooponopono me lakou, a ina ua hiki ole e aelike me lakou e koho aku no oia i ekolu mau kanaka makaukau i kuleana ole e lawelawe ma ke ano he mau komisina e hoomaopopo a hooholo i ua uku la.

PAUKU 4. E hoolaha aku no na komisina i kohoia pela i na ona, ina ua ike ia e lakou, a e noho ana maloko o ko Hawaii Pae Aina, nona ka waiwai i lawe ia, a i ole ia, i manao ia e lawe. Ina aole i ike ia na ona o ia aina a waiwai paha, a i ole ia e hiki e hooko ia ka hoolaha ia lakou no ka noho ole maanei a no kekahi kumu e ae paha, alaila, o kekahi hoolaha i kau ia ma kekahi wahi ike pono ia maluna o ka aina a waiwai paha, a i ole ia, i waiho ia ma kahi noho o ka ona, ka mea e noho ana, mea hoolimalima, a i ole ia, ka agena paha,

e manao ia he hoolaha kupono ia. Ua hiki no e hana ia ua hoolaha la e hana ia ma ke ano laula a e kau ia aku i na poe a pau i kuleana.

PAUKU 5. Maloko o ia hoolaha e hoakaka ia ke ano o ka aina a waiwai paha i lawe ia, a i ole ia, i manao ia e lawe, a e hai ia ka manawa a me kahi e halawai ai na komisina e hoolohe ai i ka poe koi a lawe i na olelo hoike e pili ana i ka nui o ka uku e haawi ia ia lakou. Ma na halawai a pau o ia ano e lawe no na komisina i na olelo ike a lakou i manao ai he kupono, a na lakou, a i ole ia, o ka hapanui o lakou e hoo-holo i ka uku kupono e haawi ia. O ka olelo hoo-holo i loa a i na komisina e mana a paa loa ia ina aole i lawe ia ka hoo-pii 'hoo-halahala hou ana ae e like me ka mea i hoakaka ia mahope ae nei maloko nei. E loa no i na komisina ka mana e hoo-hiki aku i na olelo hoo-hiki, e hoopuka i na palapala kii hoike, e ae aku i na hoopanee ana e like me na Lunakanawai Apana.

PAUKU 6. Na na komisina, a i ole ia, ka hapanui o lakou, e hana a kakauinoa a waiho me ke Kuhina Kalaiaina, iloko o ka manawa kupono i hoakaka ia e ke Kuhina i olelo ia, i kekahi palapala hoike no ka lakou mea i hoo-holo ai a me ka huina waiwai i hoo-holoia, a ma ia hoike e hoakaka pono ia ka aina a waiwai paha i helu ia me ka moakaka pono.

PAUKU 7. I ka waiho ia ana aku o ka palapala hoike e like me ia i hoakaka ia ma ka Pauku mamua iho o keia nei, ma keia ua haawi ia ka mana i ke Kuhina Kalaiaina e hookaa aku i ka mea a mau mea paha i hai ia na inoa maloko o ka palapala hoike i na huina i hoo-holo ia e na komisina, mailoko ae o kekahi haawina i kupono no ia hana. Eia no nae hoi, ua hiki no i kekahi o na aoao elua ke hoo-halahala, ina ua kupono ole ka mea i hoo-holoia e na komisina i kona manao, imua o ka Aha Kaapuni o ka Apana Hookolokolo Ekahi.

PAUKU 8. E lawe ia na hoopii hoohalahala a pau iloko o iwakalua la mahope iho o ka la i waiho ia aku ai ka palapala hoike me ke Kuhina Kalaiaina, ma ka waiho ana aku me na komisina i kekahi hoolaha i kakau ia e hoohalahala hoopii hou ana, a me ka waiho ana aku me ke Kakauolelo o ka Oihana Hookolokolo i palapala hoopaa bona no na dala he kanalima no ka hoopaa ana e uku ia na koina e loa ana ma ia hope aku. Eia nae, ua hiki no e waiho ia aku he kanalima dala maoli ma kahi o ka bona. Aole e lilo ia hoopii hoohalahala ana i mea e hiki ole ai i ke Kuhina Kalaiaina e paa a lawe paha ma kona lima i ka aina a waiwai paha i hoakaka ia ma ka palapala hoike.

PAUKU 9. E kope ia ma ke Keena o ka Luna Kakau Kope o ke Aupuni ke kope o ka helu a hooholo hope loa ana i hooiaio ia e ke Kuhina Kalaiaina malalo o ke sila o kona keena, a e lilo ia i palapala hoolilo ma ke ano alodio mai na ona o ka aina a waiwai paha i ke Aupuni Hawaii.

PAUKU 10. Na ke Kuhina Kalaiaina, i ka manawa e loa ai iaia ka palapala hoike helu, e uku aku i na komisina i ka uku kupono no ka lakou hana e like me kana i manao ai he kupono, a he mana kona e hoopiiha i kekahi hakahaka iwaena o lakou mamuli o ka make ana a no kekahi kumu e ae paha.

PAUKU 11. O na kanawai a me na hapa kanawai a pau i kulike ole me na hoakaka ana o keia Kanawai, ma keia ua hoopau loa ia.

PAUKU 12. E mana keia Kanawai mai kona la aku e hoolaha ia ai.

Aponoia i keia la 5 o Okatoba, M. H. 1893.

FRANCIS M. HATCH,

Hope Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii

Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 56.

HE KANAWAI E HOOKAAWALE ANA I MAU HAAWINA HOU AE NO NA
HANA O KE AUPUNI HAWAII.

*E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni
Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina :*

PAUKU 1. O na huina mahope ae nei i hiki aku ka huina
nui i ke Kanaiwa Tausani me Ekoru Haneri Dala (\$90,300) ma
keia ke hookaawale ia nei mailoko ae o ka Waihona o ka Le-
hulehu, mawaho ae o na huina i hookaawale mua ia, no na
hana mahope ae nei oia hoi keia :

AUPUNI KUIKAWA.

Na Lilo Laulaha o ke Aupuni Kuikawa .....\$ 50,000 00

OIHANA WAIWAI.

Kela a me keia Lilo Hale Dute .....\$ 1,000 00

OIHANA LOIO KUHINA.

Uku o na Makai o Oahu .....\$ 25,000 00

Kela a me keia Lilo me na Lilo Hihia Kivila me
Karaima 10,000 00

OIHANA KALAIAINA.

Na Lilo mau, Oihana Wai .....\$ 3,000 00

Na Kahua o ka Lehulehu 1,300 00

\$ 90,300 00

PAUKU 2. E mana keia Kanawai mai kona la aku e hoolaha ia ai.

Aponoia i keia la 26 o Okatoba, M. H. 1893.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii
Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 57.

HE KANAWAI E PILI ANA I KE KAKAU KOPE ANA I NA HOAILONA
MALUNA O NA HOLOHOLONA.

*E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni
Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina:*

PAUKU 1. Mai a mahope aku o ka la mua o Ianuari, M. H. 1894, o na kopeia ana o na hoailona oki pepeiao a hoailona e ae paha (koe na hao kuni) e hoopau ia a ma keia ua hoopau loa ia; a mai a mahope aku o ka la mua o Ianuari, M. H. 1894, aole no e kope ia kekahi hoailona oki pepeiao a hoailona e paha, koe na hoailona hao kuni.

PAUKU 2. E mana keia Kanawai mai kona la aku e hoolaha ia ai.

Aponoia i keia la 2 o Novemaba, M. H. 1893.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii
Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 58.

HE KANAWAI E HOOLOLI AI I KA PAUKU 1 O KE KANAWAI I KAPAIA
 “HE KANAWAI E KOKUA HOU AI I KE KUKULU ME KA HANA IA
 ANA O NA ALAHAO MA KA MOKUPUNI O OAHU,” I APONOIA MA
 KA LA 15 O SEPATEMABA, 1890.

*E Hooholoia e ka Aha Hooke a me ka Aha Kuka o ke Aupuni
 Kwikawa o ko Hawaii Pae Aina :*

PAUKU 1. Ma keia ua hoololiia ka Pauku 1 o ke kanawai i kapaia “He Kanawai e kokua hou ai i ke kukulu me ka hanaia ana o na Alahao ma ka Mokupuni o Oahu,” i aponoia ma ka la 15 o Sepatemaba, 1890, a penei e heluhelu ia ai ua Pauku la :

“PAUKU 1. O ka manawa i haawi ia no ka hana ana i na alahao no na kaamahu ma ka Mokupuni o Oahu, e like me ia i hoakaka ia ma ka Pauku 2 o ka Mokuna 62 o na Kanawai o 1888, ma keia ua hooloihi hou ia aku no elima makahiki mai ka la aku o ka hooholoia ana a me ke paaia ana o keia Kanawai, a o ka manawa o ka pono kaokoa i hoakaka ia maloko o laila ua hooloihi ia aku no kanalima makahiki mai ka la i hooholoia ai ua Kanawai la o 1888. Eia no nae, oia hooloihi ana i ka manawa o ka pono kaokoa i olelo ia e pili wale no ia i na wahi o ua alahao la o ka hui i olelo ia e hana ai ma na Apana o Waianae, Waialua, Koolauloa a me Koolaupoko, a i ole ia, o kekahi paha o ia mau Apana i olelo ia.”

PAUKU 2. E mana keia Kanawai mai kona la aku e hoolaha ia ai.

Aponoia i keia la 2 o Novemaba, M. H. 1893.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii
Pae Aina.

J. A. KING,
Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 59.

HE KANAWAI E HOOKAAWALE AI I DALA NO KE KUKULU ANA I MAU
HALEPAAHAO MA NA APANA O KOHALA A ME HAMAKUA, MO-
KUPUNI O HAWAII.

*E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni
Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina :*

PAUKU 1. Ma keia ke hookaawale ia nei na huina dala i
hoike ia mahope iho mailoko ae o ka Waihona o ka Lehu-
lehu, no ke kukulu a me ka hoopaa pono ana i mau halepaa-
hao, e like me keia mahope iho nei :

Halepaahao ma Kohala, Hawaii	\$ 2,000
Halepaahao Hamakua, Hawaii.....	\$ 2,000

PAUKU 2. E mana keia Kanawai mai kona la aku e hoolaha ia ai.

Aponoia i keia la 25 o Ianuari, M. H. 1894.

SANFORD B. DOLE,
Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii
Pae Aina.

J. A. KING,
Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 60.

HE KANAWAI E HOOLOLI AI I KA PAUKU 2 O KE KANAWAI I KAPAIA
 “HE KANAWAI E HOOPAU AI I KA MOKUNA X. O KE KANAWAI
 KIVILA, A E HOOPONOPONO AI I KA OIHANA AO PALAPALA O
 KE AUPUNI,” I APONOIA MA KA LA 10 O IANUARI, 1865, A E
 HOOPAU AI I KA MOKUNA VI. O NA KANAWAI O 1887.

*E Hoololoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni
 Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina :*

PAUKU 1. O ka Pauku 2 o ke kanawai i kapaia “He Kanawai e hoopau ai i ka Mokuna X. o ke Kanawai Kivila, a e hooponopono ai i ka Oihana Ao Palapala o ke Aupuni,” i aponoia ma ka la 10 o Ianuari, 1865, ma keia ua hoololiia i heluhelu ia ai penei iho :

“PAUKU 2. Ma keia ke hana ia nei he Buro Hooko i kapaia ka Buro Ao Palapala o ke Aupuni, a e hooponopono ia a alakai ia e kekahi Papa nona na lala he eono, a e kapaia ka Papa Hoonaauao.

“E hoonoioia na lala o ka Papa Hoonaauao e ka Mana Hooko, iloko o ekolu mau papa o elua mau lala o loko o kela a me keia papa, no na manawa o hookahi, elua a me ekolu makahiki pakahi ; a i ka pau ana o ka manawa o ia mau papa e hoopiha ia no na hakahaka mamuli o ka hoonoio hou ana no na manawa o ekolu makahiki i loa ai ma ia hope aku he loli mau ana o ia mau papa me ka loa i kela me keia o lakou he noho ana ma ka oihana no ekolu makahiki, a he hookahi papa e pau ana i kela a me keia makahiki.

“Ina ua loa he hakahaka iloko o na lala o ka Papa no kekahi kumu e ae mawaho ae o ka pau ana o ka manawa oihana e like me ke kanawai, e hoopiha ia no ia hakahaka ma ka hoonoho ana, a o ka manawa o ia lala hou e noho ai ma ka oihana oia no ke koena o ka manawa i hoonoho ia ai kona mua aku ma ka oihana.

“Hookahi lala o ka Papa i olelo ia e hoonoho ia i Peresidena o ka Papa.

“E hana na lala a pau o ka Papa me ka uku ole.

“Aole kekahi kanaka iloko o ka Oihana Hemolele a kahunapule paha e kupono e lilo i lala no ka Papa. Ua kupono no na wahine e lilo i mau lala, aole nae e oi aku mamua o ka hapalua o na lala o ka papa i ka manawa hookahi.

“Ina ua kaawale aku ka Peresidena o ka papa ma kekahi halawai ana o ka papa, e koho na lala i hiki ae i kekahi o lakou i lunahoomalu, a oia ka mea nana e hoomalu ma ia halawai ana.

“Ua lawa na lala eha e loa ai ka hapanui e hiki ai e lawe lawe i ka hana.”

PAUKU 2. Ma keia ke hoopau loa ia nei ka Mokuna VI. o na Kanawai o ke Kau o 1887, i aponoia ma ka la 21 o Novemaba, 1887.

PAUKU 3. E mana keia Kanawai mai kona la aku i hoolaha ia ai.

Aponoia i keia la 25 o Ianuari, M. H. 1894.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii
Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 61.

HE KANAWAI E HOOKAAWALE HOU AE ANA I MAU HAAWINA HOU NO
NA HANA O KE AUPUNI HAWAII.

*E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni
Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina :*

PAUKU 1. O na huina dala mahope iho nei i hiki ka hui-
na i ka Iwakalua Tausani Ekolu Haneri me Kanalima-kuma-
makahi Dala me 37-100 keneta (\$20,351.37) ma keia ua hoo-
kaawale ia mailoko ae o ka Waihona o ka Lehulehu, no na
hana i haia mahope iho nei, oia hoi keia :

OIHANA O KO NA AINA E.

No na hana Oihana Luna Kanikela.....	\$ 2,500 00
Bana, na Hae me na kipu aloha ana.....	2,700 00

OIHANA WAIWAI.

Kokua Kiai ma na Awa a pau.....	\$ 600 00
Kela a me keia Lilo Hale Dute.....	1,300 00

OIHANA KALAIAINA.

Oihana Kinaiahi o Honolulu	\$ 2,600 00
Hoomaemae ana me na Lilo mau o ka Halemai	
Pupule	6,000 00
Hoomaemae ana me ka malama ana i na alanui o	
Honolulu	4,000 00
Na Lilo o ka Papa Ola	5,000 00
No ke koi a Irene H. Brown no ka hoihoi i ka	
uku wai	151 37

\$20,351 37

PAUKU 2. E mana keia Kanawai mai kona la aku e hoolahaia ai.

Aponoia i keia la 8 o Feberuari, M. H. 1894.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii
Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 62.

HE KANAWAI E HOOMAOPPO AI I UKU MAKAHIKI NO KA PERESIDENA O KE AUPUNI KUIKAWA O KO HAWAII PAE AINA.

E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina:

PAUKU 1. Mai ka la aku e hooholoia ai keia Kanawai e loa no i ka Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina mai ka Waihona ae o ka Lehulehu, he uku makahiki o Umikumamalua Tausani Dala no ka makahiki, e hoolahaia i kela a me keia malama.

PAUKU 2. E mana keia Kanawai mai kona la aku e hooholoia ai.

Aponoia i keia la 8 o Feberuari, M. H. 1894.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii
Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 63.

HE KANAWAI E PILI ANA I KA OIHANA KUHINA NO KO NA AINA E.
*E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni
 Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina:*

PAUKU 1. Ma keia ke hookaawale ia nei ka Oihana Kuhina o ko na Aina E mai ka Oihana Peresidena ae.

Ma keia hope aku e malama ia ke Keena o ko na Aina E e kekahi luna i kapaia ke Kuhina o ko na Aina E, e kohoia oia e na Aha Hooko a me Kuka o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina.

O ke Kuhina o ko na Aina E i koho ia pela e lilo no oia i lala no ka Aha Hooko o ke Aupuni.

PAUKU 2. E mana keia Kanawai mai kona la aku e hoolaha ia ai.

Aponoia i keia la 8 o Feberuari, M. H. 1894.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii
 Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 64.

HE KANAWAI E HOOKAAWALE AI I HUINA DALA HOU AE I MEA E
HOOKAA IA AI NA LILO MAU O KE AUPUNI KUIKAWA O KO HA-
WAI PAE AINA.

*E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni
Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina :*

PAUKU 1. Ma keia ke hookaawale ia nei ka huina o Kana-
lima Tausani Dala mailoko ae o ka Waihona o ka Lehulehu, i
mea e hookaa ia ai na lilo mau o ke Aupuni Kuikawa o ko
Hawaii Pae Aina.

PAUKU 2. E mana keia Kanawai mai kona la aku e hoo-
laha ia ai.

Aponoia i keia la 15 o Feberuari, M. H. 1894.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii
Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 65.

HE KANAWAI E PILI ANA I NA ALANUI O KA LEHULEHU A ME NA
PAPA ALANUI.

*E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni
Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina :*

PAUKU 1. O na lala o na Papa Alanui o kela a me keia Apana o ko Hawaii Pae Aina e like me ko lakou ano i keia manawa, e mau no ko lakou noho ana ma ka oihana a e hoomau aku no i ka lawelawe ana i ka hana i kauoha ia ma ke kanawai, a hiki i ka manawa e kauoha ia ai ma kekahi ano okoa ma ke kanawai malalo nae o na mea i hoakaka ia mahope ae nei, eia no nae hoi, aole i pili na hoakaka ana o keia Kanawai i ka Apana o Kona, Mokupuni o Oahu ; o ka Papa Alanui o ka Apana o Kona i olelo ia, ma keia ua hoopau loa ia.

PAUKU 2. Ua hiki no i ke Kuhina Kalaiaina i kela a me keia manawa e like me kona manao he pono, e hoopau mai ka oihana ae i kekahi lala a mau lala paha o ia mau Papa Alanui, a e loa no iaia ka mana e hoopiiha i kekahi hakahaka i loa mamuli o ka make, haalele ana a hoopau ia ana paha.

PAUKU 3. E hoonoho ke Kuhina Kalaiaina i Luna Alanui no ka Apana o Kona, Mokupuni o Oahu, a e noho no oia malalo o ka hooponopono ana a me ke alakai ana a ke Kuhina Kalaiaina, a e loa iaia ka uku no kana hana e like me ka mea e hookaawale ia ana i kela a me keia manawa ma ke kanawai, no ka Apana o Kona i olelo ia. He mana no ko ke Ku-

hina i olelo ia, e like me kona manao he pono, e hoopau i ka Luna Alanui i hoonohoia, a hoopihia i ka hakahaka ma ka hoonoho ana i mea hou.

E loa a i ka Luna Alanui ka mana, malalo nae o ka apono ana o ke Kuhina Kalaiaina, e hoolilo aku i na auhau alanui a me na dala i hookaawale ia e na Aha no ka Apana o Kona i olelo ia.

PAUKU 4. E mana keia Kanawai mai kona la aku e hoolaha ia ai.

Aponoia i keia la 15 o Feberuari, M. H. 1894.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii
Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 66.

HE KANAWAI E PILI ANA I KA PAE ANA MAI O NA KANAKA O NA
AINA E MA KO HAWAII PAE AINA.

*E Hooholoia e ke Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni
Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina :*

PAUKU 1. Aole no e ku i ke kanawai ka pae ana mai ma ko Hawaii Pae Aina o na kanaka o na aina e o na ano i hoakaka ia mahope iho nei, oia hoi keia : Na lola, na kanaka pupule, na ilihune, na kuewa ino, na lawehala, ka poe mahuka mai ka lima mai o ke kanawai, ka poe i loohia i na ma'i ino a e pilikia ai paha ma ke ano he ma'i lele, ka poe pee malu maluna o na moku, na aeahaukae a me ka poe a pau i akaka ole ka mea i loa a mai ai ke ola, a o ia mea e akaka ai

ke ola ana ua hiki no e hoike ia ma ka loa maoli ana ma ka waihona na dala aole e emi malalo o kanalima ma ke dala maoli, a i ole ia, he palapala aelike oiaio maoli no ka hana me kekahi kanaka kupono i hilinai ia e noho ana ma ko Hawaii Pae Aina.

PAUKU 2. O ke kapena a aliimoku e ae paha nana i lawe mai maloko o ko Hawaii Pae Aina a hoopae, a i ole ia, hoao e hoopae, a i ole ia, ae aku e hoopae ia kekahi kanaka o na aina e i kuleana ole ma ke kanawai e komo maloko o ko Hawaii Pae Aina, ua manao ia ua hana i ka hewa mikamina, a ina e hoahewa ia no ia mea e hoopai ia ma ka uku hoopai aole e oi aku mamua o elima haneri dala aole hoi e emi malalo o hookahi haneri dala no kela a me keia kanaka o na aina e o ia ano i kuleana ole e komo maloko o ko Hawaii Pae Aina, i lawe ia mai a hoopaeia, a ua hiki e hoopaaahao ia no kekahi manawa aole e oi aku mamua o hookahi makahiki; a o kekahi moku o ia ano aole e loa iaia ka palapala ae holo mai kekahi awa aku o ko Hawaii Pae Aina a hiki i ka manawa e kaa ai ia hoopai.

PAUKU 3. I ka manawa e ku ai kekahi moku mai na aina e mai ma kekahi awa o ko Hawaii Pae Aina me na ohua maluna, na ke kapena no o ia moku e hoike aku i ka inoa, ka lahui, kahi i noho hope ai, kahi e hele aku ai, ka hana a me ka manao o ka hele ana mai i ko Hawaii Pae Aina o kela a me keia ohua o ia ano, mamua iho o ko lakou hooleleia ana i ka aina, i ka Luna Dute Nui, a i ole ia, i kona Hope, a i ole ia, i ka Luna Dute o ke Awa kahi o ia moku i ku ai, a nana no e nana ma ia wahi i ua mau ohua nei a pau loa, he poe no na aina e mai, maluna o ka moku, a i ole ia, ma kekahi wahi i hoakaka ia ma ka aina. Aka, o ia lawe ia ana o ia mau ohua mai ka moku aku no ia nana ana, aole ia e manao ia he hoopae ana. E loa i na luna nana ka mana e olelo aku i na

olelo hoohiki a e lawe a noonoo i na olelo o na hoike e pili ana i ke kuleana o ia poe ohua o na aina e mai e pae ma ko Hawaii Pae Aina, e kakau ia ia mau mea a pau ma ka moo-lelo. O na mea i hooholoia e na luna nana e pili ana i ke kuleana o kekahi kanaka o na aina e mai e pae mai, e paa no ia; eia nae, ua hiki no i ka Luna Dute Nui e hoololi ae i ka mea i hooholoia e kona Hope a me na Luna Dute, ina ua hoopii hou ia aku imua ona mai ka lakou hooholo ana. He hana na ke kapena, na aliimoku, a me na agena o ia moku, e hana i mea kupono e pale aku ai i ka pae ana o kekahi kanaka o na aina e ma kekahi wahi a manawa paha mawaho ae o kahi i kuhikuhia e na luna nana, a o kekahi kapena, aliimoku a agena paha o kekahi moku o ia ano nana i hoopae me ka manao e hana pela, a i ole ia, mamuli o ka hemahema a ae paha i kekahi kanaka o na aina e mai e pae ma kekahi wahi a ma ka manawa okoa ae mai ka mea i kuhikuhia e na luna nana, a he poe e ae mai ka poe i ae ia e pae e na luna nana, e manao ia ua hana oia i ka hewa mikamina, a ua hiki e kau ia maluna ona na hoopai i hoakaka ia maluna ae nei. Aole e loaa i kekahi moku o ia ano ka palapala ae holo mai kekahi awa aku o ko Hawaii Pae Aina aia a hookaa mua ia ia hoopai.

PAUKU 4. O na kanaka a pau o na aina e i hele mai ma ke ano kue i ke kanawai ma ko Hawaii Pae Aina, e hoouna koke ia aku no mai ka aina aku ina ua hiki e hana ia pela, maluna o ka moku nana lakou i lawe mai. O ka lilo o ka malama ana ia lakou oiai maanei, a pela pu me ka lilo o ka lawe ana aku o ia poe o na aina e mai keia aina aku, e kau ia no maluna o ka ona a mau ona paha nona ka moku i hele mai ai ia poe o na aina e mai; a ina e hoole kekahi kapena, agena, mea i hoouna ia mai ai o ka moku, a i ole ia, ka ona paha, aole e lawe hou maluna o kona moku i ua poe nei mai na aina e mai, a i ole ia, ua hoohemahema i ka paa ana ia lakou ma-

luna o ka moku, a i ole ia, ua hoole a hoohemahema paha i ka halihali ana ia lakou mai ka aina aku, a i ole ia, hoole i ka hookaa ana i na lilo o ka malama ana ia lakou maanei, e manao ia ua kapena la, akena, mea i hoouna ia mai o ka moku a ona paha ua hana i ka hewa mikamina, a ua hiki e kau ia maluna ona na hoopai i hoakaka ia maluna ae nei no kela a me keia hana hewa ana, a aole e loaa i ua moku la he palapala ae e holo mai kekahi awa aku o ko Hawaii Pae Aina aia a hookaa ia ua hoopai la.

PAUKU 5. O kekahi kanaka o na aina e i komo iloko o ko Hawaii Pae Aina ma ke ano kue i ke kanawai, ua hiki no e hoihoi hou ia, e like me ka mea i kuhikuhiia ma ke kanawai i kela a me keia manawa iloko o hookahi makahiki ma ia hope iho, malalo o na lilo o ka mea a mau mea paha, ka moku a hui i hoohuiia paha nana i lawe mai ia kanaka o na aina e iloko o ko Hawaii Pae Aina; a ina aole e hiki e hana ia pela, alaila, malalo o na lilo o ke Aupuni; a o kekahi kanaka o na aina e i lilo he mea na ka lehulehu e malama ai iloko o hookahi makahiki mahope iho o kona hiki ana ma ko Hawaii Pae Aina, mamuli o na kumu i loaa mamua iho o kona hiki ana mai, e manao ia ua hele mai oia ma ke ano kue i ke kanawai, a ua hiki e hoihoi ia e like me ia i hoakaka mua ia ae nei. A o kekahi kanaka o na aina e i komo iloko o ko Hawaii Pae Aina ma ke ano kue i ke kanawai, e hoopaa ia no oia e ka Ilamuku, a i ole ia, e kona Hope, a i ole ia, e kekahi Makai Nui a makai paha, a loaa he manawa kupo e hoihoi ai mai ka aina nei aku.

PAUKU 6. Ma keia ua haawi ia i na Lunakanawai Kaapuni a me na Lunakanawai Apua ka maua piha like ma na hihia mikamina a pau e ulu ae ana malalo o na hoakaka ana o keia Kanawai; a ua haawi ia i ka Luna Dute Nui, kona Hope, a me na Luna Dute a pau ka maua piha ma na mea e pili ana

i ke kuleana o kekahi kanaka o na aina e mai e pae mai, a i ole ia, no ka ninau no kekahi kanaka o na aina e i pae mai ua hana paha oia pela ma ke ano kue i ke kanawai, malalo no nae hoi, ma na mea e pili ana i ka Hope a me na Luna Dute, o ka nana hou ia ana e ka Luna Dute Nui ina ua hoopii loa ia aku imua ona.

PAUKU 7. E mana keia Kanawai mai kona hoolaha ia ana. Aponoia i keia la 1 o Maraki, M. H. 1894.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii
Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 67.

HE KANAWAI E HOOKAAWALE AI I HUINA DALA HOU AE NO KELA A ME KEIA LILO O KA BURO OIHANA LETA MA KA OIHANA WAIWAI.

E Hooholoia e ka Aha Hooke a me ka Aha Kuka o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina :

PAUKU 1. Ma keia ke hookaawale ia nei mailoko ae o ka Waihona o ka Lehulehu, na Dala he Ekolu Tausani me Kanalikumamaono me 69-100 (\$3,045.69) mawaho ae o ka huina dala i hookaawale ia mamua aku nei, no kela a me keia lilo o ka Buro Leta, no na pooleta i hoopuka hou ia.

PAUKU 2. E mana keia Kanawai mai kona la aku e hoolaha ia ai.

Aponoia i keia la 1 o Maraki, M. H. 1894.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii
Pae Aina.

J. A. King,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 68.

HE KANAWAI E HOOLOLI AI I KA PAUKU 1 O KE KANAWAI I KAPAIA
 "HE KANAWAI E KOKUA HOU AI I KE KUKULU ME KA HANA IA
 ANA O NA ALAHAO MA KA MOKUPUNI O OAHU," I APONOIA MA
 KA LA 15 O SEPATEMABA, 1890, A E HOOPAU LOA ANA I KE
 KANAWAI 58 O NA KANAWAI O KE AUPUNI KUIKAWA.

*E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni
 Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina :*

PAUKU 1. Ma keia ua hoololiia ka Pauku 1 o ke Kanawai
 i kapaia "He Kanawai e Kokua hou ai i ke Kukulu me ka
 hana ia ana o na Alahao ma ka Mokupuni o Oahu," i aponoia
 ma ka la 15 o Sepatemaba, 1890, i heluhelu ia ai ua Pauku
 la peneia iho :

"PAUKU 1. O ka manawa i haawi ia no ka hana ana i na
 Alahao mahu ma ka Mokupuni o Oahu, e like me ia i hoaka-
 ka ia ma ka Pauku 2, Mokuna 52 o na Kanawai o 1888, ma
 keia ua hooloihiia aku a hiki i Sepatemaba 2, 1898, a o ka
 manawa no ka pono kaokoa i hai ia maloko o ia Kanawai a
 hiki i Sepatemaba 11, 1938. Eia nae, e pili wale no ia hoo-
 loihi ana o ka manawa o ka pono kaokoa i na wahi wale no o
 ke alahao a ka hui i olelo ia e hana ai ma na Apana o Wai-
 anae, Waialua, Koolauloa a me Koolaupoko, a i olelo ia ma
 kekahi paha o ia mau Apana i olelo ia."

PAUKU 2. O ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e hoololi
 ai i ka Pauku 1 o ke Kanawai i kapaia 'He Kanawai e kokua
 hou ai i ke kukulu me ka hana ia ana o na Alahao ma ka Mo-

kupuni o Oahu,''' i aponoia ma ka la 15 o Sepatemaba, 1890, oia hoi ke Kanawai 58 o na Kanawai o ke Aupuni Kuikawa, i aponoia ma ka la 2 o Novemaba, 1893, ma keia ua hoopau loa ia.

PAUKU 3. E mana keia Kanawai mai kona hoolaha ia ana aku.

Aponoia i keia la 8 o Maraki, M. H. 1894.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii
Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 69.

HE KANAWAI E HOOMAOPPOPO AI NO KEKAHI AHA HANA KUMUKANAWAI.

E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina:

PAUKU 1. E hoakoakoa ia ma ke kahea ana o ka Peresidena he Aha hana Kumukanawai e hana i Kumukanawai. Oia aha oia no ka Peresidena, na Aha Hooko me Kuka a me umikumamawalu mau elele i kohoia e like me ia i hoakaka ia maloko o keia nei.

PAUKU 2. E malama ia ke koho balota ana ma ka la e kukala ia aku ai e ke Kuhina Kalaiaina.

PAUKU 3. No na hana o keia koho balota ana e loa no he eha mau mahele koho balota, oia hoi keia: 1, ka Moku-kupuni o Oahu, mai laila mai e kohoia ai he eono elele; 2, ka Moku-kupuni o Hawaii, mai laila mai e kohoia ai he elima

elele ; 3, na Mokupuni o Maui, Molokai a me Lanai, mai laila mai e kohoia ai he eka elele ; 4, na Mokupuni o Kauai a me Niihau, mai laila mai e kohoia ai he ekolu elele.

NA MEA E KUPONO AI I KA POE KOHO BALOTA.

PAUKU 4. O kela a me keia o na kane a pau e noho ana ma ko Hawaii Pae Aina, he Hawaii, Amerika, a i ole ia, Europa paha ma ka hanau ana a hanauna paha i hoohiki i ka olelo hoohiki i kauoha ia ma keia Kanawai ; ua hookaa i kona mau auhau no ka makahiki 1893 ; ina aole i hookuu ia ma ke kanawai mai ka auhauia ana ; ua piha kona mau makahiki he iwakalua mai ka hanau ia ana mai ; ua noho ma ko Hawaii Pae Aina no hookahi makahiki ; a ua hookomo i kona inoa ma ka papa inoa o ka poe koho balota o ka mahele apapana ana i noho ai ; a aole oia he pupule a lola paha, a i ole ia, aole i hoahewaia no ka hana ana i kekahi feloni ; ina aole i kalaia ; e loa no iaia ke kuleana e koho no na elele e kohoia mai ana mai ka mokupuni kahi a ia mea i noho ai.

Eia nae, aole e pili ka hookaa ana i na auhau no ka makahiki 1893, a me ka noho ana no hookahi makahiki i kekahi kanaka i kupono ma na mea e ae nana i hoike ae, i kona manawa e hele ai e hookomo i kona inoa ma ka papa inoa o ka poe kupono i ke koho, he palapala hoike mai ke Konela mai o na Koa Kiai Aupuni o Hawaii, a i ole ia, mai ka Ilamuku mai o ko Hawaii Pae Aina, e hoakaka ana ua hookomo pono ia ua kanaka la he lala no kekahi o na puali koa i kukuluia e like me ke kanawai, a i ole ia, ka oihana makai, mamua iho o ka la 1 o Ianuari, 1894.

PAUKU 5. Ua hiki i kela a me keia mea koho i na elele e hookomo i na koho ana i like ka nui me ka nui o na elele e kohoia ana mai ka mahele ana i noho ai ; a ua hiki iaia e hookomo i hookahi koho ana no kela a me keia elele, a i ole

ia, e hookomo a pau loa no ka elele hookahi, a i ole ia, e mahele i kona koho ana ma kekahi ano e ae mawaena o na elele.

O ka heluna o na elele i kauoha ia i loa ia lakou na heluna balota kiekie loa ma kela a me keia mahele o lakou no na elele no ia mahele.

PAUKU 6. E hana ia no ke koho ana ma ka balota. E paia na balota e ke Kuhina Kalaiaina malalo o na lilo o ke Aupuni, a e ano like ka nui, ke ano a me ka hana ia ana me na balota i kauohaia malalo o ke Kanawai Koho Balota o 1890. Aole e lawe ia kekahi ano balota e ae. E kau kela a me keia mea koho i huahele mahope iho o ka inoa o ka moho a mau moho paha ana i koho ai, e hoike ana i ka nui o na koho ana ana i hookomo ai no kela a me keia moho. O kekahi balota i hookomo ia a oi aku ka nui o na koho ana mamua o ka huina o na moho i hoakaka ia no ka mahele koho balota kahi o ia balota i hookomo ia ai e hoole ia no ia balota.

NA LUNA NANA KOHO BALOTA.

PAUKU 7. E hoonoho ke Kuhina Kalaiaina i ekolu luna nana no kela a me keia wahi koho i hoakaka ia mamua aku nei e ke kanawai no ke koho ana i na elele. Ua hiki no i na mea elua o ia poe luna nana e hana i ka hana, a ina ua hiki ole i na lala he elua ke hana, a i ole ia, ua hoole i ka lawelawe i ka hana, ua hiki no i ka luna nana i koe e hoopiiha i na hakahaka, ina ua loa ia hakahaka iloko o ka manawa kokoke loa i ka la e koho balota ai e hiki ole ai i ke Kuhina Kalaiaina e hookohu aku. E malama na luna nana koho balota aole e emi malalo o elua mau halawai maloko o ko lakou mau mahele apana pakahi no ke kakau ana i na inoa o ka poe koho, iloko o aole e emi malalo o umi aole hoi e oi aku mamua o iwakalua la mamua iho o ka la i kauoha ia no ke koho ana, a e hoolaha aku no ia mau halawai ana ma o ka hoolaha

i kau ia, a i ole ia, ma ka hoolaha ana iloko o kekahi nupepa. E hoomakaukau na luna nana koho balota i papa inoa o na kanaka a pau i hookomo i ko lakou mau inoa a i kuleana e koho, a e kau i ke kope o ia mea ma ko lakou mau mahele pakahi iloko aole e emi malalo o eono la mamua iho o ia koho ana. Aole e emi malalo o elua mau halawai e malama ia no ka hoopolelei ana i na hemahema iloko o ia mau papa inoa, aole nae no ka noonoo ana i na noi hou; e malama ia ka halawai hope aole e emi malalo o iwakalua-kumamaha hora mamua iho o ka manawa o ke koho ana. Aole e loa i kekahi mea ke kuleana e koho ina aole kona inoa iloko o ia papa inoa.

Eia no nae hoi, o ke kakau inoa ana o ka poe koho iloko o na Apana elima o Honolulu e hana ia no ia ma kekahi Keena Kuwaena, e hoakaka ia e ke Kuhina Kalaiaina, imua o kekahi Komisina o ekolu lala e hoonoho ia e ke Kuhina Kalaiaina, a na lakou e hana i na hana a pau a na luna nana koho balota e pili ana i ke kakau ana i na inoa o ka poe kupono i ke koho, hookahi o lakou e kohoia i lunahoomalu a hookahi o lakou e hana ma ke ano he kakauolelo. E hana na luna nana koho balota no na wahi koho i na hana a pau ma ka la koho i kauoha ia ma ke kanawai i kue ole me na mea i hoakaka ia mamua ae nei.

Na ke Komisina i olelo ia e hoolako aku i papa inoa i hoopoleleia o na kanaka i kuleana e koho iloko o na mahele o Honolulu i na luna nana koho balota o kela a me keia mahele, a na lakou e hoolaha aku ia mea e like me ia i hoakaka ia maluna ae nei. E halawai ke Komisina i kela a me keia la, mai ko lakou la i hoonohoia ai a hiki i ka umi o na la mamua iho o ke koho ana, a e hoolaha akea aku no lakou no ia halawai ana.

E loa no i na luna nana koho balota a me na Komisina i

olelo ia no ka lakou hana he Elima Dala no ka la, no kela a me keia la i hele ae ai no ka hana ana i ka lakou mau hana.

PAUKU 8. E loaa no i na luna nana o ia koho ana na mana a pau e pili ana i ka lawelawe ana i ke koho ana i haawi ia e ke Kanawai Koho Balota o 1890 i na luna nana koho balota, koe nae na mea i hoakaka ia ma ke ano okoa maloko o keia Kanawai nei. Na na luna nana koho balota, a i ole ia, o kekahi o lakou a me na Komisina kakau inoa i ka poe koho o Honolulu i kohoia malalo o keia Kanawai, e hoohiki aku i ka olelo hoohiki i kauoha ia ma keia Kanawai. Aole e kakau ia ka inoa o kekahi mea ma ka papa inoa aia a hoohiki a kakauinoa mua oia i ua olelo hoohiki la.

NA MEA E KUPONO AI NA ELELE.

PAUKU 9. Aole e kupono kekahi mea e lilo i elele ina aole oia he kane e noho ana ma ko Hawaii Pae Aina i hiki aku kona mau makahiki i ka iwakalua-kumamalima; i ike i ke kakau lima a heluhelu ma kekahi o keia mau olelo, ka olelo Hawaii, Beritania, a i ole ia, kekahi olelo o Europa; i noho ma ko Hawaii Pae Aina aole e emi malalo o ekolu makahiki, a ua hoohiki i ka olelo i kauoha ia ma keia Kanawai.

PAUKU 10. Aole e ae ia kekahi mea e ku ma ke ano he moho e kohoia he elele ina aole oia i noi ia pela ma ka palapala i kakau ia i kakauinoa ia aole e emi malalo o iwakalua-kumamalima poe hookaa auhau o ka Mokupuni a Mahele paha ana i manao ai e lilo i moho; aole no hoi ina aole i waiho ia aku ia noi me ke Kuhina Kalaiaina iloko o aole e emi malalo o umikumamaha la mamua iho o ka la koho, koe ma ka Mokupuni o Oahu, a malaila e waiho ia ae ia noi iloko o aole e emi malalo o ehiku la mamua iho o ke koho ana.

PAUKU 11. O na hoakaka laula e hooponopono ana i na koho balota malalo o ke Kanawai Koho Balota o 1890, e pili

no ia a e hooponopono i ke koho ana i na elele malalo o keia Kanawai, koe ma na mea i hoakaka ia maloko o keia nei.

Aole e pili kekahi o na hoakaka ana o ke Kanawai i olelo ia e pili ana i ka manawa e malama ia ai na koho ana, ka manawa e hoolaha ai i na olelo kukala, ka nui a me na mea e kupono ai na luna nana koho balota, a i ole ia, e pili ana i na moho holo balota i ke koho ana i na elele i olelo ia.

PAUKU 12. E hoihoi aku no na luna nana i ka lakou mau hoike i ka Ilamuku, a i ole ia, i ka Makai Nui o ko lakou mau mahele pakahi, a hoopukaia na palapala hoike e like me ka hana ana ma ke koho ana no na Alii.

PAUKU 13. E loa a i kela a me keia elele he hookahi haneri dala ma ke ano uku piha no kana hana.

PAUKU 14. O ka lunahoomalu o na Aha Hooko me Kuka oia no ka lunahoomalu o ka Aha hana Kumukanawai. Ua hiki e kohoia na luna e ae a ka Aha hana Kumukanawai e hooholo ai.

PAUKU 15. O ka hapanui o na lala a pau o na elele a me na lala o na Aha Hooko me Kuka oia no ka lawa ana o ka hapanui.

PAUKU 16. E alakai ia ka Aha mamuli o na rula mau o ka lawelawe ana i na halawai ahaolelo, ina aole i kuhikuhi ia ma kekahi ano okoa ma kekahi mau rula i lawe ia e lakou na lakou.

PAUKU 17. O ka Aha hana Kumukanawai wale no ka lunakanawai a mana nana e hoomaopopo i ke kupono o na elele. O ka malama a hooko ole i ka olelo hooiki i kauoha ia ma keia Kanawai he kumu kupono ia no ka hoole ana, a i ole ia, kipaku ana i kekahi elele.

PAUKU 18. Ka olelo hoohiki :

Helu....

Ko Hawaii Pae Aina,

Mokupuni o..... } ss.
Apana o..... }

Owau o....., nona na makahiki he....., he kanaka ma ka hanau ana no....., e noho ana ma....., ma ka apana i olelo ia, ke hoohiki nei me ka oiaio imua o ke Akua Mana Loa, e kokua a kupaa no au mamuli o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina, a e kue no au i na hoao ana a pau e kukulu hou i aupuni Moi ma na ano a pau ma ko Hawaii Pae Aina.

PAUKU 19. E mana keia Kanawai i kona manawa e hoolaha ia.

Aponoia i keia la 15 o Maraki, M. H. 1894.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii
Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 70.

HE KANAWAI E HOOMAPOPO AI I HAAWINA HOOMAU NO KA WAHINE KANEMAKE A JAMES KAUHANE I MAKE.

No ka mea, o James Kauhane o Honolulu, Oahu, iho nei, ua noho oia ma ke ano he makai, hooko pololei i ka oihana no na makahiki he nui malalo o ke Aupuni Hawaii, a ua lilo kona ola oiai oia e hana ana i ka hana ma ia ano makai, a ma ka manawa hoi e hoike ana i kona wiwo ole a hoomanawanui maoli, a

No ka mea, i ka manawa i make ai o James Kauhane i olelo ia ua koe mai kana wahine o Mele Kauhane me ka loa ole iaia ka lako e pono ai kona ola ana; nolaila,

E Hooholoia e ke Aha Hooke a me ka Aha Kuka o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina:

PAUKU 1. Ma keia ua haawi mau ia na Dala he Elua Haneri me Kanaha i ka makahiki ia Mele Kauhane i olelo ia.

PAUKU 2. E hoomaka ana ma ka la kanakolu-kumamakahi o Maraki, M. H. 1894, e uku aku ke Kuhina Waiwai ia Mele Kauhane i olelo ia, mailoko ae o ka Waihona o ka Lehulehu, i na dala he iwakalua i ka pau ana o kela a me keia mahina.

Eia no nae hoi, ina mare hou o Mele Kauhane i olelo ia, alaila, e pau a lilo i mea ole ka haawina e haawi ia nei iaia.

PAUKU 3. E mana keia Kanawai mai kona la aku e hoo-holo ia ai.

Aponoia i keia la 15 o Maraki, M. H. 1894.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o keAupuni Kuikawa o ko Hawaii
Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 71.

HE KANAWAI E HOOLOLI AI I KA PAUKU 20 O KE KANAWAI I KAPAIA "HE KANAWAI E PILI ANA I NA AUHAU KULOKO," I APONOIA MA KA LA 2 O DEKEMABA, 1892.

E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina:

PAUKU 1. Ma keia ke hoololiia nei ka Pauku 20 o ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e pili ana i na Auhau Kuloko," i aponoia ma ka la 2 o Dekemaba, 1892, ma ka pakui ana aku mahope o ka Pauku i olelo ia i na huaolelo mahope iho nei: "Eia no nae hoi, e loaa i ka Hope Lunahelu no ka Apana o Kona, Mokupuni o Oahu, ka uku no kana hana, ka uku i hooholoia i kela a me keia manawa, ma kahi o na uku komisina maluna o na auhau i oliia eia. O ia uku e hookaa ia mai-loko ae o na auhau i oliia ma ka apana o Kona i olelo ia."

PAUKU 2. E mana keia Kanawai mai ka la mua o Iulai, M. H. 1894.

Aponoia i keia la 29 o Maraki, M. H. 1894.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii
Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 72.

HE KANAWAI E HOOKAAWALE AI I MAU HAAWINA DALA HOU AE NO
KA UKU O NA MAKAI O OAHU, A ME KELA A ME KEIA LILO MA
NA HIIHIA KIVILA ME KARAIMA MALALO O KA OIHANA O KA
LOIO KUHINA.

*E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni
Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina:*

PAUKU 1. Ma keia ke hookaawale ia nei na huina dala
mahope iho nei i hiki ka huina i ka Ehiku Tausani Elua Ha-
neri me Umikumamalua me 12-100 Dala (\$7,212.12) mailoko
ae o ka Waihona o ka Lehulehu, mawaho ae o na huina dala
i hookaawale ia mamua aku nei, no ka uku o na Makai o
Oahu, a me kela a me keia lilo a me na lilo o na Hihia Kivila
me Karaima, malalo o ke Keena o ka Loio Kuhina, i mea e
hookaa ia ai na bila i hookaa ole ia no na makahiki elua i
pau ma ka la 31 o Maraki, 1894, oia hoi keia:

Uku o na Makai o Oahu.....	\$ 4,017 28
Kela a me keia Lilo me na lilo ma na Hihia Kivila	
me Karaima	3,194 84
	<hr/>
	\$ 7,212 12

PAUKU 2. E mana keia Kanawai mai kona la aku e hoo-
laha ia ai.

Aponoia i keia la 5 o Aperila, M. H. 1894.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii
Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 73.

HE KANAWAI E HOOKAAWALE ANA I NA HAAWINA DALA NO NA UKU MAKAHIKI ME NA UKU HANA ILOKO O NA MAKAHIKI ELUA E PAU ANA MA KA LA KANAKOLU-KUMAMAKAHI O MARAKI, M. H. 1896.

E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni Kuikawa o ke Hawaii Pae Aina:

PAUKU 1. O na huina dala malalo iho nei, i hiki aku ka huina i ka \$1,648,018.00 ma keia ua hookaawale ia e uku ia mailoko ae o na dala a pau iloko o ka Waihona i loa mai na loa mau o ko Hawaii Pae Aina, no na makahiki elua e hoo-maka ana mai ka la 1 o Aperila, M. H. 1894, a e pau ana ma ka la 31 o Maraki, M. H. 1896.

NA UKU MAKAHIKI A ME NA UKU HANA.

Uku o ka Peresidena.....	\$ 24,000	
	<hr/>	\$ 24,000

NA UKU HOOMAU.

Moiwahine Kanemake Kapiolani.....	\$ 4,000	
Mrs Emma Barnard.....	600	
Mrs. Kamakani Simeona.....	400	
Mrs. Kaulua.....	400	
Mrs. Mele Kauhane.....	480	
Mrs. Mary R. Stoltz.....	720	
	<hr/>	\$ 6,600

OIHANA HOOKOLOKOLO.

Uku Lunakanawai Kiekie.....	\$ 12,000
Uku Kokua Lunakanawai Ekahi.....	10,000
Uku Kokua Lunakanawai Elua.....	10,000
Uku Kakauolelo o ka Oihana Hookolo- kolo.....	5,400
Uku Kokua Kakauolelo.....	1,200
Uku Kakauolelo Pokole.....	4,800
Uku Maheleolelo Hawaii, Aha Kiekie me Kaapuni.....	5,000
Uku Mahele me Unuhiolelo Pake.....	3,600
Uku Mahele me Unuhiolelo Pukiki.....	1,800
Uku o na Elele.....	1,920

APANA HOOKOLOKOLO EKAHI.

Uku Lunakanawai Kaapuni Ekahi, Apana Ekahi.....	\$ 8,000
Uku Lunakanawai Kaapuni Elua, Apana Ekahi.....	8,000
Uku Kakauolelo Ekahi, Apana Ekahi....	3,600
Uku Kakauolelo Elua, Apana Ekahi.....	3,000
Uku Lunakanawai Apana, Honolulu, Papa Ekahi.....	5,000
Uku Kakauolelo me Maheleolelo, Hono- lulu, Aha Apana.....	2,400
Uku Lunakanawai Apana, Ewa, Papa Eha	1,680
Uku Lunakanawai Apana, Koolaupoko, Papa Eono.....	1,000
Uku Lunakanawai Apana, Koolauloa, Papa Ehiku.....	800
Uku Lunakanawai Apana, Waialua, Papa Ehiku.....	800

Uku Lunakanawai Apana, Waianae, Papa Ehiku	\$ 800
---	--------

APANA HOOKOLOKOLO ELUA.

Uku Lunakanawai Kaapuni, Apana Elua . . \$	6,000
Uku Kakauolelo, Apana Elua	1,200
Uku Lunakanawai Apana, Lahaina, Papa Eha	1,680
Uku Lunakanawai Apana, Wailuku, Papa Ekolu	2,200
Uku Lunakanawai Apana, Makawao, Papa Ekolu	2,200
Uku Lunakanawai Apana, Hana, Papa Eha	1,680
Uku Lunakanawai Apana, Kipahulu, Papa Ewalu	600
Uku Lunakanawai Apana, Honuaula, Papa Ewalu	600
Uku Lunakanawai Apana, Molokai, Papa Eono	1,000
Uku Lunakanawai Apana, Lanai, Papa Ewalu	600

APANA HOOKOLOKOLO EKOLU.

Uku Lunakanawai Kaapuni, Apana Ekolu me Eha	\$ 6,000
Uku Kakauolelo Apana Ekolu me Eha . .	2,000
Uku Lunakanawai Apana, Kohala Akau, Papa Ekolu	2,200
Uku Lunakanawai Apana, Kohala Hema, Papa Eono	1,000
Uku Lunakanawai Apana, Kona Akau, Pa- pa Ehiku	800

Uku Lunakanawai Apana, Kona Hema, Papa Ehiku.....	\$ 800
Uku Lunakanawai Apana, Kau Komohana, Papa Eono	1,000
Uku Lunakanawai Apana, Kau Hikina, Papa Ehiku.....	800

APANA HOOKOLOKOLO EHA.

Uku Lunakanawai Apana, Hilo Hema, Papa Elua	\$ 2,880
Uku Lunakanawai Apana, Hilo Akau, Papa Ehiku.....	800
Uku Lunakanawai Apana, Hamakua, Papa Eko'u.....	2,200
Uku Lunakanawai Apana, Puna, Papa Ehiku	800

APANA HOOKOLOKOLO ELIMA.

Uku Lunakanawai Kaapuni, Apana Elima	\$ 6,000
Uku Kakuolelo, Apana Elima.....	800
Uku Lunakanawai Apana, Lihue, Papa Eha	1,680
Uku Lunakanawai Apana, Waimea, Papa Eha	1,680
Uku Lunakanawai Apana, Koloa, Papa Elima.....	1,200
Uku Lunakanawai Apana, Kawaihau, Pa- pa Eono	1,000
Uku Lunakanawai Apana, Hanalei, Papa Eono	1,000
	<hr/> \$ 143,200

OIHANA O KO NA AINA E.

Uku Kuhina o ko na Aina E	\$ 9,000
Uku Kakauolelo Kiekie.	4,800
Uku o na Kakauolelo	5,400
Uku Elele ma Wasinetona	12,000
Uku Kakauolelo Keena Kanikela ma Wasinetona.	8,400
Na Lilo o ke Keena Kanikela	7,600
Uku Kanikela Nui, Kapalakiko.	8,000
Kokua Kakauolelo, Kapalakiko.	2,500
Uku Elele, Keena o ko na Aina E.	960
Bana	36,000
Malama ana i na Moolelo Kahiko.	2,400
Malama Hale Pauda	1,200
	<hr/> \$ 98,260

OIHANA WAIWAI.

Uku Kuhina Waiwai.	\$ 9,000
Uku Luna Hooia	7,200
Uku Luna Buke Helu.	5,400
Uku Kakauolelo Keena Waiwai.	3,600
Uku Kakauolelo Elua me Elele.	1,200
Uku Luna Auhau, Oahu.	5,400
Uku Luna Auhau, Hawaii	5,000
Uku Luna Auhau, Maui	4,600
Uku Luna Auhau, Kauai	4,000
Uku Hope Luna Auhau, Oahu.	4,000
Uku a ke Kakauolelo a ka Luna Auhau, Oahu	1,500
Uku o na Luna Auhau me Luna Helu.	43,000
	<hr/> \$ 93,900

BURO OIHANA LETA.

Uku Luna Leta Nui.	\$ 6,000
Uku Kakauolelo.	4,200
Uku Luna Nui o ka Baneko Hale Leta. ...	3,600

Uku Luna Nui o ka Oihana Kikoo Dala

Hale Leta.....	\$ 3,600	
Uku o na Kakauolelo.....	25,920	
Uku o na Luna Leta.....	35,000	
Uku o na Luna Lawe Leta.....	29,000	
	<hr/>	\$ 107,320

BURO OIHANA DUTE.

Uku Luna Dute Nui	\$ 6,000	
Uku Hope Luna Dute Nui	5,400	
Uku Malama Buke.....	3,000	
Uku Malama Hale Papaa	3,000	
Uku Kakauolelo Ekahi.....	3,000	
Uku Kakauolelo Elua.....	2,700	
Uku Kakauolelo Ekolu.....	2,400	
Uku Luna Kiai Awa, Honolulu	3,600	
Uku Hope Luna Kiai Awa, Honolulu....	2,400	
Uku Luna Awa	6,000	
Uku o na Luna Koho Waiwai	3,600	
Uku o Ekolu Pailata.....	14,400	
Uku Malama Hale Aila Mahu	1,800	
Uku Kokua Hale Papaa	3,200	
Uku o na Kokua Kiai, Honolulu.....	30,240	
Uku Kokua Kiai o na Awa a pau	8,000	
Uku Luna Dute, Kahului.....	3,000	
Uku Luna Dute, Hilo	3,000	
Uku Luna Dute, Mahukona me Honoipu.	1,440	
Uku Luna Kiai Awa, Kahului.....	2,000	
Uku Luna Kiai Awa, Hilo.....	2,000	
Waapa Hale Dute, uku o ka poe hana....	400	
Uku Keiki o ke Keena	1,200	
Lilo o na Waapa Pailata o Honolulu	4,000	
	<hr/>	\$ 115,780
		<hr/>
		\$ 317,000
		<hr/>

KEENA O KA LOIO KUHINA.

Uku o ka Loio Kuhina	\$ 9,000
Uku Hope Loio Kuhina.....	6,000
Uku Ilamuku.....	6,000
Uku Hope Ilamuku.....	4,200
Uku Kakauolelo Ekahi a ka Ilamuku....	3,600
Uku Luna Paahao Nui, Halepaahao o Oahu.....	3,600
Uku Makai Nui, Hawaii	5,000
Uku Makai Nui, Maui.....	4,500
Uku Makai Nui, Kauai.....	4,000
Uku Kakauolelo a ka Makai Nui, Hawaii.	1,200
Uku Kakauolelo a ka Makai Nui, Maui..	1,200
Uku Kakauolelo a ka Makai Nui, Kauai..	600
Uku Hope Makai Nui, Hilo Hema	3,000
Uku Hope Makai Nui, Kohala Akau.....	2,400
Uku Hope Makai Nui, Kohala Hema....	1,080
Uku Hope Makai Nui, Hamakua.....	2,400
Uku Hope Makai Nui, Hilo Akau.....	1,440
Uku Hope Makai Nui, Kona Akau	1,440
Uku Hope Makai Nui, Kona Hema.....	1,440
Uku Hope Makai Nui, Kau	2,040
Uku Hope Makai Nui, Puna.....	960
Uku Makai, Hawaii.....	42,000
Uku Hope Makai Nui, Wailuku.....	2,400
Uku Hope Makai Nui, Makawao.....	2,400
Uku Hope Makai Nui, Lahaina.....	1,920
Uku Hope Makai Nui, Hana.....	1,920
Uku Hope Makai Nui, Molokai.....	1,600
Uku Makai, Maui.....	31,000
Uku Hope Makai Nui, Lihue.....	1,920
Uku Hope Makai Nui, Kawaihau.....	1,560

Uku Hope Makai Nui, Hanalei	\$ 1,560
Uku Hope Makai Nui, Koloa	1,560
Uku Hope Makai Nui, Waimea	2,400
Uku Makai, Kauai	15,000
Uku Hope Makai Nui, Koolaupoko	1,200
Uku Hope Makai Nui, Koolauloa	1,200
Uku Hope Makai Nui, Waialua	1,200
Uku Hope Makai Nui, Waianae	1,200
Uku Hope Makai Nui, Ewa	1,440
Uku Makai, Oahu	100,000
Uku o Elua Kakauolelo o ka Halewai...	2,880
Uku Makai ma ka Aha Kiekie	2,160
Uku Luna Nana Kaa	2,400
Uku o na Luna Nui, na Kiai me na Luna- paahao o na Halepaahao	45,000
Uku Kauka o ka Halewai a me Halepaa- hao	2,400
Uku Kakauolelo, Unuhi me Kope	2,400
Uku Oihana Makai Kiu	18,000
	<hr/> \$ 353,820

BURO OIHANA AO PALAPALA.

Uku Kahukula Nui me kona man Lilo Kaahela	\$ 6,500
Uku Kakauolelo	4,800
Uku Elele me Kakauolelo Buke	1,800
Kokua i na Kula Beritania me Hawaii me na Kula Pualu, na Uku Kumu.	324,000
(Ua haawi ia keia Haawina mamuli o ka ae ia ana e hoihoi i na loa a pau o ka Papa iloko o ka Waihona ma ke ano he loa aupuni).	
Uku Kumu Akeakamai	2,000
Na Lilo Ao Kumu	600
	<hr/> \$ 339,700

OIHANA KALAIATNA.

Uku Kuhina Kalaiaina	\$ 9,000	
Uku Kakauolelo	5,400	
Uku Kokua Kakauolelo Ekahi	3,600	
Uku Kokua Kakauolelo Elua	2,640	
Uku Kokua Kakauolelo Ekolu	1,800	
Uku Kakauolelo Aina Aupuni	4,200	
Uku Kokua Kakauolelo Aupuni	1,800	
Uku Kakau Pokole, Kope me Pai Lima o ke Keena Kalaiaina	1,920	
Uku o Elua Elele	1,920	
	<hr/>	\$ 32,280

BURO ANA AINA.

Uku Luna Ana Aina Nui	\$ 6,000	
Uku Kokua ma ke Keena	4,800	
Uku Kokua ma ke Kulanakauhale me ha- na o kela a me keia ano	4,800	
Uku Kokua ma na Aina Aupuni	3,600	
Uku Kokua Elua ma ke Keena	2,400	
Uku Kokua Elua ma ke Kulanakauhale me hana o kela a me keia ano	1,680	
Uku Kokua Elua ma na Aina Aupuni	1,200	
Uku Elele	960	
	<hr/>	\$ 25,440

KEENA HOONA.

Uku Luna Kakan Kope	\$ 5,000	
Uku Hope Luna Kakau me Kope	3,600	
Uku o Ekolu Kakau Kope, o \$70, \$60 \$50 o ka mahina pakahi	4,320	
	<hr/>	\$ 12,920

BURO HOOPAE LIMAHANA.

Uku Luna Nana me Maheleolelo Iapana .	\$6,000
---------------------------------------	---------

Uku Kakauolelo o ka Papa Hoopae Lima-

hana .....\$ 2,400

Uku Malama Kahua Hoopae Limahana.. 240

—————\$ 8,640

BURO OIHANA WAI.

Uku Luna Wai Nui, Honolulu, me ke Ka-

kauolelo o ka Makeke.....\$ 5,000

Uku Kakauolelo..... 3,600

Uku o na Luna Malama Lua Wai 2,640

Uku Hana Paipu me Hope..... 2,640

Uku Luna Nana Ki Wai..... 2,184

Uku Luna Wai o na Moku..... 960

Uku hana Makeke 720

Uku Luna Wai Nui, Hilo..... 1,200

Uku Luna Wai Nui, Koloa..... 50

Uku Wiliki, Makiki 1,560

—————\$ 20,554

BURO O NA HANA HOU.

Uku Luna Hoohana Nui.....\$ 6,000

Uku Malama Buke..... 3,000

Uku Malama Uwapo me Boe ma Lahaina 240

Uku Luna Alanui, Honolulu 4,800

Na Alanui me na Alahaka, Honolulu, me
uku hana..... 26,664

Uku hana Moku Kolo Moku..... 12,600

Kiai Mahu Eli Awa..... 1,200

Kapena Mahu Eli Awa 1,800

—————\$ 56,304

PAPA OLA.

Uku Kakauolelo.....\$ 3,600

Uku o na Kauka Aupuni..... 36,000

Na Lilo o kela a me keia ano, na uku

hana 11,640

Na Keiki Ma'i Lepera ole, na uku hana..\$	912	
Lawe ana i na Opala, uku hana.....	7,560	
Kahua Hoomalu Ma'i, uku hana	1,200	
Malama ana i na Halema'i, uku hana	7,200	
Kanawai Hookamakama, uku hana.....	1,800	
Hookaawale ana i na Ma'i Lepera, uku hana	38,400	
	<hr/>	\$ 108,312

KELA A ME KEIA LILO.

Oihana Kinaiahi o Honolulu, uku hana mau	\$ 31,440	
Luna Koho Balota Nui.....	1,200	
Uku Kauka o na Holoholona Ma'i.....	1,200	
Uku o ka Luna Nana Moku ma Leahi....	1,800	
Uku Malama Oihana Kinaiahi, Hilo.....	240	
Uku Malama o na Hale Ipukukui.....	6,720	
	<hr/>	\$ 42,600

HALEMA'I PUPULE.

Uku Luna Nui	\$ 3,600	
Uku o na Kokua	16,824	
	<hr/>	\$ 20,424

KUKUI UWILA.

Uku hana.....	\$ 13,200	
	<hr/>	\$ 13,200

NA ULULAAU A ME NA WAHI HOOULU LAU.

Uku o ke Komisina.....	\$ 3,600	
Uku Professor Koebele.....	5,000	
Uku Mea Malama Wahi Hooulu Laau ...	2,040	
Uku o na kanaka hana ma Makiki.....	1,800	
Uku Mea Malama Ululaau ma Makiki....	1,800	
Uku o na kanaka hana ma kahi Hooulu Laau	1,080	
	<hr/>	\$ 15,320

NA KAHUA O KA LEHULEHU.

Uku hana ma na Hale Aupuni.	\$ 4,224	
Uku hana ma Tamaki a me Ema Kuea. . .	2,040	
Uku hana ma ka Ilina Alii me ka Pa . . .	780	
Uku hana o ka Mea Malama a Hoopono- pono i ke Kahua o ka Hale Hooko. .	2,400	
	—————	\$ 9,444
		<hr/>
		\$ 365,438
		<hr/>
		<u>\$ 1,648,018</u>

PAUKU 2. Ua ku no i ke kanawai ke Kuhina Waiwai ke hoomau aku i ka uku ana e like me na haawina i ae ia ma keia Kanawai a hiki i ka Ia 31 o Iulai, M. H. 1896, a ma ia hope aku, ma ia ano no a hiki i ka wa e hooholoia ai o na haawina hou.

PAUKU 3. Aole e uku ke Kuhina Waiwai, a i ole ia, ae paha e uku aku mai ka Waihona, kekahi dala no na hana i olelo ia ma keia Kanawai, koe wale no ma ke ano i hoakaka ia maloko nei, a o ka hoolilo ana me ka ae ole ia o kekahi dala mai ka Waihona ae me ka manao e hoike aku no ia mea imua o na Aha Hooko a me Kuka ma ka Bila Kanawai Hui-kala, ma keia, ua papa loa ia.

PAUKU 4. Aole e hiki i kekahi mea, e paa ana i kekahi mau oihana, i hookaawale ia ka uku e ohi i ka mea oi aku mamua o ka uku o ka oihana kiekie loa i paa ia eia, ina ua hiki aku ka uku o kekahi oihana e paa ana i ka umi-kumamawalu haneri dala a oi ae paha i ka makahiki, a aole no e loa ia iaia kekahi uku hou aku.

PAUKU 5. Aole e uku ke Kuhina Waiwai, a i ole ia, ae paha e uku ia mai ka Waihona ae kekahi huina no kekahi o na haawina o keia Kanawai i oi ae mamua o ka mea kupono

o ia haawina no ka manawa i hala, eia no nae, ua hiki i ka Aha Hooko e hoomana i ke Kuhina Waiwai e uku, ma ka hoike ana mai o ke poo o kekahi keena, i na dala i oi ae mamua o ia hapa.

PAUKU 6. E mana keia Kanawai a e lilo i Kanawai mai kona la e hoolaha ia.

Aponoia i keia la 26 o Aperila, M. H. 1894.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii
Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 74.

HE KANAWAI E PILI ANA I NA EEMOKU PAKE, E PAKUI ANA I KA MOKUNA LXXX. O NA KANAWAI O 1892, I HOOHOLOIA MA KA LA 30 O NOVEMABA, M. H. 1892, I KAPAIA "HE KANAWAI E HOOHAIKI AI I KA HELE ANA MAI O NA EEMOKU PAKE."

E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina :

PAUKU 1. Mawaho ae o na kumu i hoakaka ia ma ka Pauku 2 o ka Mokuna LXXX. o na Kanawai o ke Kau o 1892, e hiki ai e haawi ia na palapala ae i na Pake e komo iloko o ko Hawaii Pae Aina e lawelawe ma ke ano he mau limahana oihana mahiai ma na mahinaai, a i ole ia, maloko o na hale wili laiki a ko paha, e haawi ia ua palapala ae la mamuli wale no o keia kumu hou iho e uku ia aku e ka haku hana he hookahi dala me kanalima keneta mailoko ae o na dala e loa ana i ka paahana i ka pau ana o kela a me keia mahina i ka

Papa Hoopae Limahana ma ke ano a malalo hoi o na rula a ka Papa e kauoha ai, a hiki i ka manawa e hiki ai ka huina o ia mau hookaa ana ma kela a me keia mea i ke kanakolu-kumamaono dala e paa ia ma ke ano he waihona no ka limahana no na hana i hoakaka ia mahope iho nei maloko nei.

PAUKU 2. E malama ka Papa Hoopae Limahana i mau helu kupono me kela a me keia limahana no na huina i hookaa ia eia malalo o keia Kanawai. Ma ke poo o kela a me keia helu e kapiliia ke kii o ka limahana a e kakauia me kona inoa a me ka helu o kona palapala. O na dala a pau i hoahuia pela e na limahana e waiho ia aku no ia e ka Papa Hoopae Limahana maloko o ka Baneko Hale Leta, a e kakau ia no ka ukupanee ma ke ano he loaa ma ka helu o kela a me keia limahana ma ke ano e like me ia e hana ia nei e ka Baneko Hale Leta.

PAUKU 3. I mea e hiki ai e hoomaopopo pono ia ai ka limahana e haawi aku no oia i ka Papa Hoopae Limahana i kona manawa e hiki mai ma keia Aupuni i elua mau kii paia ma ke ano ekolu-hapaha o ka helehelena, hookahi o ia mau kii e malama ia e ka Papa Hoopae Limahana, a o kekahi e hoopiliia i ka palapala hoike e maopopo ai ka limahana.

PAUKU 4. I ka manawa e pau ai ka lawelawe ana o ka limahana ma ke ano he paahana ma na oihana mahiai, a i ole ia, ma ke ano he limahana ma na hale wili ko a laiki paha, a haalele i ko Hawaii Pae Aina, e lawelawe ia ka huina dala e ku ana ma kona inoa e like me keia mahope iho nei: E hoolilo ka Papa Hoopae Limahana i na dala o ia huina e lawa ai ka hookaa ana i kona uku moku e hoi ai a e haawi i ke koe-na iaia.

PAUKU 5. O kela a me keia mea hooohana i na Pake i hoo-komo ia mai iloko o keia Aupuni malalo o na palapala ae i

hoakaka ia ma keia Kanawai, e hookaa ole ae ana i ka Papa Hoopae Limahana i na huina i hoakaka ia maluna ae nei mai-loko ae o na uku hana o ia mau limahana, ma ka manawa a me ke ano i kauoha ia e ka Papa i olelo ia, e manao ia ua hana i ka hewa mikamina a ua hiki e hoopaiia e uku i kekahi hoopai aole e emi malalo o umi dala, aole hoi e oi aku mamua o kanalima dala no kela a me keia hana ole ana; a ua hiki i ka Papa i olelo ia ma ia hope iho e hoole i ka ae ana aku i ke noi o ia haku hana i palapala ae no na Pake e komo mai iloko o keia Aupuni.

Eia no nae hoi, ina o kekahi haku hana o ia ano e hoike ae i ka Papa i olelo ia iloko o kanakolu la mahope iho o ia hana ole ana i na kumu kupono no ia hana ole ana, alaila, aole no e kau ia na hoopai i olelo ia.

PAUKU 6. E mana keia Kanawai mai kona la aku e hoolaha ia ai.

Aponoia i keia la 3 o Mei, M. H. 1894.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii
Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 75.

HE KANAWAI E HOOLOLI AI I KA PAUKU 32 O KA MOKUNA XXXII.
O NA KANAWAI O 1870, E PILI ANA I KA PALAPALA KUU KINO,
A E HAAWI I KA MANA I NA AHA HOOKOLOKOLO KAAPUNI A
ME NA LUNAKANAWAI KAAPUNI MA KE KEENA E HOOPUKA I
NA PALAPALA KUU KINO MA KEKAHI MAU HIHIA.

*E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni
Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina:*

PAUKU 1. Ma keia ua hoopau loa ia ka hopunaolelo hope
o ka Pauku 32 o ka Mokuna XXXII. o ke Kanawai o 1870, e
pili ana i ka Palapala Kuu Kino, oia hoi na huaolelo mahope
iho nei: "Aka nae, ua haawi ia kela mana i na Lunakana-
wai o ka Aha Kiekie wale no."

PAUKU 2. E loa no i na Aha Hookolokolo Kaapuni a me
na Lunakanawai Kaapuni ma ke Keena maloko iho o ko la-
kou Apana Kaapuni ka mana e hoopuka i na Palapala Kuu
Kino ma na hihia i loa ole ke kuleana e koi i na palapala o
ia ano ma ke ano he kuleana no ia mea e like no me na hihia
i hoopuka ia na palapala o ia ano ma ke ano he kuleana e
hoopuka ia, maloko o na hoakaka ana o ka Mokuna XXXII.
o na Kanawai o 1870.

PAUKU 3. E mana keia Kanawai mai kona la aku e hoo-
laha ia ai.

Aponoia i keia la 10 o Mei, M. H. 1894.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii
Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 76.

HE KANAWAI E HAAWI ANA I MANA HOU AE I NA LUNAKANAWAI A
ME NA AHA HOOKOLOKOLO KAAPUNI O NA APANA HOOKOLO-
KOLO KAAPUNI O KO HAWAII PAE AINA.

*E Hooholoia e ka Aha Hooke a me ka Aha Kuka o ke Aupuni
Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina :*

PAUKU 1. E loa no ka mana i na Lunakanawai o na Aha
Hookolokolo Kaapuni o ko Hawaii Pae Aina ma ke Keena e
hoopuka i na palapala hopu no ka hopu ana, ma kekahi wahi
o ko Hawaii Pae Aina, i kekahi kanaka i hoopiiia malalo o
ka hoohiki, a i ole ia, no ke karaima a mikamina paha i hana
ia ma kekahi wahi o ko Hawaii Pae Aina, a e ninaninau a e
waiho aku ia kanaka i hoopiiia no ka hookolokolo ia ana imua
o ka Aha Hookolokolo Kaapuni o ka Apana Hookolokolo
Kaapuni i hoopuka ia ai ka palapala hopu, a i ole ia, imua o
kekahi Aha Hookolokolo Kaapuni e ae ma ko Hawaii Pae
Aina.

PAUKU 2. Ma keia ua haawi ia ka mana hookolokolo i na
Aha Hookolokolo Kaapuni o ko Hawaii Pae Aina ma na hibia
hewa a pau e ulu ae ana ma na wahi a pau ma ko Hawaii Pae
Aina.

PAUKU 3. E mana keia Kanawai mai kona la aku e hoo-
laha ia ai.

Aponoia i keia la 10 o Mei, M. H. 1894.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii
Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 77.

HE KANAWAI E HOOLOLI AI I NA PAUKU 1 A ME 6 O KE KANAWAI 12 O KE AUPUNI KUIKAWA, OIA KE KANAWAI I KAPAIA "HE KANAWAI E HOOHAIKI AI I KA LAWE ANA MAI A ME KE KUAI ANA O KA OPIUMA A ME NA MEA I HANA IA NO LOKO MAI O KA OPIUMA," I APONOIA MA LA 16 O FEBERUARI, M. H. 1893.

E Hoololoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina :

PAUKU 1. Ma keia ua hoololiia ka Pauku 1 o ke Kanawai 12 o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina, oia no "He Kanawai e Hoohaiki ai i ka lawe ana mai a me ke Kuai ana o ka Opiuma a me na mea i hana ia no loko mai o ka Opiuma," i aponoia ma ka la 16 o Feberuari, M. H. 1893, a penei e heluhelu ia ai :

"PAUKU 1. Ua kapu loa ka lawe ana mai i ka opiuma a mea paha i hana ia no loko mai o ka opiuma maloko o ko Hawaii Pae Aina, koe wale no na mea i hoakaka ia ma ka Pauku 2 o keia Kanawai ; a o ka mea nana e hoopae mai, kuai aku, haawi a hoolako aku paha i ka opiuma a mea paha i hana ia no loko mai o ka opiuma i kekahi kanaka ma ko Hawaii Pae Aina, koe wale no na mea i olelo ia ma ka Pauku 2 o keia Kanawai, e hoopaiia oia aole e emi malalo o elima haneri dala, a aole e oi aku mamua o elua tausani dala, a e hoopaahao ia ma ka hana oolea no kekahi manawa aole i emi malalo o hookahi mahina, aole hoi e oi aku mamua o elua makahiki ; a o ka hapalua o ka hoopai dala i olelo ia e haawi ia

i ka mea i waiho mai i ka hoike i hoahewaia ai ka mea hana hewa."

PAUKU 2. E hoololiia a ma keia ke hoololiia nei ka Pauku 6 o ke Kanawai i olelo ia a penei e heluhelu ia ai :

"PAUKU 6. Na ka Papa Ola no iloko o ka manawa kupono e kuai aku i na opiuma a mea paha i hana ia no loko mai o ka opiuma a pau i komo iloko o kona malama ana, no ke kumukuai ana i manao ai ua kupono, o ia kuai ana ua hiki no e hana ia ma ke akea a akea ole paha e like me ka manao o ka Papa, eia nae, o na opiuma a pau i kuai ia aku pela e lawe ia aku mai keia Aupuni aku. O na loa a pau mai ke kuai ana i na opiuma i lilo i ke Aupuni, he waiwai no ia no ke Aupuni Hawaii; eia no nae hoi, ua hiki no i ka Papa Ola, ke manao ia he pono, e hoopau loa i kekahi, a i ole ia, na opiuma no a pau loa e paa ana ma kona lima mamuli o na hoakaka ana a keia Kanawai. Ma kahi o ka hapalua o na loa a pau i loa ma ke kuai ana i na opiuma i lilo i ke Aupuni i haawi ia mamua aku nei i ka mea nana i hoike mai ia opiuma, e uku ia ua mea la nana i hoike mai i hookahi dala no ka paona opiuma maoli, a i ole ia, mea i hana ia no loko mai o ka opiuma paha i hopu ia, a i hoolilo ia paha i ke Aupuni; o ia huina e uku ia mailoko mai o kekahi huina dala kupono no ia mea, a e uku ia i ka manawa e hooholoia ai ua opiuma la i ke Aupuni."

PAUKU 3. E mana keia Kanawai mai kona la aku e hoolaha ia ai.

Aponoia i keia la 10 o Mei, M. H. 1894.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii
Pae Aina.

J. A. King,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 78.

HE KANAWAI E HAAWI ANA I KA PAPA OLA KA MALAMA ANA A ME
KA HOOPONOPONO ANA I KA HALEMA'I PUPULE.

*E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni
Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina :*

PAUKU 1. Mai a mahope aku hoi o ka hooholoia ana o
keia Kanawai e lilo i ka Papa Ola ka malama ana a me ka
hooponopono ana o ka Halema'i Pupule ; a o na mana a me na
hana a pau i kauoha ia mamua aku nei ma ke kanawai no ke
Kuhina Kalaiaina e pili ana i ka malama ana i ka poe pupule
a me ka hookuu ana i ka poe i pupule a ua ola, e haawi ia a
e hana ia e ka Papa Ola.

PAUKU 2. E mana keia Kanawai ma kona la aku e hoo-
laha ia ai.

Aponoia i keia la 1 o Iune, M. H. 1894.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii
Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 79.

HE KANAWAI E HOOMAHUAHUA AI I NA PONO O KA WAIHONA HAWAII A E HOOMAOPOPO AI NO KA HOOKAA IA ANA O NA AIE MAWAENA O KA LA 1 O IUNE A ME KA LA 31 O DEKEMABA O KELA A ME KEIA MAKAHIKI.

E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina :

PAUKU 1. Ua hiki i ke Kuhina Waiwai, me ka aponoia ana e ka Aha Hooko, e hoopuka ma ke ano piha ma ke koho akea ia ana, i kekahi mea a hui paha i hoohuiia na Nota Manawa o ka Waihona ma ka inoa o ka Waihona Hawaii.

PAUKU 2. E hoopukaia ua mau Nota Waihona la i olelo ia ma na huina o Hookahi Tausani Dala, a i ole ia, kekahi huina o ia, a aole e oi aku mamua o hookahi Haneri me Kanalima Tausani Dala i kekahi manawa hookahi.

PAUKU 3. Aole e oi aku ka ukupanee mamua o ehiku pakeneta no ka makahiki hookahi, me ka hookuuia mai na auhau ae, a e hookaa ia ma ka la i kakau ia oia ka la e hookaa ai.

PAUKU 4. Ma na koho no ua mau Nota Waihona la i olelo ia e hoakaka ia ka ukupanee no na koho ana no ke dala gula, a i ole ia, no ke dala keokeo, a ina e hookaa ia ma ke dala gula a keokeo paha.

PAUKU 5. Aole e oi aku ka loihi o ka manawa e hoopukaia ai kekahi Nota Waihona mamua o ehiku mahina.

PAUKU 6. O ke ano o na Nota Waihona i olelo ia e like no ia me keia mahope iho nei :

NOTA WAIHONA HAWAII.

Helu....

Honolulu,....., 189..

\$......

Ua loa mai ia.....mai, ka huina o.....
 .....dala, e hookaa ia ma ke dala....., i ka
 manawa e hoike ia mai ai keia nota i kakauinoaia me ke ku-
 pono.

Ua hana ia keia aie no.....mahina me
 .....la, a e kau ana ka ukupanee a hiki
 i ka hookaa piha ia ana mai....., 189.., ma ka
 .....pa-keneta no ka makahiki.

.....,

Luna Buke Helu.

.....,

Kuhina Waiwai.

PAUKU 7. E mana keia Kanawai mai kona la aku e hoo-
 laha ia ai.

Aponoia i keia la 1 o Iune, M. H. 1894.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii
 Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 80.

HE KANAWAI E HOOKAAWALE ANA I MAU HAAWINA NO KA MALAMA ANA I KA OIHANA KOA O KE AUPUNI NO ELUA MAKAHIKI, MAI APERILA 1, 1894, A HIKI I MARAKI 31, M. H. 1896.

E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina:

PAUKU 1. Ma keia ke hookaawale ia nei ka huina o \$200,-000 e uku ia mailoko ae o na dala a pau maloko o ka Waihona i loa ma mai na kumu loa a pau o ko Hawaii Pae Aina no na makahiki elua e hoemaka ana ma ka la 1 o Aperila, M. H. 1894, a e pau ana ma ka la 31 o Maraki, M. H. 1896.

PAUKU 2. Ua ku no i ke kanawai ke Kuhina Waiwai e hookaa aku i ke dala ma ke ano kuli ke me keia Kanawai a hiki i ka la 31 o Iulai, M. H. 1896, a ma ia hope aku ma ia ano like a hiki i ka manawa e hooholoia ai na haawina hou ma ke kauoha a ka Aha Hooko.

PAUKU 3. Aole e ae ke Kuhina Waiwai e uku ia aku kekahi dala mai ka Waihona aku no na hana i olelo ia ma keia Kanawai koe wale no ma ke ano i hoakaka ia maloko o keia Kanawai, a o ka hoolilo ana i ke dala me ka mana ole mailoko ae o ka Waihona a ma ka Bila Kanawai Huikala e hoike ia ai inua o na Aha Hooko a me Kuka, ma keia, ua papa loa ia.

PAUKU 4. Aole e uku ke Kuhina Waiwai, aole hoi e ae e uku ia mai ka Waihona ae kekahi dala no ka haawina i hana ia ma keia Kanawai i oi ae mamua o ka mahele kupono o ia haawina no ka manawa i pau.

Eia no nae, ua hiki no i ka Aha Hooko e hoomana aku i ke Kuhina Waiwai e uku aku ma ke kikoo ana mai o ka Alihi-kaua Nui i na dala i oi ae mamua o ia hapa.

PAUKU 5. E mana keia Kanawai mai a mahope aku o kona la e hoolaha ia ai.

Aponoia i keia la 1 o Iune, M. H. 1894.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii
Pae Aina.

J. A. KING,
Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 81.

HE KANAWAI E HGOLOLI AI I KE KANAWAI I KAPAIA "HE KANAWAI E HOOKAAWALE ANA I MAU HAAWINA NO KA MALAMA ANA I KA OIHANA KOA O KE AUPUNI NO ELUA MAKAHIKI MAI APERILA 1, 1894, A HIKI I MARAKI 31, 1896."

E Hoololoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina:

PAUKU 1. Ma keia ke hoololiia nei ka Pauku 1 o ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e Hookaawale ana i mau Haa-wina no ka Malama ana i ka Oihana Koa o ke Aupuni no Elua Makahiki mai Aperila 1, 1894, a hiki i Maraki, 31, 1896," ma ka pakui ana aku i na huaolelo: "No ka malama ana i ka Oihana Koa o ke Aupuni."

PAUKU 2. E mana keia Kanawai mai kona la aku e hoolaha ia ai.

Aponoia i keia la 7 o Iune, M. H. 1894.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii
Pae Aina.

J. A. KING,
Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 82.

HE KANAWAI E LAIKINI ANA I KA HANA IA ANA O KA WAINA MAI KA
WAINA I HOULU IA MA KO HAWAII PAE AINA A ME KA HO-
AHU ANA, A ME KA OHI ANA I NA LOAA KULOKO MAI LAILA MAI.

*E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni
Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina :*

PAUKU 1. Ma keia ua hoomanaia ke Kuhina Kalaiaina e
haawi i na laikini no ka hana ana i ka waina mai na waina i
houlu ia ma ko Hawaii Pae Aina, ke waiho mua ae nae ka
mea noi i laikini me ke Kuhina i olelo ia i bona ma ke ano
mahope iho nei me hookahi hope kupono i lawa :

“E ike auanei na kanaka a pau ma keia palapala, o maua
o....., ka mua, a me.....,
ka hope, e noho ana ma....., ma ka Moku-
puni o....., ko Hawaii Pae Aina, ua hoopaa ia
a paa loa ia....., Kuhina Kalaiaina, a i kona
mau hope ma ka oihana no na dala hoopai he Elimā Haneri,
e ohia maluna o ko maua mau waiwai pakahi a hui paha ina
e kua ia kekahi o na kumu a pau paha i hoakaka ia maloko
nei. No ka hookaa pololei ana o ia mea, ma keia ke hoopaa
nei maua ia maua iho, me ko maua hooilina, hooko kauoha a
me na lunahooponopono waiwai.

“Hoike ko maua mau lima a me na sila i keia la....o....
....., M. H. 189..

“O ke kumu o keia hoopaa ana oia no, oia i o.....,
ka mua, i olelo ia, i keia la ua loa iaia he laikini e hana i ka

waina mai na waina mai i hooulu ia ma ko Hawaii Pae Aina, no na makahiki he ekolu mai keia la aku ; a nolaila, ina aole oia e hana i kekahi barani, rama, a i ole ia, wai ikaika e ae paha ; ina oia e hoouna i ka waina i hana ia pela i ka Luna Dute Nui no ka hoahu ana ma ka bona ; ina aole oia e hana i ka waina mai na waina mai i hooulu ia ma kekahi aina e ; ina aole oia e kuai i kekahi waina i hana ia malalo o keia laikini i kekahi mea mawaho ae o ka poe i laikini ia e kuai i na waiona ; ina oia ma ka la mua o Dekemaba a mamua ae paha o ia la o kela a me keia makahiki e haawi aku i ke Kuhina i olelo ia i hoike pololei ma ke kakau no ka nui o ka waina i hana ia eia iloko o ka makahiki i hala, ka nui i kuai ia a me ka nui e waiho ana ma kona lima, alaila, e lilo keia hoopaa ana i mea ole ; aka, ina aole pela ma ka hooiaio ia ana aku a maopopo i kekahi Lunakanawai Apana ua uhakiia kekahi, a i ole ia, o na kumu no a pau i hoakaka ia maluna, e lilo ka hoopai i olelo ia maloko o ka palapala hoopaa maluna ae nei no ka pomaikai o ke Aupuni Hawaii.

“(L.S.).....Ka Mua,

“(L.S.).....Ka Hope.”

PAUKU 2. O na waina a pau i hana ia malalo o na hoakaka ana o keia Kanawai e hooili ia no e ka mea nana i hana, a i ole ia, e ka mea nona ka laikini, i ka Luna Dute Nui, a nana no e hoahu ia mea ma ka bona malalo o na rula a me na hoo-ponopono ana e mana ana e pili ana i ka hoahu ana a me ka haawi ana aku i na waina a me na wai ikaika mai na aina e mai e waiho ana ma ka bona ; eia no nae hoi, aole e oi aku ka uku no ka hoahu ana o ia waina mamua o hookahi-hapaha keneta no ke galani no ka mahina hookahi.

PAUKU 3. Na ka Luna Dute Nui e kau aku a ohi mai i ka auhau kuloko maluna o na waina a pau i hana ia a i hoahu ia pela i hapalua o ka huina i kau ia a i ohia mai na waina mai

i hana ia ma na aina e a i like ka ikaika o ka alekohola maloko. E ohiaa ua auhau kuloko la i ka manawa e haawi ia aku ai ia waina i kekahi mea i laikini ia e kuai i na waiona nana i kuai i ua waina la me ka mea nana i hana.

PAUKU 4. I ka manawa e lilo ai ka bona i hoakaka ia ma Pauku 1 o keia Kanawai, e pau no a lilo i mea mana ole ka laikini i haawi ia e ke Kuhina Kalaiaina.

PAUKU 5. O ka mea e hana i ka waina i mea kuai aku me ka loaa mua ole o kekahi laikini e like me ia i hoakaka ia ma keia Kanawai, a i ole ia, ua loaa iaia he laikini e like me ia i olelo ia, ua kuai aku i ka waina i olelo ia ma kekahi ano e ae mai ka mea i hoakaka ia maloko o ka bona i hoakaka ia ma ka Pauku 1 o keia Kanawai, e kau ia no maluna ona na uku a me na hoopai i hoakaka ia no ke kuai ana i na waiona me ka laikini ole ke ku ka hewa iaia no ia mea imua o kekahi Lunakanawai Apana.

PAUKU 6. O ke Kanawai e ae ana no ka hana ana i ka waina, i aponoia ma ka la 13 o Dekemaba, M. H. 1855, a me na kanawai a me na hapa kanawai e ae a pau e kua ana i keia ma keia ke hoopau loa ia nei.

PAUKU 7. E mana keia Kanawai mai a mahope aku o kona la e hoolaha ia ai.

Aponoia i keia la 7 o Iune, M. H. 1894.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii

Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 83.

HE KANAWAI E HOOKAAWALE HOU AI I HUINA DALA I MEA E UKU
IA AI NA LILO O KE AUPUNI KUIKAWA O KO HAWAII PAE
AINA.

*E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni
Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina :*

PAUKU 1. Ma keia ke hookaawale hou ia nei ka huina o
Iwakalua-kumamakolu Tausani Eha Haneri me Elima Dala
me Umikumamahiku Keneta (\$23,405.17) mailoko ae o ka
Waihona o ka Lehulehu, no ka uku ana i na lilo o kela a me
keia ano o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina.

PAUKU 2. E mana keia Kanawai mai kona la aku e hoo-
holo ia ai.

Aponoia i keia la 15 o Iune, M. H. 1894.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o keAupuni Kuikawa o ko Hawaii
Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 84.

HE KANAWAI E HOOKAAWALE PONO ANA I NA HAAWINA DALA NO NA KEENA OIHANA O KE AUPUNI, NO NA MAKAHIKI ELUA E PAU ANA MA KA LA KANAKOLU-KUMAMAKAHI O MARAKI, M. H. 1896.

El Hooholoia e ka Aha Hoko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina :

PAUKU 1. O na huina dala malalo iho nei, i hiki aku i ka huina o \$1,449,228.67, ke hookaawale ia nei ma keia e uku ia aku mailoko ae o na dala a pau iloko o ka Waihona, i loaa mai na kumu loaa laulaha mai a pau o ko Hawaii Pae Aina, no na hana o na makahiki elua e hoomaka ana ma ka la mua o Aperila, M. H. 1894, a e pau ana ma ka la kanakolu-kumamakahi o Maraki, M. H. 1896.

AHAOLELO ME AHA KUKA.

Na Lilo Koho Elele a me ka Aha		
hana Kumukanawai	\$ 15,000 00	
Na Lilo o ka Aha Kuka	2,500 00	
	<hr/>	\$ 17,500 00

KEENA OIHANA HOOKOLOKOLO.

Na Lilo o ka Aha Kiekie a me na	
Aha Kaapuni	\$ 25,000 00
Uku o na Maheleolelo ma na Aha a	
pau i hoomakaukau ole ia he	
uku no ia mea, a me na Lilo o na	
Hoike ma na Hihia Hewa Ka-	
raima.	7,000 00

Kuai ana i na Buke Kanawai no ka Aha Kiekie a me na Aha Kaa- puni.....	\$ 1,000 00	
Pai-hakahaka ana a me Humu ana, Buke Eiwa o na Hoike Hawaii..	2,400 00	
Lako kakau a me kela a me keia Lilo o na Aha Hookolokolo a pau ...	1,500 00	
	<hr/> \$	<u>36,900 00</u>

KEENA O KO NA AINA E.

Kela a me keia Lilo o ke Keena o ko na Aina E.....	\$ 2,750 00	
Lilo i huiia me ko na Oihana Komisi- na me Kanikela.....	10,000 00	
Lilo Kanikela Hawaii, Kapalakiko..	2,500 00	
Lilo Kanikela Hawaii, Kapalakiko, o ke Kau i hala, i waiho ole ia mai mamua o ka hooponopono ia ana o na Buke.....	307 14	
Na Bila i uku ole ia o ke Kau i hala, mamuli o ka pau e ana o ka Haawina i hookaawale ia	133 86	
Kokua hoihoi ana mai i na Hawaii pilikia mai na Aina E mai	6,000 00	
Uku no ka hoi ana mai o Kauka Ma- kalua	400 00	
	<hr/> \$	<u>21,091 00</u>

KEENA O KA OIHANA WAIWAI.

Kela a me keia Lilo o ke Keena Wai- wai	\$ 3,480 00	
Aie o kela a me keia ano o ke Kau i hala.....	391 71	

Kela a me keia Lilo o ke Keena o ka		
Luna Hooia	\$ 600 00	
Pai-hakahaka ana i na Palapala Hooia		
a me na Bona	1,000 00	
Ukupanee o ka Aie Lahui o na dala i		
aie ia e hui pu ana me ka uku-		
panai no ka hoouna ana i Lada-		
na	460,000 00	
Aie Lahui no ka hookaa aku		
. . . . .	\$49,200 00	
Hoolawe dala i manao ia e		
waiho ana no ka hookaa		
ana i na Bona	29,200 00	
	—————	\$20,000 00
Na Lilo e pili ana i ka aie o 1893 . . .	10,860 00	
Hoihoi hou i ka hoopai ia Paelua		
(k.) i ohi ia ma o kekahi hoopai		
kue kanawai	37 00	
Uku kokua i ka Hui Aina me Kaama-		
hu, Oahu	4,600 00	
	—————	\$ 500,968 71
Na uku o ke Kau i hala i uku ole ia :—		
Lunakanawai Apana, Hana	\$ 125 00	
Lunakanawai Apana, Molokai	100 00	
Lunakanawai Apana, Wailuku	100 00	
Lunakanawai Apana, Kipahulu	25 00	
Lunakanawai Apana, Lihue	225 00	
Lunakanawai Apana, Kawaihau	125 00	
Lunakanawai Apana, Kona Akau	100 00	
Lunakanawai Apana, Waimea	150 00	
Lunakanawai Apana, Hamakua	225 00	
Lunakanawai Kaapuni, Aha Kaapuni		
Elua	250 00	
Kanikela Nui, Kapalakiko	333 34	
	—————	\$ 1,758 34

BURO DUTE.

Uku Hoolimalima o ka Hale Hoahu

Aila Mahu.....	\$ 324 00
Kela a me keia Lilo o ka Buro Dute.	7,000 00
Kela a me keia Aie o ke Kau i hala.	453 66
Kela a me keia Lilo o Maraki 31,	
1892	22 50
Mea Kiai Pailata.....	1,440 00
Lilo o na Waapa Pailata	1,000 00
Lilo o na aie Pailata o na Kau i hala.	18 25
Luna Koho Waiwai Pake me Iapana.	1,200 00
Dala no na Hana Kuikawa.....	2,500 00

\$ 13,958 41

BURO LETA.

Kela a me keia Lilo o ka Buro Leta	\$ 15,000 00
Kela a me keia aie o ke Kau i hala..	738 27
Kaa Lawe Leta i hookaawale ia....	3,500 00
Uku kokua o ka Hui Laina Mokuahi	
Oceanica a hiki i ka la mua o	
Iulai, 1894	3,750 00
Dala o ke Kikoo Hale Leta	3,500 00

\$ 26,488 27

BURO AUHAU.

Na Papa Hoopii Auhau.....	\$ 1,500 00
Na Metala Ilio.....	600 00
Kela a me keia Lilo Keena Auhau..	8,500 00
Kela a me keia aie o ke Kau i hala..	1,693 64
Koi a H. G. Treadway no ke dala i	
uku mua ia.....	140 34

\$ 12,433 98

\$ 555,607 71

KEENA OIHANA LOIO KUHINA.

Ola a me Malama ana o na Paahao..	\$75,000 00
Kela a me keia Lilo me na Lilo Hi-	
hia Kivila me Karaima.....	25,000 00
Na Aha Niele Koronero	1,500 00
	<hr/> \$ 101,500 00

BURO HOONAAUAO.

Kula Hoopololei Keoneula.....	\$ 3,500 00
Kokua Haumana Kulanui Sana Lui .	2,500 00
Kokua Haumana Kulanui Oahu....	900 00
Kokua Haumana Kula Kamehameha	700 00
Kokua Haumana Kulanui Iolani....	1,200 00
Kokua Haumana Kula Hanai o Hilo.	800 00
Lako kakau, kela a me keia Lilo no	
ke Keena a me na Kula.....	8,000 00
Hoomaemae hou ana i na halekula..	4,000 00
Na uku Haumana o ka Halekula Kai-	
kamahine Kawaihao no ke Kau	
i hala.....	425 00
Lilo no na Agena Kula.....	5,000 00
Na uku Haumana, Kula Hanai kaika-	
mahine	5,000 00
Kula Kaikamahine, na Virikina o ka	
Puuwai Laahia.....	1,000 00
Kula Hanalima o Kauai	1,000 00
Kula Kaikamahine o Sana Anaru...	1,000 00
Ao ana i ka hana a me na lako humu-	
humu no na Kula Aupuni.....	1,000 00
	<hr/> \$ 36,025 00

KEENA OIHANA KALAIAINA.

BURO ANA AINA.

Na Lilo o na Poe Ana Aina.....	\$15,000 00	
Na Lilo Keena, na Lako Hana, Pai- palapala ana, na Kii Palapala Aina, a pela aku.....	1,200 00	
Kilo-ua me na Ana Ea me Kai.....	1,000 00	
	—————\$	17,200 00

BURO KAKAU KOPE.

Kela a me keia Lilo.....	\$ 450 00	
Kope ana i na Papa Kuhikuhi.....	2,450 00	
	—————\$	2,900 00

BURO HOOPAE LIMAHANA.

Kela a me keia Lilo.....	\$ 1,000 00	
Hoolimalima	648 00	
	—————\$	1,648 00

BURO O NA HANA HOU.

Kela a me keia Lilo me na Lilo kaa- hele	\$ 2,000 00	
Na Hana Hou, na Lako Hale, a me na pakui i na Hale Aupuni. ...	36,675 00	
Hale Hookolokolo hou Honokaa....	3,500 00	
Hale Hookolokolo hou, Waiohinu...	3,500 00	
Hale Luna Paahao, Kohala Akau...	1,200 00	
Na Awa Pae me na Mouo, Hawaii...	2,500 00	
Na Awa Pae me na Mouo, Maui....	2,000 00	
Na Awa Pae me na Mouo, Molokai..	500 00	
Na Awa Pae me na Mouo, na Apana Kuwaho o Oahu.....	1,000 00	
Na Awa Pae a me na Mouo, Hono- lulu	1,000 00	

Na Awa Pae me na Mouo, Honolulu.	\$12,000 00	
Na Awa Pae me na Mouo, Kauai....	2,000 00	
Na Awa Pae me na Mouo, Laulaha .	5,000 00	
Uwapo ma Kaunakakai, Molokai....	2,000 00	
Na Lako Hale Ipukukui.....	1,000 00	
Mokumahu Kolomoku.....	8,500 00	
Eli ana i ke Awa o Honolulu.....	20,000 00	
	<hr/>	\$ 103,375 00

NA ALALOA ME NA ALAHAKA, HAWAII.

Hilo Akau.....	\$ 2,500 00	
Hilo.....	10,000 00	
Puna.....	1,500 00	
Kau.....	2,000 00	
Kona Hema.....	1,000 00	
Kona Akau.....	500 00	
Kohala Hema.....	1,250 00	
Kohala Akau.....	5,000 00	
Hamakua.....	1,250 00	
	<hr/>	\$ 25,000 00

NA ALALOA ME NA ALAHAKA, MAUI.

Lahaina.....	\$ 300 00	
Wailuku.....	2,200 00	
Makawao.....	300 00	
Hana.....	300 00	
Molokai.....	900 00	
	<hr/>	\$ 3,000 00

NA ALALOA ME NA ALAHAKA, OAHU.

Koolauloa.....	\$ 1,000 00	
Honolulu.....	96,975 00	
	<hr/>	\$ 97,975 00

(Ua hana ia keia Haawina mamuli
o ke kumu e hoihoi ia iloko o ka
Waihona ma ke ano he loa a Au-
puni, ka Auhau Alanui no ka
Apana o Kona, Mokupuni o
Oahu).

Na Hoailona me na Helu Alanui. . . . \$ 500 00

NA ALALOA ME NA ALAHAKA, KAUAI—

Koloa . . . . . \$ 2,000 00

Na Poino Alanui, na Mokupuni a pau 15,000 00

————— \$ 17,000 00

BURO OIHANA WAI.

Na Lilo Mau . . . . . \$ 8,500 00

Na hoomaemae ana i na Lua Hookio

Wai 5,000 00

Na hoomaemae Laulaha o na ano a

pau 12,000 00

————— \$ 25,500 00

Oihana Wai o Laupahoehoe. . . . . \$ 50 00

Oihana Wai o Hilo 500 00

Oihana Wai o Koloa. 150 00

Oihana Kinaiahi o Honolulu 13,812 00

Kukui Uwila. 13,000 00

Na Kahua o ka Lehulehu. 1,200 00

————— \$ 28,712 00

PAPA OLA.

Na Lilo Laulaha. . . . . \$ 5,000 00

Malama ana a me ka hoomaemae ana

i na Halema'i. 10,000 00

Na Laau Lapaau 9,000 00

Hookaawale ana i na Opala a me na

Lepo o na Lualilili me ka uku

ole 4,500 00

Malama ana i na Keiki Ma'i ole a na	
Ma'i Lepera	\$ 6,000 00
Na Lilo malalo o ke Kanawai Hooa-	
makama.....	1,000 00
Na Lilo o ke Kahua Hoomalu Ma'i..	6,000 00
Hookaawale, malama a lawelawe la-	
pau ana i na Ma'i Lepera.....	185,000 00
Na Lilo malalo o ke Kanawai Opiu-	
ma	3,000 00
Halema'i Pupule	22,640 00
	<hr/> \$ 252,140 00
Hoomalamalama ana i na alanui ma-	
waho aku o Honolulu	\$ 500 00
Pai Palapala ana.....	850 00
Na Lilo Koho Balota.....	10,000 00
Na Ululaaui a me na wahi hoopula-	
pula mea kanu.....	12,498 00
Hooulu ana i na laau maluna o ka	
aina mauka aku o Luakaha,	
Awawa o Nuuanu.....	1,700 00
Kokua i ka Halema'i Moiwahine....	20,000 00
Kokua i ka Home Makuahine Kapiolani	3,600 00
Na Lilo no ka hoopaa ana i na Palapala Hooia Palena Aina	100 00
Kela a me keia Lilo malalo o ke Kanawai Home Liilii.....	2,000 00
Ahahui Kapiolani Paka.....	5,000 00
Kokua i ka "Paredaiso o ka Pakapi-	
ka".....	2,200 00
Hoomalu ana i na Holoholona Ma'i..	862 00
Na Pa Aupuni (Pa Holoholona Aea).	400 00
Kokua Hoailona Moku ma Leahi...	200 00

Uku Hoolimalima o ke Kahua Hale	
Dute ma Kahului.....	\$ 600 00
Uku Hoolimalima o ke Kahua Hale	
Leta, Hilo.....	1,200 00
Kela a me keia Lilo o ke Keena Ka-	
lalaiaina.....	3,000 00
Niho pohaku a me ke kipapa ana i na	
ala helewawae o ke Aupuni	9,325 00
Lua Hookio Wai ma ke Kahua Ma'i	
Lepera.....	4,500 00
Luawai Aniani, Halema'i Pupule....	2,500 00
Hooponopono hou ana a me ke Pai	
hou ana i ke Kanawai Hoopai	
Karaima.....	2,500 00
Oihana Kinaiahi o Hilo.....	3,450 00
Na Bila i uku ole ia o kela a me keia	
Haawina i aie ia mamua o Ma-	
raki 31.....	5,969 96
Kokua i ka mokuahi mawaena o Ho-	
nolulu, Maui a me Lanai.....	5,200 00
"Paredaiso o ka Pakipika," mai ke	
Kau mai i hala.....	300 00
	—————\$ 106,104 96
	<u>680,604 96</u>
Huina Nui.....	<u>\$1,449,228 67</u>

PAUKU 2. E ku no i ke kanawai no ke Kuhina Waiwai ke hoomau aku i ka hookaa ana i kulike ai me na haawina i hoomana ia ma keia Kanawai, a hiki i ka la 31 o Iulai, M. H. 1896, a mahope aku o ia manawa ma ia ano like no, a hiki i ka manawa e hookaawale hou ia ai kekahi Bila Haawina hou.

PAUKU 3. Aole ke Kuhina Waiwai e kauoha e ae aku paha e uku i kekahi dala mai ka Waihona aku no na mea i olelo ia ma keia Kanawai, koe ma na ano i hoakaka ia maloko nei, a ke papa loa ia nei ma keia, ka hoolilo ia ana o kekahi dala mai ka Waihona aku me ka hoomana ole ia, me ka manao e hoike ia no ia mea mahope aku imua o na Aha Kuka ma ka Palapala Huikala.

PAUKU 4. E haawi wale ia no na aelike a pau no ke kuku-lu a hana hou ana i na hana Aupuni, i hiki aku i ka huina o elima haneri dala (\$500.00) a no ka hoolako ana aku i na mea hana, mea ai a mau mea e ae paha, ma ka hoolaha akea ana no na kohokoho, a aole hana Aupuni, lako mea hana a mau pono ai paha e mahelohelo ia, a i ole ia, e haawi liili ia aku i mea hoi e alo ae ai i na olelo o keia Pauku.

PAUKU 5. E mana keia Kanawai a e lilo i Kanawai mai kona la e hoolaha ia ai.

Aponoia i keia la 16 o Iune, M. H. 1894.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii
Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 85.

HE KANAWAI E HOOMAOPPOPO ANA NO KE KUKALA ANA I KA REPUBALIKA O HAWAII A ME KA HOOHOLLOIA ANA O KE KUMUKANAWAI O IA AUPUNI A ME KA HOIHOI ANA I KE AUPUNI, KA WAIWAI A ME KA MANA O KE AUPUNI KUIKAWA O KO HAWAII PAE AINA I KA REPUBALIKA O HAWAII.

No ka mea, ua akoakoa ka Aha Elele hana Kumukanawai i kulike me na hoakaka ana o ke Kanawai Helu 69 o na Kanawai o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina, i kapaia he "Kanawai e Hoomaopopo ana i ka Aha Elele hana Kumukanawai," i aponoia ma ka la 15 o Maraki, M. H. 1894, a ma ke ano kulike me na mea i hoakaka ia ma ia Kanawai, ua hana a hooholo i Kumukanawai e hoomaopopo ana i Aupuni mau no ko Hawaii Pae Aina, malalo o ka inoa o ka "Repubalika o Hawaii," a hoike; hooholo a kukala mai ma ka la eha o Iulai, M. H. 1894, a mahope aku o ia la o ke Kumukanawai i olelo ia oia no ke Kumukanawai o ka Repubalika o Hawaii, a me ke kanawai kiekie loa o ko Hawaii Pae Aina. Nolaila :

E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina :

PAUKU 1. Malalo a mamuli hoi o ka mana i haawi ia i na Aha Hooko a me Kuka o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina, ma ke olelo kukala e hoenoho ana ia laua, a mamuli o na mana e ae a pau e hoomana ana ia laua e hana, o ka Repubalika o Hawaii, mai a mahope aku o kona hora e

kukalaia aku ai ma ka la eha o Iulai, M. H. 1894, oia no a oia hookahi wale no ke Aupuni ku i ke kanawai nona ke Aupuni, ka mana Aupuni, ka mana, ke kuleana, ka hooponopono ana a me ka mea nona ka aina maluna o ko Hawaii Pae Aina a me na wahi a mahele a pau loa o ia Pae Aina.

PAUKU 2. O ke Kumukanawai i olelo ia i hana ia, hooholoia, hoike ia a kukalaia, ma keia ke hooholoia nei a ke kukalaia aku nei oia no ke Kumukanawai o ka Repubalika o Hawaii, a oia no ke kanawai kiekie loa o ko Hawaii Pae Aina mai a mahope aku o ka hora e kukalaia ai o ia Kumukanawai ma ka la eha o Iulai, M. H. 1894.

PAUKU 3. Mai a mahope aku hoi o ka hora i olelo ia ma ka la eha o Iulai, M. H. 1894, i olelo ia, o ka Mana Aupuni, mana hooponopono, ke kuleana a me ka hooponopono ana a pau loa i paa ia i keia wa a ma keia hope aku paha a i lawe-lawe ia e ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina; a me ka ona ana maloko a maluna o na aina a pau, na hale, uwapo, awapae, alalaa, alanui, kuleana alanui, na awa a me wai a kai e ae, na pono kaokoa, na koi, na noi ana, na aelike, na pono kuikahi a me na pono e ae, a me na waiwai e ae a pau, waiwai paa, lewa a i hui ia paha i paa ia e ke Aupuni Kuikawa i olelo ia a i kuleana ai paha, a i olelo ia eia nona a ai paha nona ia, ma keia ke haawi ia nei a ke hoihoi ia aku nei e pili a e paa loa i ka Repubalika o Hawaii nona a mau loa aku.

PAUKU 4. Ma keia ke kauohaia nei ka Peresidena e kukala aku i ka Repubalika o Hawaii a e kukala aku hoi i ke Kumukanawai i olelo ia ma ka la 4 o Iulai, M. H. 1894, i olelo ia, ma ke kukala waha ana aku o ia mea ma ka puka komo ma ke alo o ka Hale Oihana Hooko ma Honolulu a e kauoha e hoolaha ia ma ka olelo Beritania a me ka olelo Hawaii ma na nupepa i paaia ma Honolulu i olelo ia. A ma ia

wahi no e hoohiki ai a kakauinoa ai ka Peresidena i kekahi olelo hoohiki oihana ma na huaolelo i like me keia mahope iho nei oia hoi:

“Ke hoohiki oiaio nei au e hana a hooko no au me ka pololei e like me ka makaukau i loa ia’u i na hana o ka oihana Peresidena o ka Repubalika o Hawaii; a e malama a kokua mamuli o ke Kumukanawai a me na Kanawai o ka Repubalika i olelo ia; pela ke Akua e kokua mai ai ia’u.”

PAUKU 5. E mana keia Kanawai mai kona hooholo ia ana. Aponoia i keia la 3 o Iulai, M. H. 1894.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii
Pae Aina.

J. A. King,

Kuhina Kalaiaina.

KANAWAI 86.

HE KANAWAI E HOIHOI AI I NA AINA I IKE IA MA KA INOA O KE AHUPUAA O OLAA A ME KE AHUPUAA O KEAAU E WAIHO ANA MA KA APANA O PUNA, MOKUPUNI O HAWAII, NO NA HANA HOOKOLOKOLO ILOKO O KA APANA HOOKOLOKOLO O HILO HEMA, MOKUPUNI O HAWAII.

E Hooholoia e ka Aha Hooko a me ka Aha Kuka o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina:

PAUKU 1. No na hana hookolokolo ma keia ua hoihoi ia na aina i ike ia ma na inoa o ke Ahupuaa o Olaa a me ke Ahupuaa o Keaau e waiho ana ma ka Apana o Puna, Mokupuni o Hawaii, iloko a e lilo i hapa ma keia hope aku no ka Apana Hookolokolo o Hilo Hema, Mokupuni o Hawaii.

PAUKU 2. E mana keia Kanawai mai a mahope aku o kona la e hoolaha ia ai, a o na kanawai a me na hapa kanawai a pau e kue ana me keia nei ma keia ua hoopau loa ia.

Aponoia i keia la 3 o Iulai, M. H. 1894.

SANFORD B. DOLE,

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii

Pae Aina.

J. A. KING,

Kuhina Kalaiaina.

NA KANAWAI O KE AUPUNI KUIKAWA.

AOAO

KANAWAI 1. E pili ana i na mana a me na hana o ka Peresidena a me ka Aha Hooko.....	9
KANAWAI 2. E pili ana i na Luna Oihana a me ka Hoohiki Oihana	10
KANAWAI 3. E hoololi ai i ka Mokuna VI. o ke Kanawai Kairaima e pili ana i ke Kipi.....	11
KANAWAI 4. He Kanawai e pili ana i ka hooholoia ana o na Kanawai	14
KANAWAI 5. He Kanawai e pili ana i ka Inoa o ke Aupuni o ko Hawaii Pae Aina.....	15
KANAWAI 6. E hoopau loa ai i ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e haawi ana i ka pono e kukulu a malama i Aha Lulu," i aponoia ma ka la 13 o Ianuari, M. H. 1893...	16
KANAWAI 7. He Kanawai e hoomana ai i ke kukulu ana i ka Puali Koa Aupuni.....	17
KANAWAI 8. He Kanawai e pili ana i na Hewa Hoalaala Kipi.	20
KANAWAI 9. E pili ana i ka lawe ana mai i na pu a me na lako kaua a me na mea pahu.....	22
KANAWAI 10. He Kanawai e pili ana i na Hana Hoowahawaha	23
KANAWAI 11. He Kanawai e kukulu ai i ka Oihana Hope Peresidena	24
KANAWAI 12. He Kanawai e hoohaiki ai i ka lawe ana mai a me kuai ana o ka Opiuma a me na mea i hana ia no loko mai o ka Opiuma	25

- KANAWAI 13. He Kanawai e hookaawale ai i ka huina o Kana-
nalima Tausani Dala i mea e hookaa ia ai na lilo o kela
a me keia ano o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae
Aina 28
- KANAWAI 14. He Kanawai e hoololi ai i ka Pauku 14 o ke
Kanawai i kapaia "He Kanawai e hoololi ai i ke Kana-
wai e pili ana i na Luna Alanui a me ka hoolilo ana o
na Aubau Alanui a e hoono ho i mau Papa Alanui Apana,
a e hoakaka i ka lakou mau hana," i aponoia ma ka la
25 o Novemaba, 1887, e like me ia i hooholoia e ka Mo-
kuna LXXXII. o na Kanawai o ke Kau o 1890, a e pa-
kui mai i Pauku hou i ke Kanawai o 1892 i olelo ia e
kapaia Pauku 15..... 29
- KANAWAI 15. He Kanawai e hoopau loa ai i ke Kanawai i ka-
paia "He Kanawai e hoakaka ai no ka hookohu ana i
hookahi Lunakanawai Hoomalu a me elua Lunakana-
wai Apana iloko o ka Apana o Hilo, Mokupuni o Ha-
waii, a e hoakaka hou aku ai e mabele ia a e hoolilo ia
ka Apana o Hilo i olelo ia i Ekolu Apana Hookolokolo
kaawale," 31
- KANAWAI 16. He Kanawai e hoomana ana i kekahi Aie Lahui
a me ka hoopuka ia ana o na Bona i mea hoopaa no ia
Aie 32
- KANAWAI 17. He Kanawai e kukulu ai i ka Oihana Kinaiahi
o ke Kulanakauhale o Honolulu..... 35
- KANAWAI 18. He Kanawai e hoololi ai i ka Mokuna XI. o na
Kanawai o ke Kau o 1876, e pili ana i ke Ola o ka Le-
hulehu 43
- KANAWAI 19. He Kanawai e hoopau loa ai i ke Kanawai i ka-
paia "He Kanawai e hoono ho ai i Kiaaina no kela a me
keia o na Mokupuni o Oahu, Maui, Hawaii a me Kauai," 45
- KANAWAI 20. He Kanawai e hooponopono ai i ka halihali ana
o na ohua no ka uku ma ke Awa o Honolulu..... 46

- KANAWAI 21. He Kanawai e papa ai i ka Piliwaiwai..... 47
- KANAWAI 22. He Kanawai e hoapono ai i kekahi Aelike ma-
waena o ke Kuhina Kalaiaina a me C. N. Spencer a me
G. D. Freeth, i hana ia i Maraki 29, 1890, a e hoomana
ai i kekahi Hoolimalima o na Mokupuni o Laysan a me
Lisianski 51
- KANAWAI 23. He Kanawai e haawi ai i ka pono i ka North
Pacific Phosphate me Fertilizer Company, he Hui Ha-
waii i hoohuiia, e hana aku no ka imi ana i ka Sulphur
a me na mea e loa mai ai o ia mea no iwakalua maka-
hiki, e hoopae mai i na mikini me na mea hana, a no ka
hoolako ana i na hale hana no ka hana ana i ke Sul-
phuric Acid, a me na mea hana no ka hana i na mea
hoomomona lepo a me na lako e lawelawe ia ma ia
hana me ke dute ole..... 52
- KANAWAI 24. He Kanawai e pili ana i na hoopii e kue ana i
na Hui i Hoohui ia..... 54
- KANAWAI 25. He Kanawai e pili ana i ka Mana Hookolokolo
o na Lunakanawai Apana ma ka Hihia Mikamina..... 55
- KANAWAI 26. He Kanawai e hookaawale hou ae ai i ka huina
o Kanalina Tausani Dala no ka hookaa ana i kela a me
keia lilo o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina. 56
- KANAWAI 27. He Kanawai e hoololi ai i na Pauku 7 a me 59
o ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e pili ana i na Au-
hau Kuloko," i aponoia i ka la 2 o Dekemaba, M. H.
1892 57
- KANAWAI 28. He Kanawai e hoololi ai i ka Pauku 78 o na Ka-
nawai o 1892, e pili ana i na Auhau Kuloko..... 58
- KANAWAI 29. He Kanawai e pili ana i ka Oihana A'o Pala-
pala o ka Lehulehu..... 59
- KANAWAI 30. He Kanawai e pale aku ai i na Mokumahu hali-
hali ohua i oi ae ka nui mamua o elua haneri me ka-
nalima tona mai ka halihali ana i na Ma'i Lepera a me
na mea e ae i loa i na Ma'i Lele a Ma'i Pili paha..... 60

- KANAWAI 31. He Kanawai e hoopau loa ai i ka Mokuna XIX.
o na Kanawai o ke Kau o 1892, e pili ana i ka Pepa
Uhau Lealea 62
- KANAWAI 32. He Kanawai e Hoomanaia ai i ka hookaa ia ana
o kekahi mau lilo i loa iloko o na Koho Balota Kui-
kawa malalo o ka Haawina no na Koho Balota..... 62
- KANAWAI 33. He Kanawai e hooponopono ai i ke pai ana a
me ka hoolaha ana i na Nupepa, a me na mea e ae i pai
a i hoolaha ia..... 64
- KANAWAI 34. He Kanawai e hoololi ai ka Mokuna 48 o ke
Kanawai Hoopai Karaima..... 67
- KANAWAI 35. He Kanawai e hookaawale ai i huina dala hou ae
no kela a me keia lilo a me na lilo Kivila a Karaima
malalo o ke Keena o ka Loio Kuhina..... 69
- KANAWAI 36. He Kanawai e hooponopono hou ai i ke kuai
ana i na Waiona ma ka hoololi hou ana i ka Pauku 30
o ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e hooponopono ai
i ke kuai ana o ka Waiona," i aponoia ma ka la 7 o Au-
gate, M. H. 1882, a e pakui aku ana i elua mau Pauku
hou i ua Kanawai la i olelo ia e kapaia Pauku 42a a me
42b, a e hoopau loa ana i na wahi o na kanawai e kue
ana me keia Kanawai..... 70
- KANAWAI 37. He Kanawai e hoololi ai i ka Pauku 23 o ke
Kanawai i kapaia "He Kanawai e pili ana i ka Auhau
Hoailona Pa'i," i aponoia i ka la 27 o Sepatemaba, 1876,
e like me ia i hoololiia ai e ka Mokuna CIII. o na Ka-
nawai o ke Kau o 1892, i aponoia ma ka la 11 o Ianua-
ri, M. H. 1893 73
- KANAWAI 38. He Kanawai e hoololi ai i ka Mokuna XXXII.
o na Kanawai o 1892, i kapaia "He Kanawai e hoomao-
popo ae ai i ke kuleana bela o na Poe Hoopiia ma na
hibia Karaima," 75

- KANAWAI 39. He Kanawai e hoololi ai i ka Mokuna XXXV. o na Kanawai o ke Kau o 1888, oia no "He Kanawai e hoololi a e hoochui ai i ke Kanawai e pili ana i na Pa Hoopaa Holoholona Aea, na Holoholona Aea, na Haokuni a me na Hoailona," i aponoia ma ka la 11 o Augate, 1888, ma ka pakui ana aku i Pauku hou i ua Kanawai la, e kapaia Pauku 20a. 76
- KANAWAI 40. He Kanawai e hoomahuahua ai i na kokua ana i ka Poe Hoahu a e hoomaopopo ana no na hoahu ana no ka Manawa maloko o ka Baneko Hunahuna Hale Leta Hawaii 77
- KANAWAI 41. He Kanawai e pili ana i ka lawelawe ana ma ke ano kua i ke kanawai a me ka malama ana i na Mea Pahu 79
- KANAWAI 42. He Kanawai e haawi ana i Mana Hookolokolo hou ae i kekahi mau Lunakanawai Apana 81
- KANAWAI 43. He Kanawai e hookaawale ana i huina dala hou ae no na lilo o kela a me keia o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina 82
- KANAWAI 44. He Kanawai e hookaawale ai i huina dala hou ae no ka Waapa o ka Hale Dute 83
- KANAWAI 45. He Kanawai e hookaawale ana i huina dala hou no na lilo o kela a me keia a me na lilo ma na hihia Karaima me Kivila malalo o ka Oihana Loio Kuhina 84
- KANAWAI 46. He Kanawai e kukulu a e hooponopono ai i na Koa Kiai Aupuni o Hawaii 85
- KANAWAI 47. He Kanawai e papa i ke kuai, kalewa a maauaua i na ukana a waiwai kalepa o na aina e ma ko Hawaii Pae Aina 101
- KANAWAI 48. He Kanawai e hoololi ai i ka Mokuna XLIV. o na Kanawai o 1876 i kapaia "He Kanawai e kauoha ana ina e manao ia e kuai hoolimalima ia na Aina Aupuni, ma ke kudala 102

- KANAWAI 49. He Kanawai e pili ana i ka Oihana Hope Peresidena, a e hoomaopopo ai no ka hooko ia ana o na hana o ka Peresidena ina e loa he hakahaka, a i ole ia, ua hiki ole i ka Peresidena a me ka Hope Peresidena.. 104
- KANAWAI 50. He Kanawai e hookaawale ana i huina dala hou no na Kokua Kini ma Honolulu malalo o ka Buro o ka Oihana Dute ma ke Keena Waiwai..... 106
- KANAWAI 51. He Kanawai e hoololi ai i ka Mokuna LXI. o na Kanawai o ke Kau o 1892 e pili ana i ka Auhau Kulo-ko 107
- KANAWAI 52. He Kanawai e hookaawale ai i ka huina o elua haneri me kanawalu-kumamaiwa dala me elima keneta, i mea e hookaa ai i na koi a kekahi mau Iapana ma Kekaha, Kauai..... 108
- KANAWAI 53. He Kanawai e hoololi ai i ka Pauku 45 o na Kanawai o 1892, e pili ana i na Auhau Kuloko.... 109
- KANAWAI 54. He Kanawai e hoololi ai i ka Mokuna XC. o na Kanawai o ke Kau o 1892 i kapaia "He Kanawai e hoomaopopo ai no ka hookomo ana mai a me ke kuai ia ana o na Waiona Metulika no na oihana hanalima akamai a me hana akeakamai a me na Alekohola no na hana lapaau," i aponoia ma ka la 11 o Ianuari, 1893.. 110
- KANAWAI 55. He Kanawai e haawi ai i ka mana i ke Kuhina Kalaiaina e lawe ae ma ka Mokupuni o Molokai i ka aina a me ka waiwai no na hana o ke Aupuni e like me ka mea i makemake ia e ka Papa Ola..... 111
- KANAWAI 56. He Kanawai e hookaawale ana i mau haawina hou ae no na hana o ke Aupuni Hawaii..... 115
- KANAWAI 57. He Kanawai e pili ana i ke Kakau Kope ana i na hoailona maluna o na holoholona..... 116
- KANAWAI 58. He Kanawai e hoololi ai i ka Pauku 1 o ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e kokua hou ai i ke ku-

- kulu me ka hana ia ana o na Alahao ma ka Mokupuni o Oahu," i aponoia ma ka la 15 o Sepatemaba, 1890... 117
- KANAWAI 59. He Kanawai e hookaawale ai i dala no ke kuku ana i mau halepaahao ma na Apana o Kohala a me Hamakua, Hawaii..... 118
- KANAWAI 60. He Kanawai e hoololi ai i ka Pauku 2 o ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e hoopau ai i ka Mokuna X. o ke Kanawai Kivila, a e hooponopono ai i ka Oihana A'o Palapala o ke Aupuni," i aponoia ma ka la 10 o Ianuari, 1865, a e hoopau ai i ka Mokuna VI. o na Kanawai o 1887..... 119
- KANAWAI 61. He Kanawai e hookaawale ana i mau haawina hou no na hana o ke Aupuni Hawaii..... 121
- KANAWAI 62. He Kanawai e hoomaopopo ai i Uku Makahiki no ka Peresidena 122
- KANAWAI 63. He Kanawai e pili ana i ka Oihana Kuhina o ko na Aina E..... 123
- KANAWAI 64. He Kanawai e hookaawale ai i huina dala hou i mea e hookaa ia ai na lilo mau o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina 124
- KANAWAI 65. He Kanawai e pili ana i na Alanui o ka Lehu-lehu a me na Papa Alanui..... 125
- KANAWAI 66. He Kanawai e pili ana i ka pae ana mai o na kanaka o na Aina e ma ko Hawaii Pae Aina..... 126
- KANAWAI 67. He Kanawai e hookaawale ai i huina dala hou ae no kela a me keia lilo o ka Buro Oihana Leta ma ka Oihana Waiwai..... 130
- KANAWAI 68. He Kanawai e hoololi ai i ka Pauku 1 o ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e kokua hou ai i ke kuku-lu me ka hana ia ana o na Alahao ma ka Mokupuni o Oahu," i aponoia ma ka la 15 o Sepatemaba, 1890, a e hoopau loa ana i ke Kanawai 58 o na Kanawai o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina 131

- KANAWAI 69. He Kanawai e hoomaopopo ai no kekahi Aha hana Kumukanawai 132
- KANAWAI 70. He Kanawai e hoomaopopo ai i Haawina Hoomau no ka Wahine Kanemake a James Kauhane i make 138
- KANAWAI 71. He Kanawai e hoololi ai i ka Pauku 20 o ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e pili ana i na Auhau Kuloko," i aponoia ma ka la 2 o Dekemaba, 1892..... 140
- KANAWAI 72. He Kanawai e hookaawale ai i mau haawina dala hou ae no ka Uku o na Makai o Oahu, a me kela a me keia lilo ma na hihia Kivila me Karaima malalo o ka Oihana o ka Loio Kuhina..... 141
- KANAWAI 73. He Kanawai e hookaawale ana i na haawina dala no na Uku Makahiki me na Uku Hana iloko o na makahiki elua e pau ana ma ka la kanakolu-kunamakahi o Maraki, M. H. 1896..... 142
- KANAWAI 74. He Kanawai e pili ana i na Eemoku Pake, e pakui ana i ka Mokuna LXXX. o na Kanawai o 1892, i hooholoia ma ka la 30 o Novemaba, M. H. 1892, i kapaia "He Kanawai e hoohaiki ai i ka hele ana mai o na Eemoku Pake," 154
- KANAWAI 75. He Kanawai e hoololi ai i ka Pauku 32 o ka Mokuna XXXII. o na Kanawai o 1870 e pili ana i ka Palapala Kuu Kino, a e haawi i ka mana i na Aha Hookolokolo Kaapuni a me na Lunakanawai Kaapuni ma ke Keena e hoopuka i na Palapala Kuu Kino ma kekahi mau hihia 157
- KANAWAI 76. He Kanawai e haawi ana i mana hou ae i na Lunakanawai a me na Aha Hookolokolo Kaapuni o na Apapa Hookolokolo Kaapuni o ko Hawaii Pae Aina... 158
- KANAWAI 77. He Kanawai e hoololi ai i na Pauku 1 a me 6 o ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e hoohaiki ai i ka lawe ana mai a me ke kuai ana o ka Opiuma a me na

- mea i hana ia no loko mai o ka Opiuma," i aponoia ma
ka la 16 o Feberuari, M. H. 1893..... 159
- KANAWAI 78. He Kanawai e haawi ana i ka Papa Ola ka mala-
ma ana a me ka hooponopono ana i ka Halema'i Pupule
le 161
- KANAWAI 79. He Kanawai e hoomahuahua ai i na pono o ka
Waihona Hawaii a e hoomaopopo ai no ka hookaa ia
ana o na Aie mawaena o ka la 1 o Iune a me ka la 31 o
Dekemaba o kela a me keia makahiki 162
- KANAWAI 80. He Kanawai e hookaawale ana i mau haawina
no ka malama ana i ka Oihana Koa o ke Aupuni no
elua makahiki, mai Aperila 1, 1894, a hiki i Maraki 31.
M. H. 1896..... 164
- KANAWAI 81. He Kanawai e hoololi ai i ke Kanawai i kapaia
"He Kanawai e hookaawale ana i mau haawina no ka
malama ana i ka Oihana Koa o ke Aupuni no elua ma-
kahiki mai Aperila 1, 1894, a hiki i Maraki 31, 1896... 165
- KANAWAI 82. He Kanawai e laikini ana i ka hana ia ana o ka
waina mai ka waina i hooulu ia ma ko Hawaii Pae
Aina a me ka hoaluu ana a me ka ohi ana i na loaa ku-
loko mai laila mai..... 166
- KANAWAI 83. He Kanawai e hookaawale hou ai i huina dala
i mea e uku ia ai na lilo o ke Aupuni Kuikawa o ko
Hawaii Pae Aina..... 169
- KANAWAI 84. He Kanawai e hookaawale pono ana i na haa-
wina dala no na Keena Oihana o ke Aupuni, no na ma-
kahiki elua e pau ana ma ka la 31 o Maraki, M. H.
1896 170
- KANAWAI 85. He Kanawai e hoomaopopo ana no ke Kukala
ana i ka Repubalika o Hawaii a me ka hooholoia ana o
ke Kumukanawai o ia Aupuni, a me ka hoihoi ana i ke
Aupuni, ka Waiwai a me ka Mana o ke Aupuni Kuika-
wa o ko Hawaii Pae Aina i ka Repubalika o Hawaii... 181

KANAWAI 86. He Kanawai e hoihoi ai i na Aina i ike ia ma ka
 inoa o ke Ahupuaa o Olaa a me ke Ahupuaa o Keaau e
 waiho ana ma ka Apana o Puna, Mokupuni o Hawaii,
 no na hana Hookolokolo, iloko o ka Apana Hookolo-
 kolo o Hilo Hema, Mokupuni o Hawaii. 183

PAPA KUHIKUHI.

NA KANAWAI I HOOLOLIIA.

AOAO

Auhau Kuloko. Na Pauku 7 a me 59 o ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e pili ana i na Auhau Kuloko," i aponoia ma ka la 2 o Dekemaba, 1892.....	57
Auhau Kuloko. Pauku 78 o na Kanawai o 1892.....	58
Auhau Kuloko. He Kanawai e pili ana i na Auhau Kuloko..	107
Auhau Kuloko. (Nana Auhau Kuloko.)	
Auhau Hoailona Pai. Pauku 23 o ka Mokuna CHL o na Ka- nawai o ke Kau o 1892.....	73
Alekohola Metulika. Mokuna 90 o na Kanawai o 1892.....	110
Aupuni Aina, hooponopono ana i ke kuai o na hoolimalima. Mokuna 44 o na Kanawai o 1876.....	102
Alanui Hao ma ka Mokupuni o Oahu. Mokuna 1 o na Kana- wai o 1890	117
Alanui Hao. Kanawai 58 o ke Aupuni Kuikawa.....	131
Bela. Mokuna 32 o na Kanawai o 1892, i kapaia "He Kana- wai e hoakaka maopopo ae ai i ke kuleana bela o na poe i hoopiiia ma na hihia Karaima.....	75
Ola o ka Lehulehu. Pauku 2 o ka Mokuna XL o na Kana- wai o ke Kau o 1876. Pauku 1 o ka Mokuna LIX o ke Kanawai Hoopai Karaima, i aponoia ma ka la 7 o Iulai, 1870	43
Ola o ka Lehulehu. Pauku 2 o ka Mokuna 11 o na Kanawai o ke Kau o 1876. Pauku 1 o ka Mokuna 59 o ke Ka- nawai Hoopai Karaima, i aponoia ma ka la 7 o Iulai, 1870	43

Opiuma. Mokuna 1 a me 6 o ke Kanawai 12 o na Kanawai o ke Aupuni Kuikawa	159
Hao Kuni. He Kanawai e hoololi a e hoohui ai i ke Kanawai e pili ana i na Pa Hoopaa Holoholona Aea, na Holoho- lona Aea, na Hao Kuni a me na Hoailona, i aponoia ma ka la 11 o Augate, 1888.....	76
Koa Oihana, haawina no na. Kanawai 80 o ke Aupuni Ku- ikawa	164
Kuai Waiona. Mokuna 30 o ke Kanawai i kapaia "He Kana- wai e hooponopono ai i ke kuai ana o ka Waiona," i aponoia ma ka 7 o Augate, 1882....	70
Kula. (Nana Oihana Ao Palapala.)	
Luna Alanui. Pauku 14 o ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e hoololi ai i ke Kanawai e pili ana i na Luna Alanui a me ka hoolilo ana o na Auhau Alanui a e hoonoho i mau Papa Alanui Apana, a e hoakaka i ka lakou hana," i aponoia ma ka la 15 o Novemaba, 1887, e like me ia i hooholoia e ka Mokuna 82 o na Kanawai o ke Kau o 1890	29
Metulika Waiona. (Nana Alekohola me Waiona Metulika.)	
Palapala Huli. Mokuna 48 o ke Kanawai Hoopai Karaima..	67
Palapala Kuu Kino. Pauku 32 o ka Mokuna XXXII o na Ka- nawai o 1870....	157
Pake Limahana, Kanawai e hoohaiki ai. Mokuna 80 o ke Ka- nawai Kivila o na Kanawai o 1892.....	154
Piliwaiwai. Mokuna 80 o ke Kanawai Kivila, a me Pauku 28 Mokuna 55 o na Kanawai Hoopai Karaima.....	47

NA KANAWAI A ME NA HAPA KANAWAI I HOOPAUIA.

	ΑΟΑΟ
Auhau Kuloko maluna o na Pepa Uhau	62
Alanui Hao ma ka Mokupuni o Oahu. Kanawai 58 o na Kanawai o ke Aupuni Kuikawa.....	117
Auhau Kuloko. (Nana Auhau Kuloko.)	
Alekohola no na Hana Lapaau. (Nana Waiona Metulika.)	
Ola o ka Lehulehu. Mokuna VII o na Kanawai o ke Kau o 1887 i kapaia "He Kanawai e hoololi ai i ka Mokuna XI o na Kanawai o ke Kau o 1876, e pili ana i ke Ola o ka Lehulehu,"	43
Opiuma. He Kanawai e hooponopono ai i ka lawe ana mai o ka Opiuma a me na mea i hana ia no loko mai o ka Opiuma, i aponoia ma ka la 13 o Ianuari, 1893. (Nana Pauku 9.).....	25
Oihana Kinaiahi o Honolulu, Mokuna 45 o na Kanawai o 1888. (Nana Pauku 28)	35
Oihana Ao Palapala. Mokuna VI o na Kanawai o 1887.....	119
Kula. (Nana Oihana Ao Palapala.)	
Kiaaina. Mokuna 76 o na Kanawai o ke Kau o 1890, oia no ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e hoonoho ai i Kiaaina no kela a me keia o na Mokupuni o Oahu, Maui, Hawaii a me Kauai." (Nana Pauku 1).....	45
Kipi. Mokuna VI o ke Kanawai Hoopai Karaima. (Nana Pauku 9)	11
Koa Kiai Aupuni Hawaii. Mokuna 52 o na Kanawai o ke Kau o 1890. (Nana Pauku 18).....	17

- Lulu. He Kanawai e haawi ana i ka pono e kukulu a malama i Aha Lulu, i aponoia ma ka la 13 o Ianuari, 1893. (Nana Pauku 1.) 16
- Lunakanawai Hoomalu, Hookahi, a me Lunakanawai Apana, Elua. He Kanawai e hoakaka ai no hookahi Lunakanawai Hoomalu a me elua Lunakanawai Apana iloko o ka Apana o Hilo, Mokupuni o Hawaii, a e hoakaka hou aku ai e mahele ia a e hoolilo ia ka Apana o Hilo i olelo ia i Ekelu Apana Hookolokolo kaawale, i aponoia ma ka la 9 o Augate, M. H. 1892 31
- Piliwaiwai. Pauku 1 o ka Mokuna 39 o ke Kanawai Hoopai Karaima. Mokuna 5 o na Kanawai o ke Kau o 1870. Mokuna 22 o na Kanawai o ke Kau o 1884. Mokuna 41 o na Kanawai o ke Kau o 1886. Mokuna 41 o na Kanawai o ke Kau o 1890. Pauku 75 o ke Kanawai Kivila, a me Pauku 26 o ka Mokuna 55 o ke Kanawai Hoopai Karaima. (Nana Pauku 13)..... 47

PAPA KUHIKUHI NUI.

Aha Hana Kumukanawai. He Kanawai e hoomaopopo ai no ka	132
Aha Elele. (Nana Aha Hana Kumukanawai.)	
Aha Hooko. E pili ana i na mana a me na hana o ka Peresi- dena a me ka.....	9
Aina Aupuni. Kuai a me na hoolimalima o. (Nana Hoolima- lima Aina Aupuni.)	
Aie, Lahui. E hoomana ana i ka, a me ka hoopuka ana o na bona i mea hoopaa no ka.....	32
A'o Palapala, lehulehu, e pili ana i ke.....	59
Auhau Kuloko. E hoololi ai i ka Mokuna LXL o na Kana- wai o ke Kau o 1892, e pili ana i ka	107
Auhau Kuloko. E hoololi ai i ka Pauku 78 o na Kanawai o 1892, e pili ana i ka	57
Auhau Kuloko. E hoololi ai i ka Pauku 20 o ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e pili ana i ka Auhau Kuloko," i aponoia ma ka la 2 o Dekemaba, 1892.....	109
Auhau Kuloko. E hoololi ai i ka Pauku 7 a me 56 o ke Ka- nawai i kapaia "He Kanawai e pili ana i ka Auhau Ku- loko," i aponoia ma ka la 2 o Dekemaba, A. D. 1892...	57
Auhau Hoailona Pai. E hoololi ai i ka Pauku 23 o ke Kana- wai i kapaia "He Kanawai e pili ana i ka Auhau Hoai- lona Pai," i aponoia ma ka la 27 o Sepatemaba, 1876, e like me ia i hoololiia ai e ka Mokuna 103 o na Kana- wai o ke Kau o 1892, i aponoia ma ka la 11 o Ianuari, 1893	73

Aupuni o ko Hawaii Pae Aina, e pili ana i ka inoa o ka.....	15
Aupuni Kuikawa, na lilo mau o ka. (Nana na lilo mau, a pela aku.)	
Ahupuaa o Olaa a me Keaau, hoihoi ana iloko o ka Apana Hookolokolo o Hilo Hema.....	183
Aha Hookolokolo Kaapuni a me na Lunakanawai Kaapuni. Haawi ana i mana e hoopuka i na Palapala Kuu Kino ma kekahi mau hibia	157
Aha Hookolokolo Kaapuni. E haawi ana i mana hou ae i na Lunakanawai maluna o na Apana Hookolokolo Kaapuni o ko Hawaii Pae Aina	158
Alanui a me na Papa Alanui, Lehulehu. He Kanawai e pili ana i na	125
Alahao. E hoololi ai i ke Kanawai e kokua ana i ke kukulu a me ka hana ana o ke Alahao ma ka Mokupuni o Oahu.....	117
Baneko. Hunahuna Hale Leta. Hookaawale ana i huina dala hou ae no kela a me keia lilo o ka... ..	130
Baneko Hunahuna Hale Leta Hawaii. E hoomahuahua ai i na kokua ana i ka poe hoahu a e hoomaopopo ana no ka hoahu no ka Manawa maloko o ke	77
Bela. He Kanawai e hoololi ai i ka Mokuna 32 o na Kanawai o 1892, i kapaia "He Kanawai e hoakaka maopopo ae ai i ke kuleana bela o na Poe i Hoopiiia ma na hihia Karaima,"	75
E hoololi ai i ke Kanawai e kokua hou ai i ke kukulu me ka hana ia ana o na Alahao ma ka Mokupuni o Oahu, a e hoopau loa ana i ke Kanawai 58 o na Kanawai o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina.....	131
Freeth, G. D. E hoapono ai i ka Aelike mawaena o ke Kuhi-na Kalaiaina me, a me C. N. Spencer.....	51
Inoa o ke Aupuni o ko Hawaii Pae Aina. E pili ana i ka....	15
Oihana Hope Peresidena. E kukulu ai i ka	24

Oihana Koa. (Nana Koa Kiai Aupuni Hawaii.)	
Oihana A'o Palapala o ka Lehulehu, e pili ana i ka.....	59
Oihana Kinaiahi o Honolulu. E kukulu ai	35
Oihana Koa o ke Aupuni. He Kanawai e hookaawale ana i huina dala no ke kokua ana i ka	164
Oihana A'o Palapala o ka Lehulehu. E hoololi ai i ke Kana- wai i kapaia "He Kanawai e hoopau ai i ka Mokuna X. o ke Kanawai Kivila, a e hooponopono ai i ka Oihana A'o Palapala o ke Aupuni," i aponoia ma ka la 10 o Ia- nuari, 1865, a e hoopau ai i ka Mokuna VI. o na Kana- wai o 1887.....	119
Oihana Hunahuna Hale Leta. Hookaawale ana i huina dala hou ae no kela a me keia lilo o ka	130
Ohua, ka hali ana no ka uku ma ke Awa o Honolulu. E hoo- ponopono ai.....	46
Ohua, Mokumahu Halihali. E pale aku ai i na Mokumahu manua o elua haneri me kanalima tona mai ka hali- hali ana i na Ma'i Lepera a me na mea e ae i loa a i na Ma'i Lele a Ma'i Pili paha	60
Olaa. He Kanawai e hoihoi ana i ka Ahupuaa o, iloko o ka Apana Hookolokolo o Hilo Hema.....	183
Ola o ka Lehulehu. E hoololi ana i ka Mokuna XI. o na Ka- nawai o ke Kau o 1876, e pili ana i ke	43
Opiuma a me na mea i hana ia no loko mai o ka Opiuma. E hoohaiki ai i ka lawe ana mai me ke kuai ana	25
Opiuma. Hoololi ana i ka Pauku 1 a me 6 o ke Kanawai 12 o ke Aupuni Kuikawa i kapaia "He Kanawai e hoohai- ki i ka lawe ana mai a me ke kuai ana o ka Opiuma a me na mea i hana ia no loko mai o ka	159
Uku o ka Peresidena o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina. He Kanawai e hoomaopopo ana i.....	122
Uku o na Makai o Oahu. Hookaawale ana i huina dala hou no ka	141

Uku Hoomau. He Kanawai e hoomaopopo ai i Uku Hoomau no ka Wahine Kanemake a James Kauhane.....	138
Uku Makahiki me na Uku Hana iloko o na makahiki elua e pau ana ma ka la kanakolu-kumamakahi o Maraki, M. H. 1896. He Kanawai e hookaawale ana i	142
Haawi Mana hou ae. Maluna o na Lunakanawai a me na Aha Hookolokolo Kaapuni.....	158
Hana ana i haawina hou ae no na hana o ke Aupuni Hawaii..	115
Hana ana i haawina hou ae no na hana o ke Aupuni Hawaii..	121
Hana o ka Peresidena a me ka Aha Hooko. Epili ana i na ma- na a me	9
Halihali ana i na Ohua. E hooponopono ai no ka uku ma ke Awa o Honolulu	46
Halemai Pupule. Haawi ana i ka hooponopono a me ka ma- lama ana i ka Papa Ola	161
Halepaahao ma Kohala me Hamakua. Hookaawale ana i hui- na dala no ke kukulu ana i.....	118
Hao Kuni me na Hoailona. Kanawai e hoololi ai i ka Moku- na 35 o na Kanawai o ke Kau o 1888, oia no "He Ka- nawai e hoololi a e hoohui ai i ke Kanawai e pili ana i na Pa hoopaa Holoholona Aea, na Holoholona Aea, na Hao Kuni a me na Hoailona," i aponoia ma ka la 11 o Augate 1888, ma ka pakui ana aku i Pauku hou i ua Kanawai la e kapaia Pauku 20A	76
Hewa Hoalaala, e pili ana i na	20
Hui i Hoohuiia. E pili ana i na hoopii e kue ana.....	53
Hunahuna Hale Leta Hawaii. E hoomahuaia ai i na kokua ana i ka Poe Hoahu a e hoomaopopo ana no na hoahu ana no ka Manawa maloko o ka Baneko	77
Hoailona maluna o na Holoholona. E pili ana i ka hoopaa ana o na.....	76

Hooihiki Oihana. E pili ana i ka	10
Hookaawale ana i huina dala hou no na hana o ke Aupuni Hawaii	121
Hookaawale ana i mau haawina hou ae no na hana o ke Au- puni Hawaii.....	115
Hookaawale ana i mau haawina hou ae no na hana o ke Au- puni Hawaii.....	121
Hookaawale ana i huina dala hou no kela a me keia lilo o ka Buro Oihana Leta ma ka Oihana Waiwai.....	130
Hookaawale hou i huina dala i mea e uku ia ai na lilo o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina	168
Hookaawale ana i huina dala hou ae no na lilo o kela a me keia ano o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina.	82
Hookaawale ana i huina dala hou ae no na lilo o kela a me keia ano o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina.	82
Hookaawale ai i dala no ke kukulu ana i mau Halepaahao ma na Apana o Kohala a me Hamakua, Mokupuni o Ha- waii.....	118
Hookaawale ana i na haawina dala no na Uku Makahiki me na Uku Hana iloko o na makahiki e pau ana ma ka la 31 o Maraki, M. H. 1896.....	142
Hookaawale pono ana i na huina dala no na Keena Oihana o ke Aupuni no na makahiki elua e pau ana ma ka la 31 o Maraki, M. H. 1896.....	170
Hookaawale ana i huina dala hou ae no ka Waapa o ka Hale Dute malalo o ka Buro o ka Oihana Dute ma ke Keena Waiwai.....	83
Hookaawale ana i huina dala hou ae no na lilo o kela a me keia ano a me na lilo ma na hihia Karaima me Kivila malalo o ka Oihana Loio Kuhina.....	84
Hookaawale ai i ka huina o elua haneri me kanawalu-kuma- maiwa dala me elima keneta, i mea e hookaa ia ai na koi o kekahi mau Iapana ma Kekaha, Kauai.....	108

- Hookaawale ana i mau haawina no ka malama ana i ka Oihana
Koa o ke Aupuni no elua makahiki mai Aperila 1, 1894,
a hiki i Maraki 31, M. H. 1896 164
- Hookaawale ai i mau haawina dala hou ae no ka Uku o na
Makai o Oahu, a me kela a me keia lilo ma na hihia
Kivila a me Karaima malalo o ka Oihana Loio Kuhina. 141
- Hookaawale ana i huina dala hou ae no na Kokua Kiai ma Ho-
nolulu, malalo o ka Buro o ka Oihana Dute ma ke
Keena Waiwai 106
- Hookaawale ana i huina dala hou ae o Kanalima Tausani no
ka hookaa ana i kela a me keia lilo o ke Aupuni Kuika-
wa o ko Hawaii Pae Aina 56
- Hookaawale ana i ka huina dala o Kanalima Tausani i mea e
hookaa ia ai na lilo o kela a me keia ano o ke Aupuni
Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina 28
- Hoolimalima o na Aina Aupuni. Hoololi ana i ka Mokuna
XLIV. o na Kanawai o 1876 i kapaia "He Kanawai
e kauoha ana ina e manao ia e kuai hoolimalima ia na
Aina Aupuni, ma ke kudala," 102
- Hoomahuahua ai i na pono o ka Waihona Hawaii a e hooma-
popo no ka hookaa ana o na Aie mawaena o ka la 1 o
Iune a me ka la 31 o Dekemaba o kela a me keia ma-
kahiki 162
- Hoomana ana i ke Kuhina Kalaiaina e lawe ae a loa ma ka
Mokupuni o Molokai, ka aina a me ka waiwai no na
hana o ke Aupuni e like me ka mea i makemake ia e
ka Papa Ola 111
- Hoonaauao, Papa o. (Nana Oihana Ao Palapala.)
- Honolulu. Oihana Kinaiahi o ke Kulanakauhale o 35
- Hope Peresidena. E kukulu ana i ka Oihana 24
- Hope Peresidena. He Kanawai e pili ana i ka, a e hoomao-
popo ai no ka hooko ia ana o na hana o ka Peresidena,

ina he loa he hakahaka, a i ole ia, ua hiki ole i ka Peresidena a me ka Hope Peresidena.....	104
Hoopii e kue ana i na Hui i hoohuia, e pili ana i na	54
Hoopae ana i na kanaka o na aina e ma ko Hawaii Pae Aina, he Kanawai e pili ana i ka	126
Hoopae Limahana Pake. Pakui ana i ka Mokuna 80 o na Kanawai o 1892, i hooholoia ma ka la 31 o Novemaba, M. H. 1892, i kapaia "He Kanawai e hoohaiki ai i ka hele ana mai o na Eemoku Pake".....	154
Hoowahawaha. E pili ana.....	29
Kanawai. Hooholoia ana o, e pili ana i na	14
Kauhane, Kimo. He Kanawai e haawi ana i Uku Hoomau no ka Wahine Kanemake a.....	138
Kakau Kope ana i na hoailona makuna o na holoholona. E pili ana i ke.....	116
Keena Oihana Aupuni. Hookaawale pono ana i na haawina dala no na	170
Keena o ko na Aina E. He Kanawai e pili ana no ke Keena o ke Kuhina o.....	123
Keaau. Kanawai e hoihoi ai i ke Ahupuaa o, iloko o ka Apana Hookolokolo o Hilo Hema	183
Kela a me keia lilo o na hihia Kivila me Karaima. Hookaawale ana i huina dala hou ae no.....	84
Kela a me keia lilo o na hihia Kivila me Karaima. Hookaawale ana i huina dala hou ae no.....	141
Kela a me keia lilo o ka Buro Oihana Hale Leta ma ka Oihana Waiwai. Hookaawale ana i huina dala hou no.....	130
Kipi, hoalaala, e pili ana i ke	20
Kipi. E hoololi ai i ka Mokuna VI. o ke Kanawai Hoopai Karaima e pili ana i ke	11
Kiaaina. E hoopau loa ai i ke Kanawai i kapaia "He Kana-	

- wai e hoonoho ai i Kiaaina no kela a me keia o na Mokupuni o Oahu, Maui, Hawaii a me Kauai," 45
- Koa Kiai Aupuni. E hoomana ana i ke kukulu ana o na.... 17
- Koa Kiai Aupuni o Hawaii. He Kanawai e kukulu a e hoonoponono ai i na Kanawai e kue ana..... 85
- Koho Balota. Na Lilo. E hoomana ana i ka hookaa ia ana o kekahi mau lilo i loa iloko o na Koho Balota Kuikawa, mailoko ae o ka haawina no ke..... 62
- Kuhina o ko na Aina E. (Nana Keena o ko na Aina E.)
- Kuhina Kalaiaina. Hoomana ana i ke, e lawe ae a loa ma ka Mokupuni o Molokai, ka aina a me ka waiwai e like me ka mea i makemake ia e ka Papa Ola..... 111
- Kuhina Kalaiaina. E hoapono ai i kekahi Aelike mawaena o ke, a me C. N. Spencer a me G. D. Freeth, i hana ia i Maraki 29, 1890, a e hoomana ai i kekahi Hoolimalima o na Mokupuni o Laysan a me Lisianski..... 51
- Kukala ana i ka Repubalika, a e hoomaopopo ana no ke, a me ka hooholoia ana o ke Kumukanawai o ia Aupuni, a me ka hoihoi ana i ke Aupuni, ka Waiwai a me ka Mana o ke Aupuni Kuikawa o ko Hawaii Pae Aina i ka Repubalika o Hawaii 181
- Kula. (Nana Oihana A'o Palapala.)
- Kuloko, Auhau Loa, e hoopau ai i ka Mokuna XIX. o na Kanawai o ke Kau o 1892, e pili ana i ka, maluna o na Pepa Uhau..... 62
- Lako Kaua. Na pu a me na Mea Pahu, e pili ana i ka lawe ana mai..... 22
- Laikini ana i ka hana ana o ka Waina i hana ia mai ka Waina i hooulu ia ma ko Hawaii Pae Aina, a me ka hoahu a me ka ohi ana o ke auhau maluna o..... 166
- Laysan a me Lisianski, na Mokupuni. E hoapono ai i ka Aelike mawaena o ke Kuhina Kalaiaina a me C. N. Spencer a me G. D. Freeth i hana ia Maraki 29, 1890, a e

hoomana ai i ka hoolimalima o	51
Lawe ana mai i na pu a me na lako kua, na mea pahu, e pili ana no ka	22
Lehulehu Ola. E hoololi ai i ka Mokuna XI. o na Kanawai o ke Kau o 1876, e pili ana i ke	43
Loaa Kuloko maluna o ka Waina mai ka Waina i hooulu ia ma ko Hawaii Pae Aina	166
Loaa Auhau Kuloko. E hoopau ai i ka Mokuna XIX. o na Kanawai o ke Kau o 1892, e pili ana i ka Pepa Uhau	62
Lulu. E hoopau ana i ke Kanawai i kapaia "He Kanawai e haawi ana i ka pono e kukulu a malama i Aha Lulu," i aponoia ma ka la 13 o Ianuari, M. H. 1893	16
Lunakanawai Apana. E haawi ana i mana hookolokolo hou ae i kekahi mau	81
Lunakanawai Apana. E pili ana i ka mana hookolokolo ma na hihia mikamina	55
Lunakanawai Hoomalu, hookahi, a me Lunakanawai Apana, elua. E hoopau loa ai i ke Kanawai i kapaia "He Ka- nawai e hoakaka ai no ka hookohu ana i hookahi Lu- nakanawai Hoomalu a me elua Lunakanawai Apana iloko o ka Apana o Hilo, Mokupuni o Hawaii, a e ho- akaka hou aku ai e mahele ia a e hoolilo ia ka Apana o Hilo i olelo ia i Ekolu Apana Hookolokolo kaawale,"	31
Maaua a me kuai kalewa i na ukana a waiwai kalepa o na aina e. He Kanawai e papa ana i ka	101
Mana Hookolokolo o na Lunakanawai Apana. E pili ana i ka, ma na hihia Mikamina	55
Mana Hookolokolo Hou ae. Haawi ana i mana hou ae malu- na o kekahi mau Lunakanawai Apana	81
Mea Pahu, na pu, a me na lako kua, a me na, e pili ana i ka lawe ana mai	22
Mea Pahu. E pili ana i ka lawelawe ana ma ke ano kue i ke kanawai a me ka malama ana i na	79

- Metulika Waiona. E hoololi ai i ka Mokuna XC. o na Kana-
wai o ke Kau o 1892, e hoomaopopo ai no ke kuai a me
ka hookomo ana mai, no na oihana hanalima akamai a
me hana akeakamai, a me na alekohola no na hana la-
paaui 110
- Molokai. Hoomana ana i ke Kuhina Kalaiaina e lawe ae a
loaa ka waiwai a me ka aina ma, e like me ka mea i ma-
kemake ia e ka Papa Ola..... 111
- North Pacific Phosphate me Fertilizer Company. E haawi ai
i ka pono i ka Hui Hawaii i hoohuiia, e hana aku no
ka ini ana i ka Sulphur a me na mea e loaa mai ai o ia
mea no iwakalua makahiki, e hoopae mai i na mikini
me na mea hana, a no ka hoolako ana i na hale hana
no ka hana ana i ke Sulphuric Acid, a me na mea
hana no ka hana i na mea hoomomona lepo a me na
lako e lawelawe ia ma ia hana me ke dute ole..... 52
- Nupepa, a me na mea i Paila. E hooponopono ai i ke pai
a me ka hoolaha ana o na 64
- Pai a me ka hoolaha ana i na Nupepa a me na mea i Paila, e
hooponopono ana i ke 64
- Palapala Huli. E hoololi ai i ka Mokuna 48 o ke Kanawai
Hoopai Karauna..... 67
- Palapala Kuu Kino. He Kanawai e hoololi ai i k Pauku 32 o
na Kanawai o 1890, e pili ana i ka Palapala Kuu Kino,
a e haawi ana i ka mana i na Aha Hookolokolo Kaapu-
ni a me na Lunakanawai Kaapuni ma ke Keena e hoo-
puka ma kekahi mau hihia i na ... :..... 157
- Papa Ola. E haawi ana i ka malama ana a me ka hoopono-
pono ana i ka Halema'i Pupule..... 161
- Papa ana i ke kalewa a me ka maauaua o na waiwai kalepa o
ko na aina e ma ko Hawaii Pae Aina..... 101
- Papa Alanui. He Kanawai e hoololi ai i ka Pauku 14 o ke
Kanawai i kapaia "He Kanawai e hoololi ai i ke Kana-

wai e pili ana i na Luna Alanui a me ka hoolilo ana o
 na Auhau Alanui a e hoonoho i mau Papa Alanui Apana,
 a e hoakaka i ka lakou mau hana," i aponoia ma ka la
 25 o Novemaba, 1887, e like me ia i hooholoia e ka Mo-
 kuna LXXXII. o na Kanawai o ke Kau o 1890, a e pa-
 kui mai i Pauku hou i ke Kanawai o 1892 i olelo ia e
 kapaia Pauku 15. 29

Pa Hoopaa Holoholona. E hoololi ai i ka Mokuna XXXV. o
 na Kanawai o ke Kau o 1888, oia no "He Kanawai e
 hoololi a e hoohui ai i ke Kanawai e pili ana i na Pa
 Hoopaa Holoholona Aea, na Holoholona Aea, na Hao-
 kuni a me na Hoailona," i aponoia ma ka la 11 o Auga-
 te, 1888, ma ka pakui ana aku i Pauku hou i ua Kana-
 wai la, e kapaia Pauku 20A. 76

Piliwaiwai. E papa ana. 47

Peresidena o ke Aupuni Kuikawa, e hoomaopopo ai i Uku Ma-
 kahiki no ka. 122

Peresidena a me ka Aha Hooko. E pili ana i na mana a me
 na hana o ka. 9

Repubalika o Hawaii. E hoomaopopo ana no ke kukulu ana,
 a pela aku. 181

Spencer, C. N. E hoapono ai i kekahi Aelike a ke Kuhina
 Kalaiaina me G. D. Freeth a me. 51